Y 27224

Biblioteca Bucureştilor

11
Noiembrie
2002

REVISTA ASOCIAŢIEI BIBLIOTECARILOR ŞI DOCUMENTARIŞTILOR DIN BUCUREŞTI • BIBLIOTECA MUNICIPALĂ • DIRECTOR FLORIN ROTARU

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

MIHAI BENIUC

1907 – 1988

95 de ani de la naştere

"I-a reuşit lui Mihai Beniuc, prin ce are el mai bun, să reia cu măiestrie forme proprii poeziei române din jurul anului 1900, dându-le o reală viaţă şi strălucire şi reîmprospătând literatura noastră printr-o expresie directă, nesofisticată metaforic, aptă să servească elanurile sincere ale ideologiei revoluţionare...

În plin metaforism obiectiv (mascat de subiectivitate), el reintroduce în artă, ca un neoromantic aproape naiv, dialogul dulce-crud cu cititorii, fermecătoare trădare de sine a juvenţii. Versurile bune ale lui Beniuc se citesc ca scrisorile, şi se păstrează în inimă ca amintirile".

I. Negoiţescu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

Bicentenar Ion Heliade Rădulescu

Dan BERINDEI – Locul lui Ion Heliade Rădulescu în procesele de făurire ale României moderne 2

Aniversare UNESCO

Ion Luca Caragiale – 150

Florin CONSTANTINIU – Lumea lui Caragiale în viaţa politică românească 4

Bucureștii de altădată

Ana Maria ORĂŞANU – Vechi zidiri bucureştene – Şcoala Centrală de fete 7

Patrimoniu 9

Istoria cărții

ALFRED JARRY – *UBU* 10

Autografe contemporane

Iuliu RAȚIU – Sfânta asasinare a bifteculuI 12

Scrisoare din...

Nicolae SÂRBU – Biblioteca Județeană "Paul Iorgovici" Caraş-Severin în anul 2002 14

Meridian biblioteconomic

Programul-cadru "Cultura 2000" 17

Biblioteca publică în era electronică [I] 20

Kirsti KEKKI – Bibliotecile publice din Finlanda 24

Aurelia ALBU – Seminar PULMAN 29

Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" Chișinău – 125 de ani de activitate

Sergiu GĂBUREAC – La ceas aniversar 30

Aura CONSTANDACHE – Sub ploaia de artificii... 32

– Biblioteca Publică "Onisifor Ghibu" – 10 ani de existență 33

Aurelia ALBU – Evenimente editoriale 35

Catalog 36

Agenda culturală

Festivalul Internațional "Zile şi Nopți de Literatură" 38

"Bob de rouă" 38

Calendar 39

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bicentenar

ION HELIADE RĂDULESCU

Locul lui Ion Heliade Rădulescu în procesele de făurire ale României moderne

Acad. Dan BERINDEI

Ion Heliade Rădulescu ocupă o poziție cu totul singulară în peisagiul personalităților care s-au situat pe primul plan al vieții publice în secolul al XIX-lea, veac hotărâtor pentru constituirea și desăvârșirea statului național și modern român. Deosebit de activ, înzestrat intelectual și cultivat, inteligent, el și-a demonstrat de tânăr capacități care i-au conferit o situație importantă și, în anumite faze, mai ales până în 1848, o certă popularitate. Îl găsim în repetate rânduri, pe diverse planuri, *ca fiind cel dintâi*.

Elev înzestrat, studiind în limba greacă, dar și în limba română, cu dascăli, în școala grecească de la Măgureanu și apoi în cea națională a lui Lazăr, Heliade se afirmă strălucitor încă din tinerețea sa. El s-a impus în preajma lui Gheorghe Lazăr, învățătorul prețuit al tineretului în Țara Românească înainte și după Revoluția din 1821, lui revenindu-i a-i continua opera, în condiții grele, pe care le evoca mai târziu, poate exagerând într-o măsură, amintind de "gerurile iernilor și crivețele ce spulbera zăpada pe o fereastră și o scotea pe alta". Activitatea didactică, ca preocupare dominantă, o încheie spre sfârșitul deceniului al treilea, dăruind mai înainte tinerilor români o *Gramatică*, pe care o tipărește în 1828, la Sibiu. El rămâne însă mai departe în mintea contemporanilor săi ca fiind cel mai de seamă dascăl al tineretului epocii sale și, de altfel, ca membru al Eforiei școlilor, el a continuat neîncetat activități în domeniul învățământului.

Ambițios, dar și cu certe simțăminte patriotice, a fost alături de marele boier iubitor de neam Dinicu Golescu, nu numai în acțiunea de reînviere a Societății literare, creată inițial la Brașov, dar și în planurile secrete ale acestuia și ale altor câțiva din preajma sa, fără a avea însă puterea sacrificiului personal. În schimb, își găsește un domeniu nou de afirmare, slujindu-și nația, dar și afirmându-se pe sine, în crearea "Curierului românesc", *din nou cel dintâi*. Este un părinte al presei românești, în momente de cotitură istorică. Nu este numai patronul foii, ci chiar redactorul ei în adevăratul înțeles al cuvântului, construindu-și foaia, întemeiat pe erudiția sa, dar și pe o largă informare, și făcând față cu abilitate cenzurii regulamentare. I s-a încredințat, de altfel, și tipărirea foii oficiale.

În 1833, este alături de Câmpineanu, noul deșteptător, după ce Dinicu Golescu nu mai era, în constituirea Societății Filarmonice, căreia îi revenea promovarea teatrului național. Acesta reprezenta, în epocă, o preocupare a societății și mai ales a elitelor naționale. Școala de "muzică vocală, de declamație și de literatură", sprijinirea activității dramaturgice, chiar și tipărirea unei "Gazete a teatrului național", plănuirea construirii unui local pentru acesta, demonstrau toate interesul general. Heliade nu putea lipsi în respectivul domeniu, și aceasta și în calitatea sa de scriitor și de animator al scrisului. Din nou îl găsim *pe primele locuri și pe acest plan*, al activităților legate de teatru. Nu este cazul a se mai evidenția și prezența sa în evoluția literaturii moderne, prezența sa publicistică multiformă. Prozator, poet, critic, Heliade este o prezență deosebit de activă în domeniul literaturii.

Timpurile erau ardente. Modernizarea era vizibilă pe toate planurile, însă era rezultatul intervenției puterii protectoare și era însoțită de imixtiunile acesteia, tinzându-se spre transformarea Principatelor autonome în gubernii ale Imperiului Rus. În special mișcarea națională o percepea mai ales sub acest aspect. Heliade era un prudent și era preocupat, într-o măsură însemnată, de propria sa persoană; era departe de a fi un Mitică Filipescu sau chiar un Câmpineanu. Totodată, trebuie recunoscut că a știut să păstreze – cel puțin o vreme – bune raporturi cu Kisselef, cu Alexandru Ghica și chiar cu Gheorghe Bibescu și să se arate util acestora. Nu s-a angajat în acțiunile paralele organismelor culturale și nu-l vom găsi implicat nici în mișcarea Câmpineanului, și nici în cea a lui Filipescu din 1840 și, cu atât mai puțin, în "Frăția" creată, în 1843, de Bălcescu, Ghica și A.G. Golescu. Și totuși, înregistrăm prezența sa în momente-cheie și în probleme fundamentale ale națiunii, ca, de pildă, cea a articolului adițional, introdus de puterea protectoare în textul Regulamentului, și cea a protejării bogățiilor subsolului împotriva intențiilor acaparatoare ale întreprinzătorului rus Trandafiloff. Fabula sa, *Măceșul și florile*, scoasă pe foi volante, a avut un puternic ecou în epocă.

Trebuie evidențiat, ca o trăsătură permanentă a vieții și activității lui Heliade, faptul că, exceptând câțiva apropiați, unii dintre ei rude ale sale, el a fost un "corb singuratic": nu s-a putut sprijini pe nici o grupare politică și, totodată, a fost incapabil să stabilească înțelegeri statornice care să-l ajute să-și dobândească locul pe care considera că-l merită. Cum a remarcat George Călinescu, Heliade a fost "înzestrat cu mari însușiri și cu tot atât de mari cusururi". Era orgolios, ceea ce se justifica prin evidentele sale însușiri, dar nu era totdeauna apreciat de ceilalți, mai ales că avea ambiția de a se găsi în centrul evenimentelor și nu rareori avea și sentimentul persecuției, mai ales atunci când nu i se recunoștea poziția primordială! Mai exista un motiv și nu minor de adversitate, între Heliade și tinerii din fruntea mișcării naționale. Aceștia, în majoritate, aparțineau boierimii înaintate, Heliade – deși obținând succesiv ranguri boierești în perioada regulamentară – era un fiu al păturilor mijlocii, al unei tinere burghezii în ascensiune și el nu s-a înțeles cu "carbonarii de familie bună" – expresia este tot a lui Călinescu!

Contemporanii săi din fruntea mișcării naționale, mai

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

O soareà la domnul Mihai Sturdza, Iași, 1843

tineri și mulți dintre ei foști elevi ai săi, nu erau mulțumiți de prestațiile sale și, mai ales, de ezitările sale de a se implica în acțiuni fățișe. De aceea, el n-a fost cuprins în Asociația Literară din 1845, care, totodată, amenința să-i facă "concurență" pe planul activității editoriale; cu atât mai mult, cum am arătat, el nu avea să activeze în cadrul conspirativei Frății!

Prezența sa în Revoluția din 1848 a avut, de asemenea, aspecte paradoxale. Cuprins târziu în comitetul revoluționar, el s-a așezat însă firesc pe primele locuri ale conducerii revoluționare. Alături de Câmpineanu, el era cu mult mai vârstnicul față de ceilalți, tinerii radicali și această trăsătură se va adăuga celorlalte, ducând la o nedeplină bună înțelegere. Dar Heliade era și util și necesar, datorită popularității sale în rândurile păturilor mijlocii, ca și a prestigiului intelectual de care se bucura în societatea românească. De aceea, *un modus vivendi* a trebuit să fie statornicit și el avea să fie membru al celor două guverne provizorii, ministru al cultelor și instrucțiunii publice, unul din cei trei locotenenți domnești și, mai ales, singurul dintre fruntașii revoluției care și-a pus pelerina albă. "Dar Eliad ce-mi făcea?/Se-nfășura în manta/În mantaoa cea domnească/Țara să o cârmuiască", a comentat poporul acest episod! Dar, totodată, s-a comportat ca un conducător moderat, prudent, șovăitor, nu ca un fruntaș al Revoluției, mergând până a se opune și arderii Regulamentului Organic la 6 septembrie, iar o săptămână mai târziu părăsindu-și, fără a schița un gest de protest, înalta demnitate cu care fusese investit.

A urmat un deceniu de exil, în timpul căruia divorțul său de mișcarea de eliberare românească s-a accentuat. În conflict cu aproape toți foștii săi tovarăși din revoluție, ducând, la un moment dat, o politică de exagerată plecăciune față de Poartă, el nu-și va putea găsi un loc în lumea politică românească după constituirea statului național. Și-a păstrat însă prestigiul cultural și în mod firesc avea să fie cuprins în 1866 în Societatea Literară Română, transformată în anul 1867 în Societatea Academică Română; mai mult decât atât, avea să fie cel dintâi președinte al ei, fiind astfel recunoscut în acest for al cărturarilor români de pretutindeni ca cea dintâi personalitate a culturii românești. Firea sa dificilă îl împinge să se retragă din înalta demnitate care i se încredințase, după cum, în 1869, avea să se retragă și din comitetul teatrelor. Văduv din 1870, iritat pe contemporanii săi, cu mintea puțin turburată, el avea să moară la 27 aprilie 1872, la 70 de ani. Considerat o "glorie națională", ca "părinte al literaturii române" și chiar ca "suflet al Revoluției din 1848", lui Heliade i s-au făcut funeralii naționale. Cordoanele carului mortuar au fost ținute de Nicolae Golescu și Christian Tell, foștii săi colegi în locotenența domnească pașoptistă și de Petrache Poenaru și Cezar Bolliac, pe care chiar cel dispărut îl numise Sarsailă! Moartea adusese împăcarea! Au vorbit atunci Petre Cernătescu, Esarcu și Hasdeu în fața mormântului de la biserica Mavrogheni unde și astăzi se odihnește Ion Heliade Rădulescu.

Au trecut două veacuri de la nașterea lui Heliade. Astăzi îl putem judeca cu dreaptă măsură și neîndoielnic trebuie să recunoaștem rolul pe care el l-a avut într-o perioadă ardentă în care s-a născut România. El a fost un mare actor al epocii sale, nu pe scena unui teatru, deși a făcut mult pentru teatrul național al țării sale, ci a națiunii, în momente decisive ale existenței ei. Contemporanii i-au recunoscut dimensiunile personalității sale, dar mai ales posteritatea. Statuia ce i-a fost consacrată este așezată firesc, în inima Capitalei, alături de cea a lui Lazăr și de cea a lui Haret, marele reformator al învățământului românesc la sfârșitul veacului al XIX-lea și nu departe de cel dintâi monument bucureștean, cel al lui Mihai Viteazul. Heliade este în mijlocul cetății, împăcat cu ai săi, adversitățile nu mai ființează și cinstirea se acordă de urmașii urmașilor săi, firesc, celui care a fost un multiform ctitor de cultură și civilizație modernă.

(*Conferințele Teatrului Național*, Editura Nemira, 2002)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Aniversare UNESCO

Ion Luca Caragiale – 150

Lumea lui Caragiale în viața politică românească

Florin CONSTANTINIU
Membru corespondent al Academiei Române

La începutul memoriilor sale – versiune furată de agenții Securității în mai 1970 –, Belu Zilber, acest Karl Radek român, notează: "În România, socialismul poartă pecetea lui I.V. Stalin și a lui I.L. Caragiale, ctitorul României moderne [...] cele două spiritualități apar ca o permanență în tot ce se întâmplă pe aceste meleaguri [...] Socialismul cu chip românesc aparține acestor locuri, și nu altora".[1]

Observația acestui inteligent comunist, trecut prin infernul anchetelor staliniste, este absolut corectă: socialismul în România a stat sub semnul lui Stalin și Caragiale, adică a fost o tragi-comedie, în care sângele și lacrimile s-au asociat cu râsul și zeflemeaua. Observația lui Belu Zilber este mai mult decât o constatare îndreptățită; ea oferă o cheie pentru înțelegerea valorii excepționale a operei lui Caragiale ca expresie desăvârșită a chipului de a simți și de a gândi al românului. Dacă într-o încercare atât de dureroasă – poate cea mai dureroasă a istoriei sale – cum a fost "revoluția" impusă de ocupantul sovietic, după invadarea țării în 1944, Caragiale a rămas prezent, așa cum se va vedea mai jos, este limpede că realitățile surprinse de el nu sunt nici superficiale, nici trecătoare, ci se integrează în ceea ce Fernand Braudel numește "durata lungă".

Caragiale a relevat, în termeni literari, acea falie dintre formă și fond, caracteristică societății românești în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Titu Maiorescu și întregul curent junimist au formulat-o în plan teoretic prin sintagma „formă fără fond". Într-un text celebru, *În contra direcției de astăzi în cultura română* (1868), Titu Maiorescu a criticat cu duritate împrumuturile pripite, neasimilate ale unor instituții și forme de cultură apusene: „În aparență, după statistica formelor din afară, românii posedă astăzi aproape întreaga civilizare occidentală. Avem politică și științe, avem jurnale și academii, avem școli și literatură, avem muzee, conservatorii, avem teatre, avem chiar și o constituțiune. Dar, în realitate, toate acestea sunt producțiuni moarte, pretenții fără fundament, stafii fără trup, iluzii fără adevăr și astfel cultura claselor mai înalte ale românilor este nulă și fără valoare și abisul ce ne desparte de poporul de jos devine din zi în zi mai adânc".[2]

„Avem [...] chiar și o constituțiune", remarca ironic Maiorescu. Într-adevăr, Constituția din 1866 era unul dintre cele mai concludente exemple ale formelor fără fond. A.D. Xenopol a pus un diagnostic absolut corect când a scris: „Constituția din 1866 era, fără îndoială, cea mai liberală din Europa. Luată după cea belgiană, ea o depășea în unele priviri. Un așezământ însă nu poate să se implânteze în o țară care nu este pregătită, prin mintea ei, a-l primi; el poate să deștepte și să grăbească pregătirea acestor minți; dar până să se împlinească lucrul va fi o discordanță între starea de fapt și îmbrăcămintea judiciară. Urmările acestor discordanțe se vor vedea tocmai în jocul partidelor politice care căpătaseră, prin marile și nețărmuritele libertăți, deplina voie de răsfățare".[3]

Scenele din *O scrisoare pierdută* sunt produsul acestei fracturi dintre fondul existenței istorice a societății românești și forma sa instituțională.

Ruptura amintită a fost agravată de un șir de factori caracteristici care au modelat această societate în perioadele anterioare Unirii Principatelor. Pentru a nu coborî prea adânc în trecut, este suficient de reamintit că, în secolul al XVIII-lea, cele două coordonate ale vieții publice de la noi – bacșișul și hatârul –, cu origini mult mai vechi, se manifestă viguros la toate palierele societății. Există un document revelator, pe care, dacă l-ar fi cunoscut, Caragiale l-ar fi utilizat, probabil, dacă nu ca sursă de inspirație, măcar pentru o explicație genetică: rapoartele capuchehaielelor (reprezentanților) la Constantinopol ale lui Constantin Mavrocordat, pe atunci domn al Moldovei, din anii 1741 – 1742.[4]

Parcurgerea acestor rapoarte arată că reprezentanții domnului practicau o „diplomație a bacșișului" pentru a obține hatârurile Porții. Numărul doritorilor de peșcheșuri ajungea uneori atât de mare, încât resursele țării deveneau neîndestulătoare: „mulți sunt supărați – citim într-un raport – că nu primesc des daruri, dar dacă o să vrem să-i cultivăm pe toți nu ajung nici veniturile Moldovei și nici ale unei împărății, mai ales în vremuri ca acestea, când cei mari nu au nici un pic de milă".[5]

Ceea ce se întâmpla la Istanbul se repeta la București, la Iași, pretutindeni în Țara Românească și Moldova. O lume care trăiește în corupție și lingușire, după principiul lui Tipătescu, aplicat lui Pristanda: „dacă nu curge, pică". Într-o astfel de lume, în care grosul populației este tratat ca o simplă sursă de venit, supusă unei fiscalități excesive, practicate cu mijloace sălbatice (mărturiile contemporane sunt zguduitoare), iar aparatul birocratic și clasa politică rămân obsedate de câștigul material, obținut prin orice mijloc, liberala Constituție din 1866 rămâne o haină prost croită pentru trupul românesc.

Viața politică, așa cum apare ea în opera lui Caragiale, nu este o alterare a realității de dragul efectului comic, ci realitatea însăși. *O scrisoare pierdută* poate fi citită în cheia teatrului absurdului al lui Eugen Ionescu, de pildă. Dar dacă, într-adevăr, Caragiale poate fi considerat un precursor al teatrului absurdului, mecanismele politice puse în scenă sunt expresia desfășurării nefirești a vieții noastre politice. Doi ani după *O scrisoare pierdută*, în 1886, Theodor Rosetti observa

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

cu dreptate: „Voind a ne asimila, cu o singură lovitură şi fără muncă, cu popoarele a căror cultură e rezultatul unei lupte şi a unei munci seculare, am izbutit numai a produce caricatura unei civilizaţiuni". [6] Caricatura de care vorbeşte Theodor Rosetti o înfăţişează lumea lui Caragiale. Întrucât nu există o unitate organică între fond şi formă, întrucât armătura instituţională nu este produsul unei evoluţii istorice, întrucât împrumuturile, bune sau rele, nu se adecvează realităţilor autohtone, societatea rămâne dezarticulată. Vechile moşteniri negative – bacşiş şi hatâr – apasă cu greutatea lor multiseculară noile structuri atât de fragile, tocmai pentru că nu au îndărătul lor un veritabil proces istoric. Lumea lui Caragiale este o lume a maimuţărelii, a unui mimetism ridicol, pentru că aceia care o alcătuiesc nu sunt ceea ce se vor a fi. Caţavencu, Farfuridi, Conul Leonida, Leonida Condeescu, primarul din Mizil, şi atâţia alţii sunt expresia unei schizofrenii – în sensul etimologic al termenului, adică al unei despicări sau dedublări a spiritului –, o schizofrenie a întregii societăţi româneşti. Una este realitatea, alta chipul pe care vor să i-l dea şi să şi-l dea membrii acestei societăţi. Schizofrenia lumii româneşti Caragiale a exprimat-o prin incoerenţa şi imbecilitatea limbajului. Personajele din *O scrisoare pierdută*, *Conul Leonida faţă cu reacţiunea* sau *D'ale carnavalului* nu sunt nişte oligofreni, ci sunt produsul unei societăţi hibride.

Atât timp cât nu este confruntată cu mari încercări, lumea lui Caragiale se află într-un carnaval perpetuu: discută până la epuizare şi trişează fără ruşine; în fond, se distrează. Istoria îşi are însă şi marile ei probe. Şi pentru toţi aceşti Tipătescu, Trahanache, Dandanache şi Compania soseşte clipa adevărului. Pentru ei, proba a fost primul război mondial, care a spulberat brutal şi definitiv „la belle époque". Examen aspru, la care lumea lui Caragiale a căzut. După doi ani de „pregătire" (1914 – 1916), România intră în război şi, la zece zile de la începerea ostilităţilor, armata noastră suferă o înfrângere ruşinoasă, la Turtucaia; urmează altele, în urma cărora Oltenia, Muntenia şi Dobrogea sunt pierdute. Regele, guvernul, Parlamentul se refugiază la Iaşi.

Octavian Goga, ardeleanul care aştepta cu înfrigurare Marea Unire, consemnează în jurnalul său personal dezastrul: „Ţară de secături, ţară minoră, căzută ruşinos la examenul de capacitate în faţa Europei... Aici ne-au adus politicienii ordinari, hoţii improvizaţi astăzi în moralişti, miniştrii care s-au vândut o viaţă întreagă, deputaţii contrabandişti... Am maimuţărit Occidentul, ne-am spoit pe repezeală o faţadă, amăgindu-ne că, după ea, avem aceleaşi rosturi şi noi ca şi oamenii civilizaţi... Acum faţada a crăpat şi în urma ei ni s-a dezvăluit, dincolo de paravan, cel mai murdar colţ de Orient putred". Şi mai departe: „Nu ne prăbuşim nici de numărul duşmanului, nici de armamentul lui, boala o avem în suflet, e o epidemie înfricoşată de meningită morală. Ţara în care un Morţun e ministru de Interne, un aşa-zis Porcu (referire la Al. Constantinescu – n.n.) stâlp de partid, trebuie să ajungă la marginea prăpastiei". [7]

După ocuparea Capitalei de către duşman, Goga îşi revarsă din nou durerea şi mânia în paginile jurnalului său: „Piramida noastră socială e morbidă – vârful bolnav de sifilis, temelia de pelagră. A trebuit acest cataclism ca să crape mincinoasa faţadă occidentală, ca să vedem în dosul ei". [8]

Goga nu ştia, când scria aceste rânduri, că, în ajunul intrării inamicului în Bucureşti, la Marele Cartier General se organizase un banchet, denumit „masă comună", cu prilejul avansărilor făcute pentru a ridica moralul ofiţerilor! Printre cei înaintaţi în grad se afla şi prinţul moştenitor Carol, a cărui purtare scandaloasă (mai întâi refuzul de a merge pe front, apoi chefurile făcute acolo cu ofiţerii) o determinase pe regina Maria să-i trimită o scrisoare în care spunea că, regină şi mamă, îi este ruşine că are un asemenea fiu. [9]

Avansarea în grad a ofiţerilor, după o succesiune de înfrângeri, banchetul dat cu această ocazie, când a doua zi cădea Capitala ţării, sunt fapte absurde, de tipul celor întâl-

O noapte furtunoasă – Jupân Dumitrache: Al. Giugaru, *Ipingescu*: Marcel Anghelescu

Ipingescu: ***Democraţiunea romană, sau mai bine zis ţinta Democraţiunei Romane este de a persuada pe cetăţeni că nimeni nu trebue a mânca de la datoriile ce ne impun solemnaminte pactul nostru fundamentale, sfânta Costituţiune...***

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

nite în opera lui Caragiale. Ce temă extraordinară ar fi fost pentru marele scriitor această „masă comună" de la Marele Cartier General, unde îmbrățișările și pupăturile încercau să acopere acel „colț de Orient putred", apărut după ce crăpase „fațada" mincinoasă.

Ocolind *Răspunderile*[10], a căror fixare o ceruse în 1918 viitorul mareșal Alexandru Averescu, clasa politică a reeditat, în perioada interbelică, scenele caragialești. În jurnalul său personal, Grigore Gafencu notează, în 1931, această constatare, care ne reînvie lumea lui Caragiale: „mai grozavă decât năvălirea tătarilor sau invazia lăcustelor, a venit ziua de alegeri; de alegeri cum sunt înțelese și practicate de români, de administrația română, de armata română, de magistrații români. A fost o urgie absurdă și barbară, dezlănțuită de sus în jos peste o populație pașnică și liniștită".[11]

Pentru a ieși din lumea lui Caragiale, România avea nevoie de o revoluție. Spre nenorocirea ei, revoluția de după cel de-al doilea război mondial nu a fost una autentică; ea a fost impusă de ocupantul sovietic, pentru a acoperi includerea României – și a celorlalte țări est-europene – în sfera de hegemonie a Uniunii Sovietice. Socialismul s-a construit la noi – așa cum l-am citat la începutul acestor pagini, pe Belu Zilber – sub semnul lui Stalin și Caragiale. În remarcabilul său *Eseu despre lumea lui Caragiale*, Mircea Iorgulescu a dat exemple semnificative dintre personajele lui Caragiale, care în subtext (cartea a apărut în 1988) îi premerg pe „băieții" de la Securitate[12] (la vremea lui Caragiale „Secția" de poliție!).

Există în opera marelui scriitor o schiță care prefigurează un fenomen din zilele noastre; ea se intitulează *Cum devine cineva revoluționar și om politic?*[13]. Niță, fiul unei văduve sărace, este luat „pe procopseală" de povestitor. Trimis de acesta să cumpere cărbuni, Niță, după ce face cumpărăturile, e prins de frig (nu știm dacă era în decembrie!). Pentru a se încălzi, intră într-o cârciumă și bea trei țuici fierte cu candel. Când să treacă prin piața Teatrului, dă peste o „grozavă învălmășeală: în față-l năvălea poporul, în spate-l prindeau jandarmii călări". Niță simte „un fel de ameteală; au început să-i vâjâie urechile și să i se tulbure vederea". Prinde curaj și începe să dea cu cărbuni în jandarmi. Urmarea? Povestitorul – cel care-l luase pentru a-l pregăti să devină preot – îl găsește la poliție, bătut măr. Se desfășoară următorul dialog:

– *M-a omorât, domnule...*
– *De ce?*
– *Am fost și eu...*
– *Unde?*
– *La revoluție.*
– *Cine te-a pus, nenorocitule, să te amesteci?*
– *Dracul!... nici eu nu știu... ceasul rău! [...]*

„Bravul meu revoluționar!... Numai de nu și-ar pierde ochiul, am gândit eu, că nu se mai poate popi... Ochiul nu și l-a pierdut, din norocire; dar nu s-a popit; fiindcă de când cu împrejurarea din piața Teatrului, a prins băiatul gust de politică.

Atât mai bine!

Ce-ar fi ajuns? – popă la țară.

Nu e mai bine om politic în Capitală?"[14]

Dacă socialismul a fost, în România, Stalin plus Caragiale, căderea comunismului ne-a readus în tovărășia sigură a marelui dramaturg. Tranziția lungă, chinuită, ridicolă, ne arată că I.L. Caragiale a surprins spiritul românesc, deasupra tuturor regimurilor politice.

Dar, dacă vrem să intrăm cu adevărat în Europa, atunci trebuie să ieșim pentru totdeauna din lumea lui.

Note:

1. Belu Zilber, *Actor în procesul Pătrășcanu. Prima versiune a memoriilor lui Belu Zilber*, ed. G. Brătescu, Editura Humanitas, București, 1997, pp. 15 – 16.
2. Titu Maiorescu, *Critice*, ed. Domnica Filimon, vol. I, Editura Minerva, București, 1973, p. 168.
3. A.D. Xenopol, *Istoria partidelor politice în România*, vol. I, Editura Baer, București, 1910, p. 546.
4. *Reprezentația diplomatică a Moldovei la Constantinopol (30 august 1741 – decembrie 1742). Rapoartele inedite ale agenților lui Constantin Mavrocordat*, ed. Ariadna Camariano-Cioran, Editura Academiei, București, 1985.
5. *Ibidem*, p. 133.
6. Th. Rosetti, *Mișcarea socială la noi*, „Epoca", III (1886), nr. 792, apud Z. Ornea, *Junimea și junimismul*, ed. a II-a, Editura Eminescu, București, p. 200.
7. Octavian Goga, *Fărâmituri dintr-o prăbușire*, ed. Ion Dodu Bălan, „Revista de istorie și teorie literară", XXXVI (1988), nr. 1-2, p. II.
8. *Ibidem*, p. VII.
9. Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, ed. a II-a, București, 1999, p. 262.
10. Alexandru Averescu, *Răspunderile*, ed. Constantin Schifirneț, Editura Albatros, București, 1991.
11. Grigore Gafencu, *Însemnări politice. 1929 – 1939*, ed. Stelian Neagoe, Editura Humanitas, București, 1991, p. 143.
12. Mircea Iorgulescu, *Eseu despre lumea lui Caragiale*, Editura Cartea Românească, București, 1988, pp. 34 – 42.
13. I.L. Caragiale, *Opere alese*, ed. Marin Preda, vol. I, Editura Cartea Românească, București, 1972, pp. 316 – 321.
14. *Ibidem*, pp. 318, 320 – 321.

(*Conferințele Teatrului Național*, Editura Nemira, 2002)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

Vechi zidiri bucureștene
Școala Centrală de fete

Ana Maria ORĂȘANU

„Învățătura publică trebuie să fie obiectul îngrijirii și privegherii stăpânirii".
(Regulamentul Organic)

Vestitorul românesc din 12 noiembrie 1852 anunța deschiderea în ziua de 20 a aceleiași luni a „Pensionatului Domnesc de demoazele", prima școală de fete din Țara Românească, înfăptuire remarcabilă dacă ținem seamă că pe atunci funcționa doar Colegiul Național Sf. Sava destinat băieților.

Școala fusese schițată teoretic cu două decenii mai devreme, prin acel „Regulament special" din 1830, elaborat în completarea Regulamentului Organic, pe baza datelor solicitate Eforiei Școalelor. O contribuție substanțială îi revenea lui Barbu Dimitrie Știrbei, la acea vreme Mare Vornic și membru al Eforiei, precum și colaborator apropiat al generalului Pavel Kisselef. Noua instituție de învățământ nu a putut fi deschisă nici în 1830 și nici în condițiile create prin legiuirea din 1847 care reorganiza instrucțiunea publică.

Abia în timpul domniei lui Barbu Știrbei (1849 – 1856) s-a reluat problema pensionatului domnesc de fete. Un Raport al Eforiei Școalelor din 15 martie 1851 înaintat cârmuirii argumenta astfel propunerea: „Dacă buna creștere și învățătura sunt neapărat trebuincioase băieților, cu atât mai mult această îngrijire trebuie să aibă fetele, care sunt chemate a crește ele însele pe copiii lor". Ca răspuns, rezoluția domnitorului a fost fermă. Cerea o pregătire și organizare temeinică și fixa data deschiderii pensionatului chiar în acel an, la 1 octombrie: „... se vor închipui statutele pensionatului, programa învățăturilor și se vor aduce profesorii și institutricele trebuincioase. Tot până atunci să se facă reparațiile la încăperile Sf. Spiridon, după un plan bine rezonat și după un deviz exact".

Termenul nu a putut fi respectat. Greu de soluționat s-a dovedit problema spațiilor. Propunerile inițiale vizau Mănăstirea Sf. Spiridon Nou pentru că putea aloca o subvenție anuală de 40.000 lei, adăugată fondurilor provenite din bugetul Casei Școalelor. La o analiză atentă, spațiile de acolo s-au dovedit necorespunzătoare, atât încăperile existente, cât și acelea proiectate într-o clădire nouă cu două caturi și locuri pentru 100 de eleve. Directorul lucrărilor publice a respins propunerile. Gândul pentru un local propriu a fost părăsit și școala s-a deschis la 20 noiembrie 1852 într-un sediu închiriat contra sumei de 400 de galbeni anual, Casa Manuc, situată pe Podul Târgului din Afară. După câțiva ani a fost mutată într-o clădire apropiată, Casa dr. Turnescu.

În perioada 1860 – 1890 a fost atribuit un local mult mai încăpător. Fostul palat Alexandru Ghica, situat între străzile Serafim și Colței, clădire impozantă ce oferea condiții bune de funcționare, dar care a fost demolată pentru deschiderea B-dului Carol I în prelungirea B-dului Academiei.

Anul 1890 marchează momentul în care instituția a dobândit propriul local, zidit pe str. Icoanei, construcție de mari dimensiuni, bine alcătuită, aducând în peisajul urban al Capitalei o creație arhitecturală de excepție, Școala Centrală de fete, realizată după planurile arh. Ion Mincu. Compoziția ocupă un teren de 16.800 mp., între Grădina Icoanei și Parcul Ioanid, în vecinătatea marii grădini a Casei Librecht-Filipescu. Piatra fundamentală a fost pusă în aprilie 1889, printr-o cere-

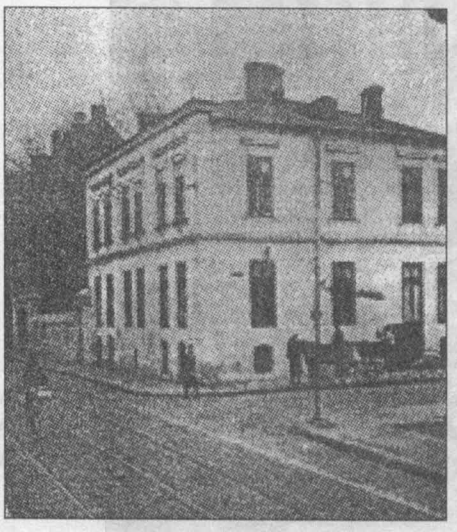

Casa Manuc, Podul Târgului de afară

Palatul Alexandru Ghica din Str. Serafim (Str. Pensionatului), 1875

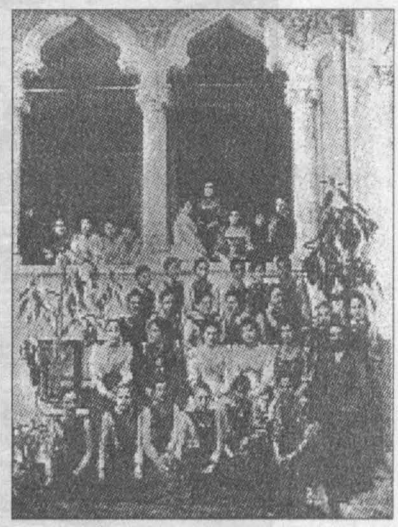

Grup de profesoare și eleve, 1892

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

monie impresionantă, în prezența întregului colectiv al școlii, profesori și eleve, care au străbătut încolonate drumul de la vechiul sediu până la șantierul ce se inaugura.

Lucrările s-au încheiat după un an. Elevele aveau la dispoziție spații funcționale foarte diverse, bine structurate, conforme celor mai moderne instituții de învățământ ale vremii. Clădirile alcătuiau un dreptunghi de proporții vaste, cu trei niveluri. La subsol funcționau bucătăriile și sala de mese, la parter – sălile de curs, biblioteca, amfiteatrul și laboratoarele, iar la etaj erau dormitoarele. Încăperile se înșirau de-a lungul unor coridoare spațioase și bine luminate natural. Cele principale înconjurau o frumoasă grădină interioară mărginită de galerii. Atmosfera sugerată de aceste spații era specifică incintelor monahale, cât și celebrelor școli cu internat din alte țări europene. Finisarea și ambientarea construcțiilor a permis arhitectului o mare diversitate de soluții, de la cele strict funcționale și până la rafinate compoziții decorative prin care își materializa crezul artistic.

Fără egal între edificiile românești de profil, Școala Centrală de fete reprezintă și din punct de vedere instituțional un traiect interesant, care a evoluat în timp potrivit cerințelor și păstrându-și permanent standardele de excepție.

Pensionatul domnesc de fete din 1852 își începea activitatea cu 20 de bursiere, fiice de ofițeri, profesori și boieri cu diverse ranguri, între care aflăm mulți foști participanți la revoluția din 1848, ca N. Simonide, C. Lecca, C. Aristia ș.a. Prima „directriță" a fost polcovniceasa Ana Iacobson, o doamnă din „lumea mare", văduva fostului aghiotant domnesc Arnold Iacobson. Programa școlii era distribuită pe 6 ani de studiu și cuprindea: limba română, limba franceză și limba germană, caligrafie, aritmetică, desen, geometrie, cosmografie și fizică, geografie, morală și tâlcul Evangheliei, muzică vocală și instrumentală, istoria Țării Românești și lucrul manual. Sub această formă, școala a fost o instituție unică în felul său. Un așezământ destinat fetelor de elită din societatea românească, a căror admitere constituia o favoare princiară și, deopotrivă, o școală de curs primar și secundar pe 6 ani de studiu.

În anii ce au urmat deschiderii, școala a fost cunoscută sub mai multe nume: Pensionatul Domnesc de fete, Internatul de fete al Statului, Școala Centrală de fete și Institutul de fete Blaremberg.

Legea din 1864 a reorganizat instituția. Selecția elevelor urma a se face după merit, prin concurs. Cursurile se întind pe 5 ani, ca școală exclusiv secundară, identică cu alte două școli românești, din Iași și Craiova. Însuși numele, Școala Centrală de fete, desemna acele clase „umanioare", de mijloc, dintre „începătoare" (primare) și „complementare" (superioare, de liceu).

Urmare legii votate în 1893, Școala Centrală de fete a devenit Școală normală de institutoare, situație ce-i ridica prestigiul, căci acolo se pregăteau cadrele didactice pentru școlile primare. Din 1898 se structurează ca liceu, permițând cele mai înalte cote de pregătire școlară ce se ofereau fetelor.

Un episod dramatic din istoria instituției și a construcțiilor sale s-a derulat în anii primului război mondial, între 1916 – 1919. Școala a fost evacuată, iar spațiile sale au adăpostit un spital militar. În acei ani s-au produs multe stricăciuni, s-au distrus dotările, patrimoniul și mobilierul. Doar biblioteca a fost cruțată, dar s-a dovedit ulterior că nemții au sustras toate volumele în limba germană.

Școala s-a redeschis în 1919, după patru luni de eforturi.

Își păstrează și azi înfățișarea inegalabilă, precum și valoarea instituțională.

Este și va rămâne o creație unică a arhitectului Ion Mincu (20 decembrie 1852 – 6 decembrie 1912), personalitate de la a cărui naștere se împlinesc anul acesta 150 de ani.

Grădina interioară a Școlii Centrale de fete

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din Colecția de Memorie locală "N. Iorga" a Bibliotecii Metropolitane Bucureşti Donația Eugen Barbu

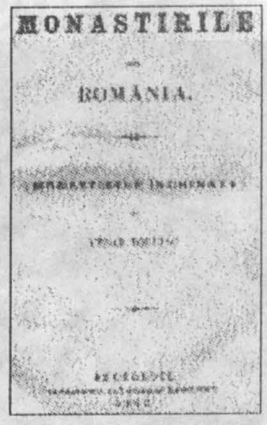

Cesar BOLLIAC, *Monastirile din Românîa*
Typographia lui Stephan Rassidescu, Bucuresci, 1862

Acest volum nu este o carte, este mai mult un dosar: este istoricul unui proces, unei afaceri, unei cestiuni.

Autorul, care a avut pe inimă-i nedreptatea ce au făcut Muscalii, Românilor, a strîns necontenit documente încă de la ivirea acestei nedreptăți, atât în țară cât şi în timp de un an cât s-a aflat la Constantinopole; aşteptînd, ceea ce nu a venit poate încă, un Guvern patriotic, susținut de o cameră patriotică care să abordeze cu vigoare această mare cestiune națională, şi atunci să depună acest dosar în mânele acelui Guvern... (Editorul)

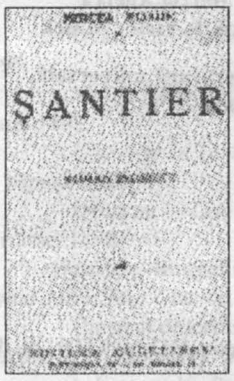

Mircea ELIADE, *Şantier*
Din volumul legat *Jurnale intime*, care cuprinde cărțile *Şantier*, *Maitreyi* şi *India*, toate apărute la Editura Cugetarea

... Trebuie să mărturisesc din capul locului că jurnalul intim pe care îl public în această carte nu l-am găsit printre hârtiile niciunui prieten. Jurnalul este al meu; mai exact, era al meu. Acest "era" nu exprimă o melancolie, ci o constatare. Cândva a fost al meu, era scris de mine, şi poate mă oglindea – atât cât poate oglindi mărturisirile unui om tânăr sufletul acelui om tânăr. Au trecut de atunci câțiva ani – nu prea mulți – şi jurnalul a încetat de a mai fi al meu. Îl public deci fără nici un sentiment de jenă...

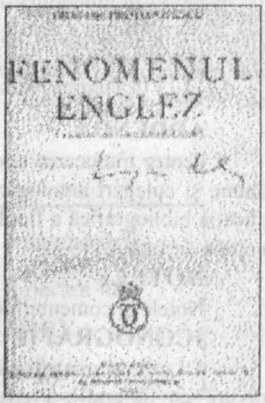

Dragoş PROTOPOPESCU, *Fenomenul englez*. Studii şi interpretări
Fundația pentru Literatură şi Artă "Regele Carol II", Bucureşti, 1936

... Englezul, care cu prăsile şi metode artificiale crește vitele cele mai frumoase din lume, cu muncă şi sentimentul înalt al naturii a făcut din insula cea mai săracă o rară grădină, iar dintr'un sol fără multe materii prime patria industrialismului – ştie să facă, cu unanimitatea dintr'însul dintr'o minciună abstractă un adevăr omenesc, din ceea ce e viciu distrugător aiurea, virtute constructivă la el acasă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

ALFRED JARRY

UBU

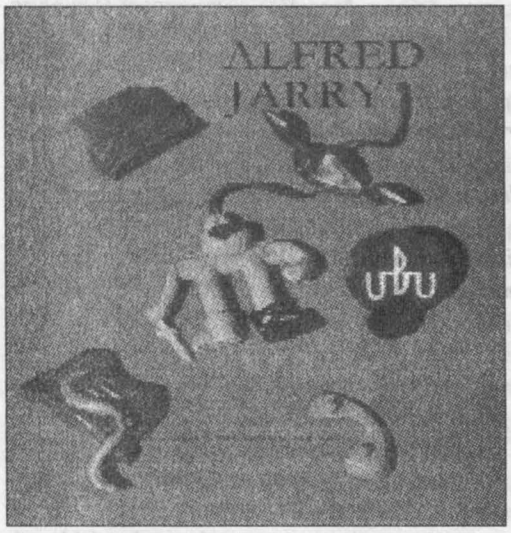

Prefață de Romul Munteanu
Coperta și prezentarea grafică de
Romulus Vulpescu
Reproduceri fotografice de Dan Grigorescu

ALFRED JARRY
UBU

REGE
ÎNCORNORAT
ÎNLĂNȚUIT
PE COLINĂ
ÎN ALMANAH
cu prolegomenele
și
cu paralipomenele
respective
cît și cu alte
documente
literare,
istorice
și
iconografice
privitoare
la viața,
la opera
și la aventurile
ilustrului
bărbat,
transfigurate
patafizic
în românește
de
ROMULUS
VULPESCU

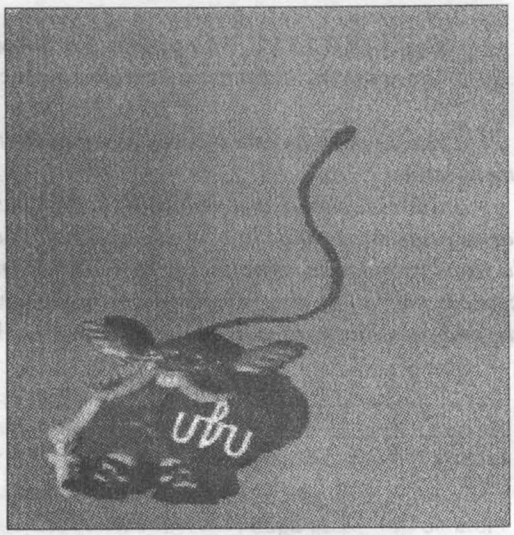

Redactare de Marcel Aderca
Machetare artistică de Victor Mașek

Editura pentru literatură universală,
1969

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

TEXTUL

1 Pentru alcătuirea și traducerea volumului *UBU*, am folosit ca text de bază volumul antologic *Alfred Jarry, TOUT UBU, édition établie par Maurice Saillet, Le Livre de Poche (Librairie Générale Française, 1962), Paris, 1964.*

2 Am extras capitolul *Amorul în vizite*, din volumul *Alfred Jarry, L'AMOUR EN VISITES, Éditions Pierre Fort, Paris, 1898.*

3 Am consultat de asemeni volumele *Alfred Jarry, UBU ROI, drame en cinq actes, préface de Jean Saltas, Eugène Fasquelle, éditeur, Paris, 1922* și *Alfred Jarry, OEUVRES CHOISIES, bibliographie, dessins, portraits, fac-similés* [avec] *une étude par Jacques-Henry Levesque, Pierre Seghers, éditeur, collection "Poètes d'aujourd'hui", no. 24, Paris, 1963.*

ADDENDA

Pentru traducerea textelor din *Addendă* am folosit reviste, volume și culegeri antologice, ale căror titluri sunt menționate în indicația bibliografică a fiecărui text (întreg sau fragmentar) inclus în ediția de față.

NOTELE

Notele și comentariile de subsol îmi aparțin.

ICONOGRAFIE

1 La ilustrarea ediției românești au contribuit cu desene, cu gravuri, cu litografii: Pierre BONNARD, F.-A. CAZALS, Paul DELAROCHE, Henri ETLIN, J.F., Max JACOB, Alfred JARRY, Lucien LANTIER, Pablo PICASSO, Félix VALLOTTON și doi desenatori necunoscuți.

2 Reproducerile fotografice (alb-negru și color) aparțin lui Dan GRIGORESCU.

3 Sursele iconografice:

Pierre BONNARD

– Almanah al lui dom' Ubu, ilustrat (ianuarie-februarie-martie 1899).

– Almanah ilustrat al lui dom' Ubu (secolul XX), 1 ianuarie 1901.

Ilustrațiile ambelor almanahuri *apud Alfred Jarry, Tout Ubu, édition établie par Maurice Saillet, Le Livre de Poche, Paris, 1964.*

F.-A. CAZALS

– Studiu pentru portretul lui Alfred Jarry (dedicat de Jarry prietenei sale Rachilde), *apud Alfred Jarry, Oeuvres choisies, bibliographie, dessins, portraits, fac-similés avec une étude par Jacques-Henry Levesque, Pierre Seghers, éditeur, collection "Poètes d'aujourd'hui", no. 24, Paris, 1963, hors-texte.*

– Alfred Jarry în 1906, desen, *apud Alfred Jarry, Ubu Roi, drame en cinq actes, préface de Jean Saltas, Eugène Fasquelle, éditeur, Paris, 1922, p. 25.*

Paul DELAROCHE

– Paul Fort, desen, *apud Dictionnaire bibliographique de tous les temps et de tous les pays, Laffont-Bompiani, Paris, 1957, tome I, p. 521, col. 2.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

ALFRED JARRY

UBU

Henri Parisot, manuscrits, dessins, portraits, [avec] *une étude par André Billy, Pierre Seghers, collection "Poètes d'aujourd'hui", nr. 8, Paris*, coperta.

Alfred JARRY

– Adevăratul portret al lui dom' Ubu, *apud Ubu Rege*, ediția originală, 1896.

– Alt portret al lui dom' Ubu, *ibidem*.

– Dom' Ubu călare, *apud Cezar Antecrist*, ediția originală, 1895.

– Marșul polonezilor, *apud* coperta partiturii lui Claude Terrasse, 1898.

– *Ubu rege* la Teatrul de păpuși, *apud* programul teatrului de păpuși, 1898.

– Uvertura la *Ubu rege*, *apud* coperta partiturii lui Claude Terrasse, 1898.

Desenele, litografiile și gravurile de mai sus reproduse în *Alfred Jarry, Tout Ubu, op. cit.*

– Cîntecul descreierisirii, *apud La chanson du décervelage, paroles de Alfred Jarry, musique de Claude Terrasse, Édition du Mercure de France, 19, Rue de l'Echaudé St-Germain, Paris, 1898*, coperta partiturii muzicale.

– Dom' Ubu, magistrul Phynanselor, afișul color al reprezentației din 1896, *apud Bulletin de "l'Oeuvre", publication mensuelle, 39e fascicule, no. 5, mai 1912, directeur A.-F. Lugné-Poe, Paris*, coperta.

– Gravuri în lemn din *Les minutes de sable mémorial* și din *César-Antechrist, apud Alfred Jarry, Ubu roi, Ubu enchaîné, Les paralipomènes d'Ubu, Questions de théâtre, Les minutes de sable mémorial, César-Antechrist, Poésies, L'Autre Alceste, préface de René Massat, Éditions du Grand-Chêne, Henri Kaeser, éditeur, Lausanne, 1948.*

Lucien LANTIER

– Alfred Jarry în perioada cînd scria *Ubu rege*, desen *apud Alfred Jarry, Ubu roi* etc., *Fasquelle, Paris, 1922*, p. 7.

Pablo PICASSO

– Dom' Ubu, desen (12 septembrie 1937), publicat cu prilejul reprezentării lui *Ubu înlănțuit* (între 22 și 26 septembrie 1937), *apud Alfred Jarry, Oeuvres choisies, Pierre Seghers, Paris, 1963*, p. 106.

– Ambroise Vollard, gravură în cupru, apud *Ambroise Vollard, Souvenirs d'un marchand de tableaux, Albin Michel, Paris, 1937*, coperta.

Henri ETLIN

– Lugné-Poe, desen, *apud Lugné-Poe, La parade de la Baraque, souvenirs, Les Cahiers de "Bravo", no. 7, supplément au numéro de septembre 1930, Paris, p. 2.*

J. F.

– Rémy de Gourmont, portret, *apud Paul Escoube, Rémy de Gourmont et son oeuvre*, reprodus în *Gustave Lanson, Histoire ilustrée de la littérature française, Librairie Hachette, Paris, 1923, tome II, p. 392, col. 1.*

Max JACOB

– Guillaume Apollinaire, desen (1905), *apud Guillaume Apollinaire, un choix de poèmes et une bibliographie établies par*

Félix VALLOTTON

– André Gide (p. 174).
– A. Ferdinand Herold (p. 76).
– Stéphane Mallarmé (p. 56).
– Rachilde (p. 188).
– Jules Renard (p. 106).
– Laurent Tailhade (p. 98).

Cele 6 gravuri *apud Rémy de Gourmont, Le livre des masques, portraits symboliste, gloses et documents sur les écrivains d'hier et d'aujourd'hui, Les masques, au nombre de XXX, dessinés par F. Vallotton, Mercure de France, Paris, 1923.*

NECUNOSCUT (I)

– Christian Dietrich Grabbe, portret, *apud Grabbe, Werke, Ausgewelt und herausgegeben von Paul Zech, Volksbühnen Verlags und Vertriebs, Berlin, 1925, Erster Band, hors-texte.*

NECUNOSCUT (II)

– Sergentul Bobillot, desen după o fotografie, *apud La grande encyclopédie, tome sixième, Paris s.d.*, p. 1192, coloana 1.

FAC-SIMILELE

– Privilegiul dat de Ubu rege, *apud Alfred Jarry, Ubu roi* etc. *Éditions du Grand-Chêne, Laussane, 1948*, pp. 19 – 21.

– Cîntecul descreierisirii (*Tudé*), primele măsuri ale marșului, *apud Alfred Jarry, La chanson du décervelage, Édition du Mercure de France, Paris, 1898*, foaie volantă.

4 Copertele I (*Ubu explodat*) și, respectiv, a IV-a (*Ubu redivivus*) sunt imaginate de Romulus Vulpescu și fotografiate de Dan Grigorescu.

Rolul lui *Ubu pe copertă* a fost interpretat de războinicul gal Antar, mutunache din material plastic (demontabil în 11 bucăți policrome), mascotă automobilistică și reclamă a societății de produse petrolifere ANTAR, căreia îi mulțumesc, pe această cale, pentru colaborarea involuntară la ilustrarea ediției românești [...]

R. V.

Pagini consacrate comemorării
a 95 de ani de la moartea lui
ALFRED JARRY,
creatorul lui ***UBU***.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

Iuliu RAȚIU

Bibliografie selectivă

- 1955: *Flăcăul*
- 1961: *O nemaipomenită colivie*
- 1963: *Uluitorul zbor al rachetei "Excelsior I"*
- 1966: *Soarele din peșteră*
- 1967: *Planetă de adolescent*
- 1968: *Clasa în care nu se întâmplă nimic*
- 1969: *La revedere, Făt-Frumos*
- 1970: *Ah, aceşti adolescenți*
- 1971: *Dincolo de joc*
- 1973: *Anotimpul dragostei*
- 1974: *Împărăția de zahăr*
- 1975: *Enigma florii albe*
- 1977: *Cu capul în nori*
- 1978: *Neştiutul cerc al sărutului*
- 1978: *Vulturi pe arborele de foc*
- 1979: *Rondul de flori*
- 1982: *Şopârla electronică*
- 1983: *Copilul invizibil*
- 1985: *Fratele meu, curajul*
- 1989: *Cei mai buni prieteni*
- 1999: *Telefonul galben*
- 2000: *Praful de pe Cutia Pandorei*
- 2001: *Răzbunarea roboților*

Zâmbetul

O, Mona Lisa, zâmbetul subțire,
Puțin ironic, neîncrezător,
L-ai semănat în lume prea ușor
Şi peste tot răsare în neştire.

Încremenit în timp, fără umor –
E-o floare rece răspândind în noapte
Parfum suav, şi visuri vagi, şi şoapte –
Misterios, Şi-atotcuprinzător.

Borges bătrân

O bibliotecă de destine,-n noapte,
Pe mările din el plutea ca Luna,
Nu auzea cuvinte, ci doar şoapte, –
Ca să le poată şlefui întruna.

Trecând prin neguri, – şubrede corăbii,
Spre el cărau veninu-amar şi mierea,
Şi sângele adânc intrat în săbii...

O! – numai el, un orb, vedea durerea.

Poneiul

Micuț, dar cu mușchi tari, mereu zburdalnic,
Un ponei nu-i doar o miniatură, –
Adică-un cal ce ar putea fi falnic
Dacă mai mult ovăz ar pune-n gură...

Nu-i doar un cal-pitic dintr-o poveste
Care-n galop prin pagini, sau tiptil,
S-a rătăcit... O, nu! – poneiul este
Un mânz ce-a vrut şi a rămas copil.

Posibilă baladă cu mistreț

Iar văzu mistrețul, ca-n oglindă,
Luna-n apă, strălucind din plin...
Şi-i păru stejar, bogat în ghindă,
Ce-l chema, din valul cristalin.

... Însă a fugit pe o cărare,
Unde-a mai găsit doar o alună:
I-a fost teamă, dintr-o răsuflare,
Lacom, să nu bea... stejarul-lună.

Venus din Milo

Te-apleci spre mine cu îngăduință,
Iar ochii mari, fără de lacrimi, reci,
Îmbrățișează-ntreaga mea ființă
Atât de blând...
Fiori mă cearcă, reci,

Când sânii albi spre mine, iată, cată...
Le simt căldura formei fără sânge, –
Deşi, fără de brațe, niciodată,
La piept, nicicând, tu n-ai să mă poți strânge.

Eu, Salcia

Ca o salcie scăldată-n ape
Plângători lăstari legănam,
Când un trăznet ce-a căzut pe-aproape,
M-a ucis în fiecare ram...

Mai târziu, într-un apus de soare,
Nu ştiu cum am auzit un glas:
"Dacă nu mai eşti, de ce te doare?"

Visu-n rădăcină mi-a rămas!

Lacustrală

"A-pă-de-ploa-ie" – spui, dar ce minune
Când fulgerul din ea a izbucnit,
Iar dedemult a însemnat genune, –
Potop peste bazaltu-arzând mocnit...

Săgeți fluide şi-azi mă împresoară,
Cu transparența lor de curcubeu
Şi ud până la piele simt cum iară,
De nori eu sunt asediat mereu.

Trist epigon

Au început statuile să fugă;
Pe ici, pe colo, zeii chiar sucombă...
Dar el găseşte-n sine-o catacombă,
Ca să înalțe-aceeaşi, vagă rugă.

Da, nu-i minciună,-i fiul lui Danaos,
(Chiar dacă regele avu doar fete):
Umplut cu jalnici versuri, pe-ndelete,
Butoiul fără fund se scurge-n haos.

Pinacotecă intimă

Pinacoteca mea sentimentală
În beznă-o vernisez, printr-un ochean,
Şi-mi regăsesc durere-ntr-o petală
Din "Anemonele" lui Luchian.

Dar, uneori, voios, prin largi ferestre,
Ce le deschid (dar nu la întâmplare),
Las cerbii din picturile rupestre
S-alerge pe câmpii, goniți de soare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sfânta asasinare a bifteculuI
(Brâncuși)

fragment

Mansarda din La Cité

Sena, tarabele Buchiniștilor... Modigliani merge tăcut. Notre Dame, La Cité... O casă modestă... Urcă la mansardă: bate într-o ușă...

Atelierul

Constrastând cu ușa mică, în care se aud încă bătăi, încăperea e largă: blocuri mari de piatră de construcție, grinzi, trunchiuri de copaci, bucăți de marmoră. Brâncuși, cu barda în mână, cioplește într-o bucată de lemn; în pat, languroasă, Marthe.

Bătăile în ușă continuă... Brâncuși le ascultă câteva clipe, apoi se apucă iar de cioplit.

MARTHE (*ridicându-se într-o rână – e aproape goală – îi atrage atenția*): Bate cineva!

BRÂNCUȘI: Să fi venit ministrul atât de dimineață? Să fie atât de nerăbdător? (*Tare:*) Intră!

Noua Academie

MODIGLIANI (*a rămas, uluit, în prag*): Bine, dar aici e...

BRÂNCUȘI: ... O pădure pe un vârf de munte, vreți să ziceți, Modigliani.

MODIGLIANI: Nu! Noua Academie de Belle Arte! Când am fost ultima oară era numai un pat.

BRÂNCUȘI: Mai e și acum! (*Arată cu capul spre patul în care Marthe s-a ridicat, voluptuoasă, într-un cot.*)

MODIGLIANI (*foarte sincer, puțin jenat*): A! Lucrați (*vrea să plece.*) Mă iertați...

BRÂNCUȘI: Rămâneți!

MODIGLIANI: Cu adevărat? Pot rămâne? (*Se încălzește, pe măsură ce vorbește.*) Pot rămâne să văd cum despicați trunchiurile și stâncile, căutând miezul frumosului? Dacă vreți, dacă mai sunteți de acord, pot reîncepe chiar azi să vă fiu ucenic... Acum doi ani am fugit... Am crezut că reproducerile de pe pereții atelierului meu îmi vor fi profesori mai buni... Credeam că, singur, voi găsi veriga...

BRÂNCUȘI (*aprins și el*): Aici e greșeala!

MODIGLIANI (*nedumerit, derutat*): Cum adică, greșeala?

BRÂNCUȘI: Veriga nu trebuie găsită, ci trebuie SFĂRÂMATĂ! Drumul înainte e invers!

MODIGLIANI (*aproape convins*): Nu!... (*Apoi:*) Propuneți să ne întoarcem la primitivi?

BRÂNCUȘI: Cine a spus asta?... (*O ia drept martoră pe Marthe:*) Am spus eu asta, Marthe? Povestește-i cât de rafinat știu să te iubesc, IOANA!

MARTHE: (*indignată*): Pardon?!

BRÂNCUȘI (*reparând, cu un zâmbet dus*): Marthe...

MARTHE (*profesional*): Da, iubești frumos...

MODIGLIANI: Și eu care caut frumosul...

BRÂNCUȘI: Altă greșeală!

MODIGLIANI (*derutat, își oprește privirea pe o fotografie, lângă care e un aparat de fotografiat-cutie*): Dar "Sărutul" dumneavoastră din Montparnasse? E atâta rafinament și elevație în el!... Atâtea căutări subtile...

BRÂNCUȘI: Nu: doar o împreunare sacră! Atât... Piatra mi-a spus ce să fac... Am așteptat-o să vorbească... Și pentru că nu putea, i-am croit drum cu dalta... Dar "Sărutul" încă nu l-am făcut!

MODIGLIANI (*în adorație*): De ce nu scrieți și sonete, ca Michelangelo?

BRÂNCUȘI (*simplu*): Vă dau afară!

MODIGLIANI (*a înțeles*): Scuzați-mă, vă rog!

BRÂNCUȘI (*totuși, revine*): Iertați-mă... Sunt cam nervos când caut în lemn... (*Momente de tăcere între cei doi. Brâncuși lucrează cu frenezie. Sar așchii peste tot.*)

MODIGLIANI: Dar dumneavoastră ați găsit!

BRÂNCUȘI: Da, da, am găsit... începutul. Ce-am găsit altceva?

MODIGLIANI: Rosseau-Vameșul zicea că TOTUL...

BRÂNCUȘI (*îi place jocul de cuvinte*): E un naiv...

MODIGLIANI: Asta-i suprema lui artă! NAIVITATEA...

BRÂNCUȘI: Cât de naiv sunteți!...

MODIGLIANI (*sincer*): Vă mulțumesc pentru sinceritatea dumneavoastră... (*Apoi:*) Îmi dăruiți bucata asta de piatră? (*O arată*)... Cred că aș putea și eu dăltui în ea o gură însetată...

BRÂNCUȘI (*simplu*): Poftim. Luați-o... E macheta unei fântâni... (*Zâmbind*) Mai bine-zis, statuia unui ministru din România. Îl chema Spiru Haret. Un om cuminte, care a vrut să adape pe sărmanii noștri țărani cu lumină... Face să aibă... și o gură... Și-apoi, acum tot aștept pe cel care mi-a comandat lucrarea să vină să o vadă.

MODIGLIANI: Iertați-mă că am îndrăznit... (*Luând macheta fântânii în mână:*) De-abia acum văd și înțeleg...

BRÂNCUȘI (*tresare*): O, nu: întâi trebuie să înțelegi și apoi să vezi! Ce zici, Marthe, de ideea asta?

MARTHE (*geloasă*): Întreab-o pe Ioana... sau mai bine pe Domnișoara Pogany...

BRÂNCUȘI: Dar, ce, azi e ziua în care ea... trebuie să vină? Că tu ții socotelile...

MARTHE: Știi că ea vine când îi place!

BRÂNCUȘI: Când îmi place, vrei să zici!

MARTHE: Aiurea! Ochii ei se holbează aici peste tot... (*Imagini cu capete neterminate ale Domnișoarei Pogany.*)

BRÂNCUȘI: Ești răutăcioasă, Marthe...

MARTHE: Sunt femeie... Și, din când în când, uiți asta...

BRÂNCUȘI: Vrei să spui că din când în când îmi aduc aminte... (*Apoi, către Modigliani:*) Nu știu dacă ați aflat, dar cea mai mare victorie în iubire este fuga...

MODIGLIANI: Așa zicea și un mare înaintaș al nostru în această bătălie subtilă, pe numele lui cel mic, Napoleon.

BRÂNCUȘI (*râzând*): Nu știam...

MARTHE (*rea*): Ba știai! Ți-a spus-o chiar nepoată-sa, Principesa...

MODIGLIANI (*plăcut surprins*): Principesa, să-i zicem "X", este una dintre intimele dumneavoastră? (*Modigliani mângâie una dintre variantele acestei sculpturi.*)

BRÂNCUȘI: A mea?!!! A tuturor!

MODIGLIANI (*visător*): Am auzit că face și psihanaliză...

BRÂNCUȘI: Ăsta e defectul ei cel mai mare. Mai bine ar face numai dragoste!

MARTHE (*femeie*): Nu spuneam eu?!

BRÂNCUȘI (*bărbat*): Tu, Marthe, spuneai, iar eu știu!

MARTHE (*s-a decis*): De asta plec și n-am să mai vin niciodată!

BRÂNCUȘI (*simplu*): Atunci, te aștept mâine, la 9...

MARTHE (*a și uitat?*): La 10... (*S-a ridicat din pat ca un nud de marmoră, viu, acoperit de o pânză fină, de păianjen.*)

BRÂNCUȘI (*acceptă ora*): Bine, la 10! (*Apoi, lui Modigliani, zâmbind:*) Așa mă terorizează întotdeauna cu orele... Și măcar dacă aș avea un ceas, să o pot controla...

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Scrisoare din... Reșița

Biblioteca Județeană „Paul Iorgovici" Caraș-Severin în anul 2002

Nicolae SÂRBU
Director

Mândrie și amărăciune istorică

Deși vietuim și funcționăm ca instituție profesionistă de lectură publică într-o parte a Banatului – bănuit de a avea locuitori făloși, adică lăudăroși – nu vom folosi prilejul oferit de generoasa invitație a „Bibliotecii Bucureștilor" pentru a ne inventa nu știu ce merite extraordinare. Este ocazia nimerită de a informa despre ce suntem și ce loc ocupăm în parametrii vieții comunitare. O șansă de lucidă și corectă evaluare. Pentru că, deși activăm la margine de țară, nu ne-am complăcut și nu ne vom mulțumi cu un rol de instituție marginală. Cu toate că problemele noastre nu sunt deloc puține. Poate sunt chiar mai multe decât ale unor biblioteci de aceeași talie. Adică, mică spre mijlocie. Condiții specifice anume cerându-ne un mai mare efort recuperator și organizator. O muncă mai susținută, pentru a ne onora misiunea culturală și a ne respecta firma pe care singuri ne-am creat-o.

Anumite acte, puține la număr, precum și amintirile unor foști activiști culturali ne spun că biblioteca noastră, ca instituție,

s-a înființat în anul 1952. Ca bibliotecă municipală, apoi raională și, în sfârșit, județeană. În toți anii ei de început, a avut mai mult un rol de cenușăreasă. Oricum, un statut de mâna a doua. Pentru că, în Reșița, mai exista o bibliotecă: a sindicatelor, situată mai central, în Casa de Cultură a Sindicatelor. Cu o poziție cert privilegiată.

Ilustrativă pentru acest statut este următoarea întâmplare: vine, într-o zi, un inspector cultural de la centru și se miră foarte că la Reșița funcționează două biblioteci. Decide pe loc, abuziv, desființarea celei municipale. Lăsat vraiște, patrimoniul de până atunci a intrat în mod excesiv în atenția colecționarilor locali, care se stimulau, se-ndemnau unul pe altul în a devaliza fosta bibliotecă de ceea ce avea ea mai de preț.

După alte câteva luni, vine un alt tovarăș din sistemul cultural centralizat. Cu o mirare pe dos, față de precedentul. Cum, ați desființat biblioteca? Reînființați-o la loc! Numai că o mare parte din tipăriturile de valoare, ceea ce rezistase epurărilor „purificatoare" din epoca stalinistă, dispăruse pur și simplu.

Până în 1972, când s-a mutat în actualul local de pe strada Paul Iorgovici nr. 50, și-a purtat bruma de patrimoniu prin diverse sedii. Adăugând la asta perindarea mai multor directori, mai mult sau mai puțin cu priză la problemele cărții, atenți mai mult la „indicațiile" tovărășești de sus, decât la dezvoltarea instituției, devine clar că avem un motiv în plus să nu ne revendicăm doar din istoria celor 50 de ani de la înființarea scriptică. De altfel, arhiva de până mai ieri nu păstrează documente ale acestei deveniri. Fenomen care, la fostele biblioteci regionale, este vizibil, documentat, benefic. Dincolo de această amărăciune, să-i zicem istorică, se află mândria noastră. O tradiție pe care o considerăm adevărata noastră istorie: **130 de ani de lectură publică la Reșița**. Chiar dacă nu au existat, explicabil, în acest areal mereu sub ocupație, foarte vechi tiparnițe de carte românească, așa cum demonstrează cercetătorul dr. Valeriu Leu, în Caraș-Severin a circulat de timpuriu carte românească tipărită peste munți, în Țările Române. Exista un orizont de așteptare. O sete de carte în limba română. Cu litere chirilice sau în grafie latină. De altfel, Nicolae Stoica de Hațeg, protopop la Mehadia, unul din marii cronicari români, din păcate prea puțin cunoscut, făcea să circule, pe la 1800, în zona Băile Herculane și în localitățile de pe Valea Almăjului, importanta *Istoria pentru începutul românilor în Dachia* a lui Petru Maior.

Tradiția din care ne revendicăm

Această dorință, acuta nevoie de cultură și carte românească, asociate cu o mare putere de cumpărare, au dus la înființarea timpurie a unor importante biblioteci particulare. În paralel creându-se presant necesitatea unor biblioteci publice. Despre ele vorbește, în perfectă cunoștință de cauză, dr. Ionel Bota, în lucrarea de referință *Bibliotecile din Banat între 1850 – 1918*, editura „Timpul", 2000. Volum apărut sub egida bibliotecii noastre, fiind ilustrat cu cărți din patrimoniul nostru, cu o prefață analitică semnată de directorul Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici" din Reșița. În 1867, la Oravița, figura în documente un arhivar-bibliotecar, având în grijă un număr de cărți. Pentru completarea fondului erau alocate sume de bani, meticulos contabilizate. Același lucru putându-se spune despre Caransebeș. În multe localități se înființează biblioteci parohiale, școlare, ale reuniunilor de cântări și muzică, ale filialelor Societății ASTRA din Sibiu. În anul 1872, era bibliotecă publică într-un sat cum e Mercina, de pe Valea Carașului. Sat care, din păcate, azi nu mai are bibliotecă. De altfel, din 68 de comune, câte numără azi

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Caraş-Severinul, doar jumătate au bibliotecă demnă să poarte acest nume, cu bibliotecar cu normă întreagă.

Din documente şi din lucrarea amintită reiese că în 1871, la Reşiţa, s-a înfiinţat prima bibliotecă muncitorească. Evident, o formă de bibliotecă publică. Acelaşi dr. Valeriu Leu a descoperit un alt document, care vorbeşte de o bibliotecă la Reşiţa încă din anul 1868. Aceasta pare mai degrabă o bibliotecă şcolară şi nu una publică, în înţelesul strict al cuvântului.

Sărbătorind, în anul 2001, 130 de ani de lectură publică la Reşiţa, dovedim că această frumoasă tradiţie ne-o asumăm, la ea ne raportăm şi pe ea vrem s-o continuăm, din perspective contemporane.

O situaţie unică în ţară

Mai de voie, mai de nevoie, Reşiţa reprezintă azi, în ceea ce priveşte biblioteca, o situaţie unică în ţară. În timp ce mulţi dintre colegii noştri şi-au restrâns şi centralizat punctele de funcţionare (Galaţiul are un singur sediu, central, într-un oraş de două ori cât Reşiţa) noi suntem dispersaţi în 15 puncte de depozitare şi servire cu carte şi publicaţii. S-a ajuns la această situaţie, din lipsa unui spaţiu adecvat, nou, modern, aşa cum s-au construit sedii noi la Constanţa, Piteşti, Baia Mare, Cluj-Napoca, Oneşti. La un oraş cu 86.000 de locuitori, noi avem aceste 15 puncte de lucru, 15 sedii, care însumează o suprafaţă totală de numai 1.360 m.p. Mult sub cerinţele unei biblioteci. În Franţa, de exemplu, pentru un oraş de mărimea Reşiţei se proiectează biblioteci de 12 – 14.000 m.p.

Pentru gospodărirea, organizarea şi funcţionarea lor ca secţii şi filiale, se impun eforturi considerabile şi cheltuieli materiale în plus. Pe de altă parte, este un avantaj considerabil pentru cititorii noştri. Venim noi în întâmpinarea lor. Secţii şi filiale ale bibliotecii noastre sunt amplasate în fiecare cartier al municipiului. Atât cele cu caracter enciclopedic, cât şi cele specializate. Aşa se face că avem indicatori de lectură mai mult decât ne-am fi aşteptat. La 31 decembrie 2001, anul celor 130 de tradiţie în lectura publică, am înregistrat **10.305 de utilizatori înscrişi într-un an.** La o populaţie de 86.000 de locuitori. Prezenţele în bibliotecă (frecvenţa anuală) s-au ridicat la 96.244 cititori. La

Oaspete al bibliotecii: poetul Toma George Maiorescu

aceeaşi dată, în patrimoniu înregistram **329.458 de unităţi bibliografice**. Din care, într-un an s-au consemnat 270.776 documente difuzate. Marele număr de secţii şi filiale şi răspândirea lor în municipiu creează, pe lângă unele dificultăţi manageriale, certe avantaje pentru cititorii noştri, oglindite

Premiul "Persona Maxima": criticul literar Mircea Martin

favorabil în indicatorii statistici de bibliotecă. Aceste rezultate şi cele la care mă voi referi în continuare le-am obţinut, vă rog să reţineţi, cu un total de numai 33 de salariaţi. În condiţiile în care nu avem director general (doar director) şi nici director adjunct.

Pentru minorităţile etnice, pentru cititorii specializaţi

Un alt aspect ce ne creează un statut de unicat în ţară îl constituie secţiile pentru minorităţile etnice. Prima dintre ele este **secţia Germană „Alexander Tietz"**. Are un local propriu corespunzător (Bulevardul Revoluţia din Decembrie 1989, nr. 22), un bogat fond de carte (12.000 de volume), un bibliotecar cu multă iniţiativă (Erwin Josef Ţigla), foarte implicat în viaţa culturală a germanilor din Caraş-Severin. Pentru care organizează tradiţionale zile ale culturii, ale literaturii, tipăreşte lucrări în limba germană. O secţie care funcţionează ca un adevărat centru cultural.

De trei-patru ani, am înfiinţat **secţia Maghiară „Szombothy István"** şi **secţia Sârbă „Sfântul Sava"**. Prin ele ţinem legătura cu populaţia etniilor respective, cu biblioteci din Ungaria şi Iugoslavia. În parteneriat, intenţionăm să înfiinţăm o secţie de carte română într-un sat din Serbia.

Din anul 1991, la Reşiţa fiinţează o **secţie Franceză**. Ea este rezultatul unei colaborări de durată cu Biblioteca Municipală din Caen, Normandia. O secţie de specialitate, ca un centru cultural pentru toţi cei îndrăgostiţi de limba şi cultura franceză. Între timp, la Caen s-a constituit un fond de carte în limba română şi câţiva colegi francezi au învăţat bine româneşte. Pe lângă cele 20.000 de volume, secţia noastră de limba franceză deţine şi alte materiale informative în limba franceză, organizează aniversări de scriitori, expoziţii, concursuri tematice.

Tot o secţie de specialitate de mare importanţă este **Centrul de Carte „Banatica"**. Un fond documentar comunitar, pentru spaţiul bănăţean. Carte de referinţă, cărţi cu autograf, manuscrise, icoane pe sticlă, tablouri, bustul „Paul Iorgovici" realizat de Romul Ladea, un fond „Toma George Maiorescu", dintr-o consistentă donaţie.

Recent, cu ajutorul Consiliului Local Reşiţa, am redeschis, într-un spaţiu nou, **secţia Periodice**, în str. George Enescu nr. 4. Un bogat fond de publicaţii, un valoros fond tradiţional. Cititorii putând găsi deopotrivă informaţii la zi, utile, sau de referinţă culturală.

În prezent, vrem să finalizăm demersurile întreprinse

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

pentru înființarea unei **secții Engleze**. O parte din fond îl avem deja. Avem promisiuni de sprijin și colaborare din partea Consulatului Englez de la București. Spațiul, amenajarea lui și organizarea secției sperăm să le finalizăm până în luna octombrie, la tradiționala noastră manifestare complexă anuală: „Zilele Bibliotecii Județene Paul Iorgovici".

Valorificarea patrimoniului bănățean

În anul 1998, Biblioteca Județeană „Paul Iorgovici" a editat, în colaborare cu editura „Timpul" din Reșița, *Dicționarul scriitorilor din Caraș-Severin*, de Victoria Bitte, Tiberiu Chiș, Nicolae Sârbu. Toți trei bibliotecari, care și-au valorificat astfel o parte din munca de cercetare. O lucrare de 300 de pagini, cuprinzând referințe esențiale despre 260 de scriitori, având într-un fel sau altul legătură cu Caraș-Severinul. O bibliografie obligatorie pentru cel preocupat să studieze fenomenul cultural din această parte a țării. Afirmații ce pot fi susținute și prin faptul că, în 2000, Asociația Națională a Bibliotecarilor din Bibliotecile Publice din România a acordat autorilor **„Premiul pentru cea mai bună lucrare de specialitate"**.

În același an 1998, am fost puși în fața unei situații inedite. Se împlineau o sută de ani de la tipărirea primului volum al primei *Enciclopedii Românești*, la Sibiu, 1898, Tipografia W. Krafft. Nici un ziar sau revistă centrale nu consemna acest mare eveniment cultural aniversar. Bineînțeles, am organizat un simpozion.

Cu atât mai mult, cu cât autorul acestui fapt de cultură națională – dr. Corneliu Diaconovici – s-a născut la 18 februarie 1859, la Bocșa Montană, lângă Reșița. O mare parte a activității a desfășurat-o la Reșița, unde a și decedat, la 17 august 1923. Văzând puținătatea referințelor bibliografice, inexplicabila tăcere, lipsa de ecou, am editat *Un enciclopedist român aproape uitat: Dr. Corneliu Diaconovici*. Carte care am făcut să ajungă în multe biblioteci, la mulți dintre cei interesați.

Tot la acest capitol, recuperator și valorificator al tradiției culturale, al unor valori bănățene, poate fi încadrată cartea *Bibliotecile din Banat între 1858 și 1918* de dr. Ionel Bota. O lucrare de referință, îngrijită și prefațată de Nicolae Sârbu, editată în 1999 sub egida Bibliotecii Județene „Paul Iorgovici".

Desigur, în activitatea noastră avem mereu drept repere sigure mari personalități din marea cultură a lumii: Mihai Eminescu, J.W. Goethe, G. Călinescu, Victor Hugo, I.L. Caragiale etc. Însă, în programul nostru, în permanență, și-au găsit loc de cinste personalități ale Banatului, insuficient cunoscute și încă neintegrate în cultura națională. Am organizat simpozioane dedicate marelui cronicar bănățean (ultimul din cultura română) **Nicolae Stoica de Hațeg**, născut la 24 februarie 1751 la Mehadia, lângă Băile Herculane. Cei 250 de ani de la naștere, nebăgați în seamă de presa națională (centrală), i-am aniversat chiar în satul natal.

Pe filologul **Paul Iorgovici** (născut la 28 aprilie 1764), care dă numele bibliotecii noastre, l-am aniversat, de asemenea, cu ecoul cuvenit și participarea unor oameni de știință timișoreni (Doina Bogdan-Dascălu și Crișu Dascălu) în satul natal, Vărădia de pe Caraș.

În decembrie 2001, am organizat o evocare a lui **Ion Stoia-Udrea**, născut în 1901, la Greoni, lângă Oravița. Istoric, poet, editor, traducător, redactor-șef al revistei „Vrerea". A făcut parte dintr-un celebru „triumvirat" cultural, numit „trifoiul cărășan", cu Virgil Birou și Romul Ladea. Și el insuficient cunoscut.

Premii și colaboratori

Nu vom face o cronică exhaustivă. Ar fi și imposibil, și ineficient. Nu ne vom referi la acțiunile metodice cu bibliotecarii din județ, sau la greutățile pe care le întâmpinăm în informatizarea bibliotecii. Înțelegem să ne afirmăm în viața social-culturală și prin acordarea unor premii. Prin care omagiem personalități, opere, acte de cultură. Prin care ne atragem colaboratori, susținători, prieteni, donatori de carte.

Până în prezent, am acordat, din resurse proprii, **Premiul "Persona Maxima"**, poetului Gheorghe Azap (născut în 1939, la Ticvaniul Mic), criticului literar Mircea Martin (născut în 1940, la Reșița), prozatorului Ion Marin Almăjan (născut în 1940, la Dalboșeț), profesorului Paul Miclău (născut în 1930, la Comorâște), colecționarului Constantin Gruescu (născut în 1924, la Calina). Mulți tineri sau relativ tineri creatori au fost recompensați cu **„Pana de înger"**, iar generoșii donatori de carte și alte valori documentare au primit Diploma **„Donator Libris"**.

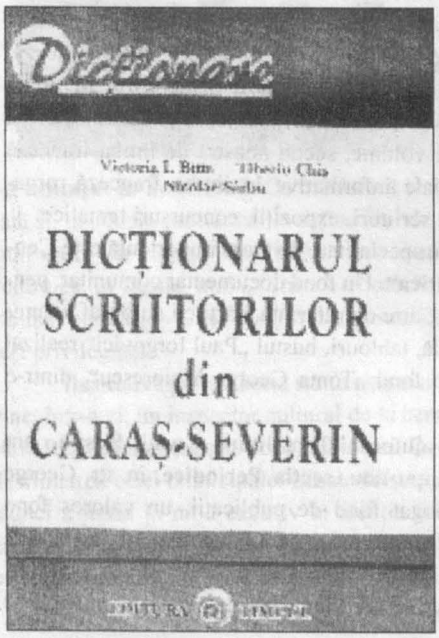

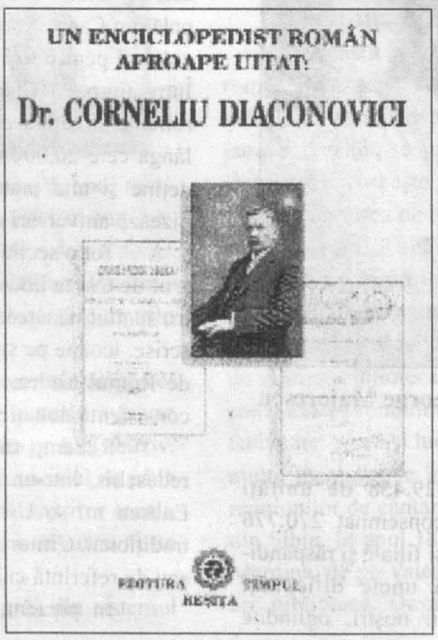

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

Programul-cadru „Cultura 2000"

Licitația de proiecte pentru anul 2003

Sumarul obiectivelor, temelor, criteriilor

1. Introducere

Programul-cadru „Cultura 2000" este principalul mecanism de sprijinire a sectorului cultural lansat de Uniunea Europeană. Prin intermediul acestui program comunitar, Uniunea Europeană implementează o nouă abordare în politica culturală, încercând să încurajeze creația culturală specifică spațiului european și să promoveze cooperarea între operatorii culturali din acest spațiu. Programul are o durată de cinci ani (2000 – 2004) și un buget total de 167 milioane de euro.

Licitația de proiecte are loc în fiecare an, iar prezentarea de față oferă un sumar al criteriilor pentru anul 2003.

Deși considerăm că această prezentare conține toate informațiile relevante privind licitația pentru 2003, **recomandăm, înainte de pregătirea și trimiterea propunerilor, citirea documentului oficial al licitației**. Acesta se află disponibil pe pagina Internet a Comisiei Europene (CE), care conține de asemenea și **formularul de cerere**. Adresa este: http://europa.eu.int/comm/culture/c2000condition_en.html

De asemenea, informații se pot obține și de pe site-ul **Punctului de Contact Cultural al României**: http://www.eurocult.ro/cultura2000/index_cultura.htm

În sprijinul operatorilor culturali din Europa, au fost inițiate **mecanisme** de căutare a partenerilor, care se găsesc la adresele: http://agora.mcu.es/pcc/index.htm -- http://www.euclid.co.uk/fr2_eng.html

2. Obiective generale

Programul „Cultura 2000" urmărește să contribuie la promovarea unui spațiu cultural european. În acest context, programul sprijină cooperarea între artiști, operatori culturali, promotori publici și privați, activitățile rețelelor culturale și ale altor parteneriate, ca și instituțiile culturale din statele membre și statele candidate pentru a concretiza următoarele obiective:

- promovarea **dialogului** cultural și a **cunoașterii reciproce** a culturii și istoriei popoarelor europene;
- promovarea **creativității** și a **diseminării transnaționale** a culturii și a mobilității artiștilor, creatorilor și a altor operatori și profesioniști culturali și a muncii lor, cu atenție specială pentru **tineri** și **persoanele dezavantajate social** și pentru diversitatea culturală;
- punerea în valoare a **diversității** culturale și **dezvoltarea unor noi forme de expresie culturală**;
- folosirea și punerea în valoare, la nivel european, a **moștenirii culturale comune semnificative pentru Europa**;
- diseminarea *know-how*-ului și promovarea practicilor / metodelor pozitive de **conservare** și **prezervare**;
- recunoașterea rolului culturii în **dezvoltarea socio-economică**;
- găzduirea dialogului cultural și a **schimburilor culturale între culturile europene și cele din afara Europei**;
- recunoașterea explicită a culturii ca **factor economic** și ca factor al integrării sociale și al atitudinii civice;
- îmbunătățirea **accesului la și în cultură** în cadrul Uniunii Europene a cât mai multor cetățeni.

3. Țările partenere

Partenerii de proiect trebuie să fie organizații înregistrate sau care își desfășoară activitatea principală în una din următoarele țări participante la program:

- statele membre ale UE (Austria, Belgia, Danemarca, Finlanda, Germania, Grecia, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Portugalia, Spania, Suedia);
- țările EEA / EFTA (Islanda, Liechtenstein, Norvegia);
- țările candidate: Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, România, Republica Slovacă, Slovenia și Ungaria;
- țări în negociere: Cipru și Malta.

Notă:

- proiectele pot fi conduse fie de către un operator cultural dintr-un stat membru sau din țările EEA / EFTA, fie de către un operator din cele 12 țări candidate;
- proiectele conduse de către un operator din cele 12 țări candidate trebuie să aibă cel puțin un co-organizator din statele membre sau din țările EEA / EFTA.

4. Terminologie

Organizator / Conducător de proiect

- este **co-semnatar legal al contractului oferit de CE**;
- are rol de **coordonare** în concepția și în implementarea proiectului;
- trebuie să contribuie cu cel puțin 5% din bugetul total, sumă provenită din fonduri proprii sau din alte surse de finanțare;
- are o implicare directă în concepția și în implementarea proiectului.

Co-organizator

- are o implicare directă în concepția și în implementarea proiectului;
- trebuie să contribuie cu cel puțin 5% din bugetul total, sumă provenită din fonduri proprii sau din alte surse de finanțare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Partener

• participă la activitățile proiectului, dar **nu** este de așteptat să aibă o implicare majoră în concepția și în implementarea proiectului, nici să contribuie cu fonduri.

5. Teme principale / Prioritate sectorială

Licitația de proiecte pentru anul 2003 are în vedere două concepte:

• definirea a trei **teme** generale – fiecare aplicație trebuind să se adreseze cel puțin uneia dintre aceste teme;

• **în fiecare an** se va acorda o **atenție** specială unui alt **sector cultural**.

Teme generale

• **orientare către cetățean**

• **creativitate asociată cu noua tehnologie și media**

• **tradiție și inovație / legătura între trecut și viitor**

considerându-se că aceste teme vor putea sprijini îndeplinirea **obiectivelor generale** ale programului „Cultura 2000":

• să finanțeze proiecte de calitate

• să încurajeze inovația și creativitatea

• să asigure valoare europeană

• să reflecte principalele preocupări și interese ale operatorilor din domeniul cultural

Prioritatea sectorială anuală

2003 – Arte ale spectacolului: teatrul, dansul, muzica, opera, artele lirice și circul.

2004 – Patrimoniu cultural: patrimoniu mobil și imobil, patrimoniu imaterial, arhive istorice și biblioteci, patrimoniu arheologic, patrimoniu subacvatic, *situri* culturale și peisaje cu semnificații culturale, **cu excepția** patrimoniului cultural din perioada modernă.

Această abordare urmărește ca:

• operatorii culturali care doresc să propună proiecte beneficiind de sprijinul comunitar să poată fi informați din timp despre sectorul principal care va fi sprijinit în fiecare an. Se speră că acest lucru le va permite să-și planifice mai bine activitățile și să avanseze propuneri care să demonstreze o abordare imaginativă și creatoare și care să reprezinte o valoare europeană reală;

• toți operatorii culturali să fie asigurați că se va acorda atenția cuvenită ariei lor specifice de activitate.

6. Termene limită pentru depunerea cererilor de finanțare

Proiecte anuale de cooperare: **15 octombrie 2002**.

Proiectele multianuale de cooperare: **31 octombrie 2002**.

7. Criterii generale

Licitația pentru anul 2003 va acorda prioritate următoarelor criterii:

• proiecte de **calitate**;

• proiecte care implică participarea unui **număr cât mai mare de operatori culturali din cadrul țărilor participante**;

• proiecte care asigură cea mai largă **diseminare** a activităților către public, folosind cele mai adecvate și, în special, cele mai noi mijloace de comunicare;

Se stipulează de asemenea că se va acorda o atenție deosebită proiectelor care implică asocierea operatorilor culturali din țările membre și EEA și a celor din țările candidate.

Aceste criterii reprezintă baza **criteriilor standard acceptate și folosite de către juriile formate din experții independenți** care evaluează aplicațiile. Aceste criterii se concentrează asupra acelor elemente din propunere care sunt privite ca fiind parte integrantă pentru dezvoltarea și implementarea unui proiect de calitate, care oferă valoare europeană și care se adresează obiectivelor programului. Secțiunea următoare descrie modul în care CE a definit aceste criterii.

Valoare europeană

Se recomandă ca proiectele să conțină acele obiective, metodologii și abordări de cooperare care să depășească nivelul de interes local, regional sau național și să promoveze o viziune europeană.

Valoarea europeană va putea fi demonstrată prin:

• Numărul țărilor participante – de observat că atunci când anumite proiecte sunt considerate de către juriu ca fiind de valoare egală, vor fi preferate acele proiecte care implică cel mai mare număr de co-organizatori sau de parteneri din diferite țări participante.

• Reprezentativitatea organizațiilor implicate în cadrul sectorului abordat, activitățile propuse și relevanța lor pentru publicul țintă / beneficiari.

• Expertiza / experiența celor implicați în managementul și în implementarea proiectului, în categoria / domeniul activităților propuse.

• Proveniența europeană a audienței țintă / numărul beneficiarilor activităților propuse (valabil mai ales în cazul activităților implicând turnee și reprezentații).

• Relevanța audienței țintă / beneficiarilor activităților propuse în raport cu obiectivele programului, precum și cu cele referitoare la obiectivele licitației de proiecte.

• Posibilitatea continuării cooperării, alte activități sau beneficii ulterioare la nivel european rezultând din activitățile propuse.

Calitate

Proiectele trebuie să demonstreze efectiv, prin nivelul de cooperare dintre parteneri și gradul de detaliere al aplicației și al metodologiei, claritatea bugetului, managementul și originalitatea abordării proiectului propus, nu doar faptul că propunerea se adresează criteriilor și obiectivelor programului, ci și că poate fi aplicată cu succes. Factorii relevanți pentru evaluarea calității proiectului sunt:

• Gradul de implicare al fiecăruia dintre co-organizatori în concepția, implementarea și finanțarea proiectului.

• Relevanța acțiunilor propuse față de obiectivele programului și față de obiectivele specifice ale licitației de proiecte.

• Relevanța acțiunilor propuse pentru audiența țintă / beneficiari.

• Relația dintre acțiunile propuse, bugetul alocat și echipa disponibilă pentru implementarea propunerii.

• Claritatea distribuției bugetului și raportului dintre sumele destinate activităților, natura activităților și metodologia de implementare.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Inovație și creativitate

Prin abordare, perspectivă, metodologie sau tipul cooperării, proiectele trebuie să demonstreze inovație și creativitate.

8. Criterii specifice

Proiectele sunt de două mari categorii:

• **Proiecte de cooperare anuale** – proiecte care durează 12 luni și implică participarea a minimum 3 țări participante la program.

• **Proiecte de cooperare multianuale** – proiecte care durează între 24 și 36 luni și pentru care există un acord specific semnat între partenerii angajați (din minimum 5 țări) la îndeplinirea obiectivelor și a acțiunilor proiectului.

Pentru 2003, se vor finanța proiectele care se adresează următoarelor categorii:

• **Artele spectacolului** (teatru, dans, muzică, operă, artele lirice, teatru stradal și circ): 90 de proiecte anuale și 15 proiecte multianuale;

• **Artele vizuale**: 15 proiecte anuale și 1-2 proiecte multianuale;

• **Patrimoniu cultural**: 15 proiecte anuale și 1-2 proiecte multianuale;

• **Cărți și literatură**: 1 proiect de co-operare multianuală;

• **Co-operare culturală cu țări** care nu participă la program: 10 proiecte;

• **Cărți, lectură, traduceri**: 80 proiecte.

9. Criterii generale

Aplicanții (liderii de proiect) și co-organizatorii trebuie:

• să fie instituții sau organizații culturale publice sau private cu statut legal, a căror activitate principală trebuie să fie în domeniul culturii;

• să fie implicate atât în concepția, cât și în implementarea proiectului;

• să aibă o contribuție reală și semnificativă la bugetul proiectului (cel puțin 5% din bugetul total al proiectului);

• să aibă capacitatea operațională de a desfășura și de a încheia cu succes și la timp proiectul în formatul prezentat în propunere;

• să ofere garanții și bonitate financiară (conturile aprobate din ultimii trei ani fiscali) și standarde profesionale (statutele organizațiilor conducătoare și ale co-organizatorilor, precum și CV-ul persoanei responsabile pentru proiect);

• să respecte programul „Cultura 2000" și ghidul Comisiei Europene privind sprijinul financiar.

Cererile de finanțare trebuie să conțină:

• 2 copii ale formularului de cerere completat, semnat și datat [Acesta TREBUIE să includă și declarațiile semnate și ștampilate ale liderului de proiect și ale co-organizatorilor];

• formularul de confirmare a primirii, conținând și adresa organizației conducătoare a proiectului;

• o copie legalizată a statutului organizației conducătoare a proiectului sau un document echivalent, precum și statutul co-organizatorilor (cu excepția instituțiilor publice);

• CV-urile persoanelor însărcinate cu coordonarea programului de lucru (de ex. persoana responsabilă de proiect), alături de CV-urile persoanelor din partea co-organizatorilor responsabile de proiect;

• ultimul raport de activitate al organizației conducătoare a proiectului și al co-organizatorilor (cu excepția instituțiilor publice);

• ultimul bilanț contabil anual aprobat al organizației conducătoare a proiectului și al co-organizatorilor (cu excepția instituțiilor publice);

• și, în plus, doar în cazul proiectelor de traducere:

– copie a cărții originale;

– copie a drepturilor de traducere;

– copie a contractului dintre editor și traducător(i);

– situație privind totalul costurilor de publicare, incluzând costurile referitoare la traducere;

– CV-ul traducătorului(ilor);

– declarație din partea editorului potrivit căreia numele traducătorului, precum și faptul că a fost acordat un ajutor financiar din partea Comunității Europene vor fi menționate clar în lucrarea tradusă;

• și, în plus, doar pentru proiectele acordurilor de cooperare:

– textul acordului de cooperare (conținând acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către fiecare co-organizator și semnat de fiecare dintre aceștia) într-o formă legală recunoscută de unà dintre țările participante la program;

• și, în plus, doar pentru proiectele din domeniul patrimoniului cultural:

– un document relevant de aprobare din partea autorității naționale în domeniu care să permită experților proiectului acțiunile de conservare, restaurare sau valorificare ale siturilor sau monumentelor listate sau clasificate.

Cheltuieli eligibile

Pentru proiectele anuale și proiectele de cooperare culturală în țări care nu participă la program, sunt luate în considerare cheltuielile legate de activități care se desfășoară începând cu cel mai devreme 15/04/2003.

Pentru proiectele de cooperare multianuală sunt luate în considerare cheltuielile legate de activități care se desfășoară începând cu cel mai devreme 15/04/2003.

Sunt eligibile doar categoriile de cheltuieli prezentate mai jos, în cazul în care acestea sunt înregistrate ca atare și sunt evaluate ca fiind în concordanță cu condițiile pieței, sunt identificabile și verificabile. Ele trebuie să reprezinte costuri directe (adică să fie generate în mod direct de către proiect și să fie indispensabile implementării acestuia, avându-se în vedere principiul relației cost/beneficiu):

• costurile de personal rezultate direct din implementarea proiectului sunt eligibile doar în cazul în care sistemele de înregistrare ale co-organizatorilor pot izola și demonstra în mod clar procentul de timp alocat de echipă pentru implementarea proiectului în perioada eligibilității cheltuielilor și astfel numai procentul costurilor de personal poate fi adăugat la costurile proiectului;

• costurile de călătorie / cazare / diurnă asociate implementării activităților proiectului (de ex. întâlniri, reuniuni la nivel european, călătorii în scopul instruirii);

• costuri legate de organizarea conferințelor (de ex. închirierea sălilor, traducători);

• costuri de publicare și de diseminare a informației;

• costuri legate de echipamente (pentru echipa-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

mentele de lungă durată sunt luate în considerare doar elementele depreciabile ale acestora);

- costurile pentru consumabile şi aprovizionare;
- costurile legate de telecomunicaţii;
- costurile legate de asigurare, închirierea de sedii şi echipamente, drepturi de autor, studii de fezabilitate, management tehnic şi de coordonare, remuneraţiile artiştilor.

10. Prevederi referitoare la plăţi

Finanţarea solicitată pentru proiectele anuale trebuie să varieze între 50.000 şi 150.000 euro şi să nu depăşească 50% din bugetul total. Pentru proiectele multianuale finanţarea nu trebuie să depăşească 300.000 euro pe an şi 60% din bugetul total.

Finanţarea se va plăti în două tranşe (**cu excepţia plăţilor pentru proiectele de traducere, care vor fi plătite într-o singură tranşă, la sfârşitul proiectului**). Prima plată va avea loc în maximum două luni de la semnarea acordului de finanţare. Plata celei de-a doua tranşe depinde de aprobarea de către Comisie a rapoartelor de activitate şi financiare.

Pentru acordurile de cooperare multianuale, plata se face de asemenea în tranşe; tranşa de avans, tranşa intermediară şi tranşa finală.

11. Cererile de finanţare se expediază la adresa:

European Commission
Policy development in the cultural sphere – Culture 2000 Framework Programme
B-100 – Bureau 6/41
B – 1049 Brussels

Text editat de
Punctul de Contact Cultural al României

Biblioteca publică în era electronică

Raport

Cercetare iniţiată de NAPLE (National Authorities on Public Libraries in Europe)

Danish National Library Authority
(Autoritatea Naţională a Bibliotecilor din Danemarca)
Copenhaga

[I]

Introducere

Iniţiativa redactării acestui raport a fost luată la o conferinţă a UE asupra bibliotecilor publice, desfăşurată la Lisabona în anul 1999, la care participanţii, reprezentanţii autorităţilor naţionale (sau echivalente) în domeniul bibliotecilor au discutat despre perspectiva creării unui forum pentru coordonarea şi promovarea unor cauze comune. Scopul unui astfel de forum sau reţele este să funcţioneze ca o platformă pentru o politică europeană a bibliotecilor publice şi a fost botezat provizoriu NAPLE (National Authorities on Public Libraries in Europe).

Autoritatea Naţională a Bibliotecilor din Danemarca s-a oferit să strângă informaţii despre bibliotecile publice din Europa şi, ulterior, la sfârşitul anului 2001, a trimis un chestionar amănunţit către 51 de persoane care reprezentau toate cele 39 de ţări. În cazul în care existau mai multe autorităţi naţionale implicate în coordonarea reţelei de biblioteci publice dintr-o ţară, 2 şi în câteva cazuri doar, 3 chestionare au fost trimise în acele ţări. Din cele 39 de ţări un număr de 21 au răspuns şi alte câteva şi-au anunţat intenţia de a trimite răspunsurile mai târziu. Ţările care nu au returnat chestionarul sunt: Albania, Andorra, Azerbaijan, Belgia, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Franţa, Ungaria, Italia, Liechtenstein, Moldova, Rusia, San-Marino, Turcia şi Ucraina, toate primind câte un mesaj de reamintire.

Pe baza chestionarelor returnate, Autoritatea Naţională a Bibliotecilor din Danemarca m-a rugat să redactez acest raport care se doreşte a fi şi un material pregătitor pentru conferinţa de la Copenhaga din 3 – 4 octombrie 2002. Conferinţa ar putea să însemne totodată punctul de plecare oficial pentru NAPLE.

O versiune de lucru a Raportului meu a fost trimisă persoanelor responsabile cu NAPLE din ţările care au răspuns chestionarelor în iulie pentru a le oferi posibilitatea de a corecta eventualele erori de interpretare sau de a completa anumite informaţii. Comentariile lor au fost incluse în acest raport final.

Este, firește, imposibil să cuprinzi toate informaţiile într-un singur raport. În consecinţă, am decis – împreună cu Autoritatea Naţională a Bibliotecilor din Danemarca – să redactez un raport care să rezume informaţiile atât sub formă de tabele cât şi sub formă de text. Acest lucru înseamnă că raportul va conţine în anumite părţi mai degrabă lucruri generale. Mai înseamnă că unii corespondenţi vor considera că răspunsurile lor sunt prea mult „topite" în raport. Din fericire, am reuşit o prezentare corectă şi aş dori să mulţumesc tuturor celor care au răspuns chestionarelor pentru materialele lor complete şi pentru informaţiile preţioase trimise.

Raportul începe cu o trecere în revistă a unor studii realizate în ultimii ani despre situaţia bibliotecilor publice din Europa. Acestea au fost realizate sub egida UE şi constituie o sursă importantă de sugestii, recomandări precum şi infor-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

maţii asupra stării de fapt din bibliotecile publice europene din ultimii ani.

Partea centrală a Raportului urmăreşte structura chestionarelor, cu trei secţiuni principale. Prima secţiune se concentrează asupra situaţiei bibliotecilor publice din fiecare ţară în parte. A doua tratează probleme generale ale bibliotecilor publice din ţările respective. A treia secţiune se ocupă de structura bibliotecilor. Am fost nevoit să suprapun câteodată cele trei părţi.

Niels Ole Pors
mai 2002

Precedentele studii ale situaţiei bibliotecilor publice

În ultimii zece ani, Comisia Europeană a iniţiat şi finanţat mai multe proiecte importante legate de studiul situaţiei bibliotecilor publice din Europa. Majoritatea proiectelor au fost elaborate în cooperare cu Comisia Europeană DGXIII.

CE a sprijinit câteva programe impresionante şi inovatoare în mai multe ţări europene. DGXIII a organizat întâlnirea din 8 mai 1999 care a avut drept obiectiv luarea la cunoştinţă şi armonizarea diferitelor proiecte privind bibliotecile publice. În total au fost prezentate şi discutate 7 proiecte.

A fost prezentat stadiul în care se afla proiectul PUBLICA. Scopul acestui program este acela de a sprijini dezvoltarea serviciilor bibliotecilor publice din întreaga Europă, inclusiv Europa Centrală şi de Est. Prin proiectul ILIERS (Integrated Library Information Education and Retrieval System) a fost creat şi dezvoltat un sistem de bibliotecă informatizat multimedia. Scopul acestuia este de a oferi publicului acces atât la resursele bibliotecilor publice locale cât şi la cele ale comunităţii. Proiectul va fi comercializat în ţările scandinave în viitorul apropiat.

CHILIAS este acronimul de la Children in Libraries: îmbunătăţirea abilităţilor informaţionale şi accesului la bibliotecile virtuale multimedia. Acesta este deja continuat de proiectul VERITY, care are scopul de a dezvolta abilităţile informaţionale ale tinerilor în mediul bazat pe WWW. Aceste proiecte sunt prototipuri dar ambele ajută la trecerea bibliotecilor publice şi a serviciilor acestora către era electronică şi a Internetului. LISTED (Library Integrated System for Telematics-based Education) este un program destinat dezvoltării tehnologiilor destinate sprijinirii adulţilor care studiază pe cont propriu în bibliotecile publice. Proiectul s-a concentrat pe crearea site-urilor test pentru învăţământul la distanţă în bibliotecile publice din Europa şi a unui catalog interactiv. Proiectul DERAL (Distance Education in Rural Areas via Libraries) studiază posibilul rol al bibliotecilor publice în relaţie cu învăţământul la distanţă. Grupul ţintă al acestui program sunt persoanele vârstnice, cele dezavantajate din punct de vedere social şi şomerii. Obiectivul general al programului este crearea unui portal de resurse web pentru învăţământul la distanţă dar şi a unui ghid, instrument atât pentru utilizatori cât şi pentru bibliotecari în domeniul videoconferinţelor. Rolul de broker de informaţie al bibliotecarilor în acest proiect devine evident în acest program. Una dintre primele sarcini ale programului o constituie identificarea utilizatorilor şi a nevoilor acestora. Ultimele două programe sunt HERCULE (Heritage and Culture through Libraries in Europe) şi LIBERATOR (Libraries in European Regions – Acces to Telematics and Other Resources). HERCULE este orientat către producerea unui site web pentru elevii şcolilor europene în calitate de utilizatori ai bibliotecii, asigurându-le astfel un cadru pentru împărtăşirea experienţelor, întrebărilor privind programele şcolare sau a celor privind diferite aspecte culturale locale. Proiectul LIBERATOR se ocupă de dezvoltarea serviciilor informaţionale regionale.

O mare parte a acestor programe sunt legate de studiul PLIS (Public Libraries in the Information Society) de care ne vom ocupa mai târziu.

Tipul acesta de întâlniri şi acţiuni este binevenit. Este plăcut să vezi cum se acţionează pentru integrarea programelor şi proiectelor europene iar accentul pus pe utilizarea şi diseminarea rezultatelor este de asemenea promiţător. Mai presus de tot, teama pe care unii bibliotecari o aveau în urmă cu câţiva ani faţă de rolul bibliotecii publice în viitoarea cultură digitală pare a fi nefondată. Multe ţări şi asociaţii profesionale din întreaga Europă au făcut din bibliotecile publice un element central al strategiei şi politicii informaţionale.

În continuare voi prezenta două dintre proiectele cele mai semnificative şi voi menţiona un al treilea care se ocupă de educaţia permanentă în relaţie cu tehnologia informaţiei.

Raportul PLIS a fost publicat în anul 1996 şi este un document foarte important în descrierea stării bibliotecilor publice din Europa. Raportul este format dintr-un număr de studii pentru fiecare ţară şi o analiză a recomandărilor făcute. Raportul a fost unul din primii paşi făcuţi în programul PUBLICA.

Un alt pas important pentru programul PUBLICA a constituit-o aşa numita Declaraţie de la Copenhaga, publicată în 1999.

Al treilea proiect pe care doresc să îl menţionez în acest context exte studiul PROLIB. Finalizat în 1996, studiul este o investigaţie pe scară mică a activităţilor de educaţie permanentă în bibliotecile publice din Europa. Raportul mai conţinea şi o tipologie de materiale necesare pentru a creşte capacitatea bibliotecilor de a se adapta noilor tehnologii informaţionale.

PLIS

Raportul PLIS este un document extrem de cuprinzător. Studiul face parte din Programul Comisiei Europene pentru Biblioteci şi până astăzi este cel mai complet studiu asupra bibliotecilor publice din Europa. Studiul este format din rapoartele unui număr de 11 ţări, 5 studii de caz ale unor biblioteci publice inovatoare şi un studiu de caz de cooperare regională. Include totodată 6 lucrări privitoare la problemele bibliotecilor publice în societatea informaţională. Studiul îşi propune să ofere un tablou al bibliotecilor publice din Europa la mijlocul anilor 90 şi se concentrează pe progresele dar şi pe provocările specifice bibliotecilor publice în societatea informaţională.

Cadrul general pentru acest studiu îl constituie apariţia societăţii informaţionale şi nevoia de a oferi, în mod democratic, şanse tuturor pentru a se folosi de avantajele acesteia. Rolurile bibliotecii sunt:

- să ofere acces la informaţie;
- să ofere posibilităţi pentru educaţia permanentă;
- să ofere acces la tehnologia informaţională;
- să reducă nivelul „analfabetismului informaţional";
- să ajute la păstrarea identităţii culturale.

Există peste 40.000 de biblioteci publice în Europa. În

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

acest raport sunt analizate viitorul şi rolul acestora în timp.

Raportul consideră că biblioteca publică trebuie, în primul rând, să ofere acces la informaţia publicată, să ofere posibilităţi pentru educaţia permanentă, să protejeze identitatea culturală într-o lume aflată în continuă schimbare şi să se asigure că cetăţenii pot utiliza cu succes noile tehnologii informaţionale şi au acces la sistemele şi echipamentele de care au nevoie.

Este interesant de observat că rolul bibliotecii publice este perceput ca o prelungire a valorilor tradiţionale ale bibliotecii publice. Aceasta înseamnă iluminare, învăţare şi acces, adică valorile tradiţionale ale democraţiei.

Raportul analizează stadiul dezvoltării IT (tehnologiilor informaţionale) în diferite ţări şi imaginea este una a dezechilibrului dintre ţările nordice şi Marea Britanie, aflate în frunte din acest punct de vedere, şi cele din sudul Europei, rămase în urmă. Dar, uneori, şi în aceeaşi ţară există decalaje importante în dezvoltarea IT.

Raportul tratează în amănunt viitorul rol-cheie al bibliotecilor publice în ceea ce priveşte depăşirea obstacolelor existente azi. Aceste obstacole sunt: insuficienta conştientizare din partea clasei politice a importanţei bibliotecilor sau lipsa de încredere a acesteia în potenţialul bibliotecii publice. Într-o oarecare măsură acest lucru se datorează şi lipsei unor planuri şi strategii pentru realizarea de reţele informatice şi suport tehnologic. Raportul identifică şi obstacole legate de dezvoltarea profesională datorate insuficientei atenţii acordate educaţiei permanente în majoritatea ţărilor Europei. Raportul mai menţionează şi bariere legate de mentalităţi şi probleme manageriale.

Recomandările din raport sunt organizate pe mai multe niveluri. Sunt menţionate recomandări cu caracter general, privind politicile şi strategiile cu caracter naţional în domeniul informaţional din diferite ţări. Sunt totodată descrise o serie întreagă de sugestii şi acţiuni concertate pentru dezvoltarea IT. În centrul acestor sfaturi, recomandări şi propuneri stau însă problemele legate de dezvoltarea profesională a personalului din bibliotecile publice.

Raportul în ansamblu descrie un viitor destul de optimist pentru bibliotecile publice din Europa.

PUBLICA

Proiectul PUBLICA este format din mai multe documente, multe dintre acestea disponibile pe Internet. Unul dintre acestea este *Mapping the European Public Libraries* – Starea bibliotecilor publice din Europa – (http://PubliCa-europe.net/mapping.htm). Lucrarea cuprinde o tipologie a sistemelor de biblioteci din Europa şi încearcă să identifice factorii ce caracterizează succesul anumitor sisteme de bibliotecă şi să definească disfuncţiile din cadrul altor sisteme, precum şi modalităţile de reducere a acestora.

Tipologia folosită în această lucrare împarte ţările în 4 categorii, fiecare reprezentând o regiune a Europei. Este evident că această tipologie nu este deosebit de folositoare. Acest lucru se poate deduce din simplul fapt că autorul este nevoit să subdividă fiecare categorie deoarece singura trăsătură comună este criteriul apropierii geografice sau fosta ideologie politică, cazul tuturor statelor din fostul bloc comunist. Autorul subliniază că este imposibil să studiezi bibliotecile publice din Europa fără a te apleca asupra istoriei fiecărei ţări. O a doua concluzie este aceea că nicicând legislaţia singură nu va crea sau dezvolta sisteme de bibliotecă.

Cea mai interesantă concluzie a lucrării este aceea că succesul unei biblioteci publice se judecă în funcţie de o largă varietate de criterii.

Declaraţia de la Copenhaga este o piatră de hotar în domeniul cooperării dintre bibliotecile publice din Europa. Peste 100 de politicieni şi bibliotecari influenţi din 31 de ţări europene s-au întâlnit la Copenhaga şi au semnat această Declaraţie. Este un document de intenţie privind biblioteca publică în societatea modernă. Declaraţia subliniază următoarele roluri ale bibliotecii publice:

- Democraţie şi drepturi civice, implicând oportunităţi de creştere a calităţii vieţii şi posibilităţi democratice de asigurare a accesului gratuit şi egal la informaţii de înaltă calitate;
- Dezvoltare socială şi economică prin asigurarea de servicii informaţionale adaptate nevoilor locale, reducerea prăpastiei dintre „bogaţii" şi „săracii" informaţiei;
- Educaţia permanentă care implică utilizarea operativă a sistemelor de biblioteci publice şi asigurarea accesului la diferite reţele, precum şi sprijinirea tuturor tipurilor de educaţie;
- Dezvoltare culturală şi lingvistică, ceea ce înseamnă responsabilităţi în domeniul patrimoniului cultural, literaturii şi ştiinţei de carte.

Căile de îndeplinire a acestor roluri sunt în principal formularea unor politici naţionale în domeniul informaţiei şi crearea unor infrastructuri pentru reţele. Declaraţia mai pune accentul şi pe nevoia de a dezvolta programe pentru sectorul bibliotecilor publice şi asigurarea unor standarde minime de funcţionare a acestora. Un alt element subliniat în declaraţie este dreptul cetăţenilor la informaţie. Aceasta este doar o selecţie a celor mai importante sarcini pe care diferite ţări trebuie să le îndeplinească, conform Declaraţiei de la Copenhaga. Declaraţia mai scoate în evidenţă nevoia bibliotecilor publice de a lucra împreună, de a-şi promova eficient serviciile şi de a-şi redefini rolurile şi serviciile conform noilor nevoi ale societăţii.

PROLIB

Obiectivele studiului PROLIB au fost acelea de a asigura informaţiile necesare educaţiei şi pregătirii în scopul intensificării utilizării tehnologiilor informaţionale în biblioteci. O condiţie prealabilă a fost definirea unui corpus de cunoştinţe şi aptitudini necesare bibliotecarilor pentru a putea utiliza aplicaţiile de comunicare şi tehnologia informaţiei în domeniile lor specifice. Raportul a mai tratat şi aspectele cele mai importante ale pregătirii şi educaţiei în scopul dobândirii unor astfel de cunoştinţe şi aptitudini.

Educaţia permanentă trebuie să includă activităţi care să asigure bibliotecarilor şi specialiştilor în ştiinţa informării, pe de o parte, o bună pregătire în domeniu şi, pe de altă parte, posibilitatea de a se pregăti în domenii noi. Scopul final al acesteia este îmbunătăţirea serviciilor de bibliotecă şi de informare în general. Situaţia din ţările Europei este foarte diferită din punct de vedere al învăţământului de specialitate. Într-un grad mai mare sau mai mic, instituţii precum şcolile de biblioteconomie, departamentele de biblioteconomie şi ştiinţa informării din universităţi, asociaţii profesionale şi fundaţii au un rol în domeniul educaţiei permanente. S-a constatat însă că frecvenţa cursurilor în anumite ţări este foarte scăzută. De obicei, activităţile din domeniul educaţiei permanente se desfăşoară în mod neregulat. În unele ţări există agenţii ale statului care dezvoltă programe în acest domeniu. În alte ţări o singură instituţie se ocupă de acest tip de acti-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

vităţi. Mai există şi o a treia categorie de ţări în care mai multe instituţii joacă un rol în educaţia permanentă.

În momentul efectuării cercetării, în 1996, situaţia părea destul de sumbră. Admiţând că studiul nu este întru totul reprezentativ, au fost depistate totuşi diferenţe mari în gradul de dezvoltare a unor reţele de biblioteci publice precum şi posibilităţi mari de îmbunătăţire a abilităţilor în domeniul tehnologiei informaţiei şi comunicaţiilor.

Recomandările din Raport subliniază din nou rolul UE şi nevoia cooperării internaţionale dintre instituţiile şi organismele deja existente.

Aceste rapoarte şi cooperarea care a stat la baza realizării lor reprezintă deja un plan. Un plan înseamnă formularea unor intenţii dar indică şi direcţiile cooperării dintre biblioteci şi subliniază obligaţiile fiecărui segment al sistemelor naţionale de biblioteci publice. Nu putem folosi acest plan doar pentru evaluarea performanţelor dar, cu siguranţă, este un cadru important de analiză a răspunsurilor date la chestionare. Raportul *Bibliotecile Publice în Societatea Informaţională* a avut un rol important în dezbaterea problemei la nivel european. Un posibil motiv pentru acest lucru îl constituie probabil discursul democratic al Raportului. Din Raport se degajă un respect deosebit pentru diferitele tradiţii naţionale şi nu încearcă să exporte forţat modele şi soluţii specifice altor culturi.

Viitoarea bibliotecă publică

În viitor vom fi martorii unor schimbări importante în sectorul bibliotecilor publice. Va avea loc o globalizare a culturii informaţionale în care utilizarea şi accesul – în special prin intermediul Internetului – la informaţie vor deveni extrem de importante. Tehnologia informaţiei va fi în continuare motorul procesului de schimbare. Oamenii se vor confrunta cu noi provocări şi oportunităţi în era digitală care vor influenţa producţia industrială, asigurarea serviciilor, pieţele, structurile organizaţionale, profesiile etc în mod profund. Este suficient să observăm cum a modificat tehnica de calcul în ultimii ani felul în care ne petrecem timpul şi lucrăm.

Să încercăm o previziune pentru următorii 10 ani:

Se va trece de la accentul pus pe colecţii la cel pus pe accesul la resurse electronice.

Vor avea loc reduceri ale bugetelor şi personalului.

Aspectele financiar-contabile vor deveni foarte importante.

Căutarea unor forme alternative de finanţare şi generare de venituri.

Mutarea accentului de pe colecţii pe utilizator şi pe accesul de la distanţă.

Selecţia electronică a documentelor.

Trecerea de la OPAC la cataloagele virtuale, metacataloage şi sisteme de regăsire a resurselor informaţionale.

Trecerea de la servicii către utilizatori la educaţia utilizatorilor ş.a.m.d.

Este evident că rolul bibliotecilor se va schimba destul de mult. Bibliotecile de astăzi îndeplinesc o multitudine de funcţii diferite şi oferă servicii pentru numeroase instituţii cu tipologii diverse.

Într-o anumită măsură rolul bibliotecii în viitor şi cel al viitorului bibliotecar este legat de gradul în care structurile societăţii vor rămâne în forma actuală sau în care vor deveni şi mai orientate către consum şi satisfacerea nevoilor personale. De asemenea, deciziile politice vor juca un rol important pentru viitorul bibliotecilor publice.

Schimbările rapide care au avut loc în ultimele 2 – 3 decade în tehnologia informaţională au modificat, uneori fundamental, activităţile profesioniştilor din domeniul informaţiei şi funcţiile bibliotecilor publice ca şi ale departamentelor şi organizaţiilor din domeniul informaţiei.

Posibilităţile noi şi uimitoare de cooperare dintre bibliotecile publice în Noul Mileniu, datorate evoluţiei reţelelor naţionale informatice, reţelelor informatice locale şi regionale specializate, partajării resurselor, reţelelor interconectate şi facilităţilor oferite de lucrul la distanţă peste graniţele dintre ţările UE etc., solicită noi aptitudini şi calificări pentru personalul din biblioteci.

Nevoia dezvoltării competenţelor şi aducerii la zi a cunoştinţelor bibliotecarilor în tehnologia informaţiei în sensul cel mai larg este evidentă. Cu toate dezechilibrele din diferitele ţări europene, se poate declara că, în general, deşi mulţi bibliotecari au învăţat să folosească noile tehnologii în ultimii ani, există destul de puţini profesionişti care au abilităţile tehnice avansate necesare introducerii şi utilizării extinse a IT şi serviciilor bazate pe IT în bibliotecile publice. Totodată, numeroşi bibliotecari au recunoscut necesitatea angajării de către biblioteci a personalului specializat în IT pentru a nu fi în dezavantaj în tratativele cu firmele specializate în vânzarea sistemelor de bibliotecă, a serviciilor de automatizare, sistemelor IT la cheie sau a altor programe informatice dedicate bibliotecilor. Pentru ca managerul unei biblioteci să fie capabil să ia decizii în cunoştinţă de cauză în faţa ofertelor extrem de variate de produse IT oferite spre vânzare bibliotecii şi să poată pune la punct strategii pe termen mediu şi lung, el are nevoie să cunoască bine sistemele IT. S-a convenit că bibliotecile trebuie să investească în programe de pregătire a bibliotecarilor în domeniul IT astfel încât bibliotecile să fie capabile să exploateze la întreaga capacitate posibilităţile oferite de noile echipamente şi să ofere asistenţă clienţilor bibliotecii.

Cunoştinţele în domeniul reţelelor par să capete tot mai multă importanţă pentru viitor. Acestea sunt capacităţile de a identifica, accesa şi utiliza informaţiile pe suport electronic dintr-o reţea. Se pune această problemă şi dintr-o perspectivă socială având în vedere diferenţele tot mai mari dintre cei care au şi care nu au cunoştinţe în domeniul reţelelor. În încercarea de a contura viitorul bibliotecii publice cu responsabilităţi complexe în activităţile de educaţie permanentă dintr-o societate a reţelelor informaţionale, putem să prevedem rolul educaţional al bibliotecarilor ca mediatori, „navigatori" şi instructori în relaţia cu mediul electronic, ajutând publicul să folosească în mod optim reţelele.

Schimbarea generală a orientării bibliotecilor europene de la activităţi rutiniere manuale la cele bazate pe lucrul cu calculatorul se realizează în ritmuri diferite de la ţară la ţară. Dezvoltarea inegală necesită o descriere a stadiilor în procesul de dezvoltare. Cauzele dificultăţilor în dezvoltarea tehnologică diferă de la o ţară la alta. Un obstacol major îl poate constitui nivelul insuficient de dezvoltare a activităţilor de educaţie permanentă pentru bibliotecari şi profesioniştii din domeniul informaţiei.

Traducere de Emil TUDOR

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bibliotecile publice din Finlanda:
Punți către cunoaștere și cultură

Kirsti KEKKI
Ministerul Educației, Serviciul Cultură și Media

Rețeaua bibliotecilor finlandeze

Sistemul bibliotecilor finlandeze este o rețea interactivă organizată care se bazează pe utilizarea intensă a tehnologiilor informației și comunicării și a rețelelor de informații. Bibliotecile municipale, bibliotecile de cercetare, bibliotecile speciale și bibliotecile instituțiilor de învățământ fac parte din rețelele serviciilor de informare naționale și internaționale. În Finlanda, bibliotecile municipale și bibliotecile universitare sunt deschise tuturor. Studenții folosesc în același timp bibliotecile publice, bibliotecile universitare, bibliotecile de cercetare și bibliotecile instituțiilor de învățământ.

Bibliotecile publice sunt guvernate de legislația națională și urmăresc îndeplinirea unei politici naționale a bibliotecilor. Toate celelalte biblioteci sunt exploatate și finanțate de către organismele de care depind. Ele nu sunt guvernate de legi sau reglementări naționale.

Bibliotecile publice din Finlanda

Prezentare

În Finlanda există 948 biblioteci publice și 203 bibliobuze. În fiecare comună finlandeză se contează pe o bibliotecă publică deschisă tuturor. Biblioteca publică este serviciul cultural cel mai frecvent utilizat în Finlanda. Aproximativ 80% dintre finlandezi frecventează bibliotecile publice.

Bibliotecile publice finlandeze sunt reputate la nivel internațional pentru nivelul foarte mare al frecvenței (aproximativ 12 vizite/locuitor, reprezentând un total anual de 63,7 milioane vizite) și al împrumuturilor la domiciliu (aproximativ 20 de împrumuturi/locuitor, reprezentând 99,2 milioane împrumuturi pe an), pentru funcționarea eficientă, pentru un raport bun cost – eficiență și pentru o rețea de biblioteci foarte întinsă, acoperind ansamblul țării, cu o populație foarte dispersată.

Celelalte cauze importante ale renumelui internațional al bibliotecilor publice finlandeze sunt arhitectura lor, precum și utilizarea pe scară largă a echipamentelor informatice și a accesului la Internet pe care ele le pun la dispoziție. Bibliotecile publice finlandeze sunt cele mai mari furnizoare mondiale de acces la Internet dintre toate bibliotecile lumii. Bibliotecile publice au responsabilitatea de a furniza servicii de informare pentru studii independente. Ele oferă, de asemenea, servicii extinse destinate elevilor din învățământul primar și secundar.

Funcția bibliotecii publice în societatea informației și în societatea civilă

„Obiectivul serviciilor de bibliotecă și de informare asigurate de bibliotecile publice constă în promovarea egalității șanselor cetățenilor în materie de cultivare personală, de scopuri literare și culturale, de dezvoltare continuă a cunoștințelor, de competențe personale și civice, de internaționalizare și de dobândire continuă de cunoștințe. Activitățile desfășurate de biblioteci vizează de asemenea promovarea dezvoltării serviciilor de rețele virtuale și interactive și a conținutului lor educativ și cultural." (*Legea bibliotecilor*, 1998, Finlanda)

„Sistemul bibliotecilor publice este unul dintre fundamentele oferirii de servicii educative și culturale răspunzând aspirațiilor înalte de dezvoltare intelectuală a întregii populații." (*Politica culturală, Programul de guvernare finlandez*, 15 aprilie 1999)

„Biblioteca publică, care este puntea locală către cunoaștere, oferă o condiție fundamentală pentru dobândirea continuă a cunoștințelor, pentru luarea independentă de decizii și pentru dezvoltarea culturală a individului și a grupurilor sociale." (*Manifestul UNESCO privind bibliotecile publice*, 1994)

Ministerul Educației (Serviciul Cultură) elaborează actualmente un program de politică a bibliotecilor care va pune în valoare rolul bibliotecii în societatea informației și în societatea civilă.

Bibliotecile au drept funcție specifică să achiziționeze, să organizeze, să evalueze, să ofere spre utilizare și să prezerve elemente și informații accesibile publicului, indiferent de forma sub care acestea se prezintă (suport hârtie, casetă, CD-ROM, structură electronică), într-un mod care să permită regăsirea și utilizarea lor cu ușurință. Bibliotecile sunt singura instituție care îndeplinește aceste sarcini în mod sistematic.

Societatea informației nu implică scăderea volumului de muncă tradițională a bibliotecilor. Într-adevăr, bibliotecile vor continua să ofere servicii prezervând moștenirea culturală și transmițând-o generațiilor viitoare. Dat fiind faptul că transmiterea cunoștințelor trece în mod curent, din ce în ce mai mult, prin rețele, rolul bibliotecilor în furnizarea accesului la cunoaștere se schimbă, dar nu diminuează. Bibliotecile vor juca un rol foarte important de organizatori și de evaluatori ai cunoștințelor, inclusiv a cunoștințelor furnizate de către rețele.

Biblioteca are drept sarcină să garanteze că societatea informației este și o societate a educației și a culturii și că toți cetățenii au acces la bibliotecile publice și la conținutul lor, oricare ar fi suportul pe care se găsește acest conținut.

Investiția în bibliotecă este sinonimă cu investiția în democrație și egalitate.

Legislație nouă privind bibliotecile

O lege modificată (904/1998) și un decret (1078/1998) privind bibliotecile au intrat în vigoare la începutul lui 1999. Punctele esențiale ale acestor acte legislative sunt următoarele:

- Responsabilitatea organizării serviciilor de bibliotecă și de informare revine autorităților locale.
- Biblioteca este un serviciu municipal fundamental.
- Utilizarea și împrumutul documentelor de bibliotecă sunt gratuite.
- Bibliotecile pun la dispoziția locuitorilor un număr suficient de bibliotecari și de specialiști în domeniul informării, precum și colecții și echipamente actualizate în mod constant.
- Calitatea serviciilor de bibliotecă și accesul la aceste servicii trebuie să facă obiectul unei evaluări.
- Calificările cerute personalului bibliotecilor sunt superioare celor cerute de vechea lege a bibliotecilor.

Funcția bibliotecii publice în societatea informației și în societatea civilă

Tabelul de mai jos descrie răspunsul bibliotecii la nevoile utilizatorilor săi în societatea informației, în care volumul de informații este în creștere constantă.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

UTILIZATORII CU	BIBLIOTECILE CU	SUPORȚI
– nevoi culturale și de informare diferite și – capacități diferite de regăsire și de utilizare a informațiilor	– informațiile și colecțiile de calitate, sub diferite forme – personal calificat în măsură să evalueze în mod critic conținutul informațiilor și să ofere consultanță – sisteme de clasificare, de catalogare și de indexare – cataloage proprii, accesibile tuturor și disponibile pe Internet – acces la cataloagele altor biblioteci și la alte surse secundare și – sistem de împrumut interbibliotecar	– de toate tipurile – cu furnizarea lor în creștere exponențială, care ajunge la un flux de informații care nu poate fi administrat

Automatizare

Aproximativ 99% din activitățile bibliotecilor sunt informatizate. Autoritățile locale au ales separat sistemul informatic utilizat; există 10 sisteme, dintre care 3 sunt larg răspândite. În cursul anilor trecuți, guvernul finlandez a investit sume considerabile în promovarea conectării în rețea a bibliotecilor. Aproximativ 95% dintre bibliotecile municipale oferă acces la Internet și aproximativ 80% dintre ele oferă publicului, prin Internet, acces gratuit la cataloagele lor.

Finanțare

Bibliotecile publice municipale sunt finanțate cu ajutorul unor rețete fiscale. Bibliotecile publice sunt *exploatate* de către autoritățile locale, care determină, printre altele, amploarea serviciilor oferite. Comunele primesc un ajutor de la stat pentru a *exploata* o bibliotecă. Comunele decid singure suma afectată cheltuielilor de *exploatare* a bibliotecilor.

Bibliotecile primesc, la cerere, un ajutor de la stat, cuprins între 25 și 50%, pentru construirea unui local sau pentru cumpărarea unui bibliobuz. Cvasitotalitatea marilor biblioteci au fost construite cu ajutorul statului.

În anii '90, comunelor finlandeze li s-a acordat o autonomie lărgită. Bibliotecile nu mai primesc un ajutor direct de la stat conform unor procentaje prestabilite, cum s-a întâmplat timp de decenii, până în 1993. Totuși, vechiul sistem facilita dezvoltarea unui sistem de biblioteci de calitate, chiar în comunele sărace sau cu populație risipită.

Reducerea resurselor bibliotecilor

În anii '90, bibliotecile s-au confruntat cu o situație financiară foarte dificilă. În ultimii ani, resursele în echipamente și în personal au fost reduse, în virtutea unor măsuri de austeritate a bugetului de stat și a bugetelor municipale, ceea ce a împiedicat rețeaua bibliotecilor să evolueze. Utilizarea intensă a tehnologiilor informației și comunicațiilor și dezvoltarea cooperării și a unor servicii centralizate interbibliotecare au permis limitarea efectelor reducerilor de buget, care au fost mai restrictive decât s-a prevăzut.

Taxe

Bibliotecile finlandeze sunt gratuite. Începând cu prima lege a bibliotecilor (1928), este stipulat că utilizarea și împrumutul colecțiilor de bibliotecă sunt gratuite. În Finlanda, principiul care stă la baza serviciilor oferite de bibliotecile publice este încurajarea accesului liber la sursele de cunoaștere și de cultură și a punerii la dispoziție de informații de calitate pentru toți, oricare ar fi locul de rezidență sau situația lor financiară.

Bibliotecile pot aplica amenzi pentru nerespectarea regulamentului lor. Pot fi percepute taxe pentru servicii de rezervare, de fotocopiere sau pentru alte servicii speciale. Aceste taxe sunt fixate liber și pot varia considerabil de la o comună la alta. Împrumuturile interbibliotecare efectuate de bibliotecile de provincie, de Biblioteca Centrală și de Biblioteca Multiculturaiă sunt gratuite pentru bibliotecile publice. Pentru orice alte tranzacții în afara utilizării bibliotecii și împrumutului, comuna poate percepe o taxă, care poate fi cel mult egală cu cheltuielile implicate de tranzacția respectivă.

Dreptul de a împrumuta publicului

În termenii legii privind subvenționarea autorilor și a traducătorilor (236/1961), aceștia pot beneficia de subvenții cu titlu de remunerație pentru utilizarea gratuită a operelor lor în bibliotecile publice. Acest sistem nu se bazează pe dreptul unui autor de a primi o indemnizație (în fapt, nu există nici un drept de acest tip), ci înglobează profesia autorilor și a traducătorilor în ansamblul ei. Legea vizează susținerea culturii naționale, consolidarea expresiilor literare ale culturii și a identității culturale. Suma cheltuită în fiecare an în acest scop reprezintă 10% din fondurile alocate cumpărării de cărți de bibliotecile publice în cursul anului precedent.

Compozitorii, autorii de cântece, interpreții și celelalte persoane care au contribuit la producerea înregistrărilor muzicale și a partiturilor pot beneficia de subvenții asemănătoare.

Copyright

Dezvoltarea constantă a suporților digitali are, de asemenea, repercursiuni asupra funcționării bibliotecilor. Obiectivul constă în a găsi o soluție în ceea ce privește copyright-ul referitor la suporții electronici, la rețele și la utilizarea lor la nivel național care să garanteze funcționarea bibliotecilor și accesul național la informații.

Stocarea și arhivarea suporților digitali necesită soluții legislative. Actualmente, Uniunea Europeană examinează o propunere de directivă referitoare la copyright în societatea informației. Armonizarea proiectată prevede o excepție pentru drepturile bibliotecii de a efectua cópii.

Formarea personalului și a bibliotecilor

Toate bibliotecile municipale dispun de un personal calificat. Cel puțin doi din trei angajați ai unei biblioteci municipale trebuie să aibă o formare în domeniul bibliotecilor. Responsabilul unei biblioteci posedă, în general, o diplomă universitară care atestă efectuarea unor studii în domeniile informării și biblioteconomiei.

Universitățile, școlile politehnice și instituțiile de învățământ secundar pun la dispoziție cursuri de formare în domeniile informării și biblioteconomiei. Pentru a obține informații complementare pe această temă, puteți consulta:

- Universitatea din Tampere, Facultatea de Științe Sociale, Departamentul de Studii în Știința Informării: http://www.info.uta.fi/home.html
- Universitatea din Oulu, Facultatea de Științe ale Educației, Departamentul de Studii în Știința Informării: http://syy.oulu.fi/IT.html
- Universitatea Abo Akademi din Turku, Facultatea de Științe Economice și Sociale (în suedeză): http://www.abo.fi/fak/esf/bii/welceng.htm

Rețeaua bibliotecilor publice

Biblioteci de provincie

Bibliotecile de provincie (în număr de 20) sunt responsabilitatea comunelor cărora li s-a încredințat această sarcină. Ele primesc de la stat o subvenție variabilă. Conform decretului privind bibliotecile, bibliotecile de provincie sprijină serviciile de informare și de împrumut interbibliotecar ale bibliotecilor publice din zonă. Funcția lor de centre regionale de informare și de resurse capătă din ce în ce mai multă importanță. Bibliotecile de provincie formează personalul bibliotecii în vederea punerii în aplicare a unor noi forme de acțiune și a unor proiecte de dezvoltare, precum și a completării

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

cunoștințelor proprii în materie de noi tehnologii și de noi surse de informare.

În Finlanda, punctele de informare ale UE se situează în principal în bibliotecile de provincie.

Bibliotecă centrală pentru bibliotecile publice

Biblioteca orașului Helsinki este bibliotecă centrală pentru bibliotecile publice, iar funcțiile sale sunt definite în decretul privind bibliotecile. Biblioteca centrală furnizează servicii la distanță și dezvoltă proiecte de cooperare interbibliotecară la scară națională. Ea împrumută din colecțiile sale pentru bibliotecile publice din țara întreagă, precum și în străinătate. Joacă, de asemenea, un rol de bibliotecă multiculturală, acesta fiind un serviciu Internet destinat străinilor. Biblioteca orașului Helsinki depinde de orașul Helsinki în ceea ce privește funcționarea sa, dar primește și o subvenție de la Ministerul Educației pentru activitățile sale de bibliotecă centrală. Pentru a obține mai multe informații privind biblioteca orașului Helsinki, consultați http://www.lib.hel.fi.

Din 1996, Ministerul Educației sprijină proiectul Casei Cunoașterii, care este administrat de biblioteca centrală. Obiectivul constă în dezvoltarea de sisteme de cercetare destinate să faciliteze utilizarea rețelelor în bibliotecile publice și să garanteze un acces echitabil la Internet pentru toți cetățenii. Pentru a obține mai multe informații, consultați http://www.publiclibraries.fi.

Parteneriat interbibliotecar

Aproximativ 70% dintre bibliotecile finlandeze au stabilit parteneriate cu bibliotecile municipale vecine, în general pe baza unui sistem informatic comun. Această cooperare garantează o mai mare eficiență în utilizarea colecțiilor și optimizează serviciile oferite publicului. Ea a fost foarte utilă în anii '90, când achiziția de noi bunuri pentru bibliotecă a diminuat, în vreme ce utilizarea bibliotecilor era în plină expansiune. Serviciile interbibliotecare funcționează pe baza principiului reciprocității.

Evaluare

Noua lege a bibliotecilor este prima lege care prevede o evaluare. Conform acestei legi, trebuie evaluate calitatea serviciilor de bibliotecă și accesul la aceste servicii. Evaluarea bibliotecilor este în curs de dezvoltare, dar, în principiu, autoritățile locale și bibliotecile sunt însărcinate cu autoevaluarea. Birourile de provincie procedează la evaluări regionale. Diviziunea culturală a Ministerului Educației supervizează evaluarea națională, care furnizează informații actualizate pentru aspectele legislative și bugetare și pentru eventuale măsuri speciale.

Administrarea bibliotecilor

Chestiunile referitoare la bibliotecile municipale țin de Departamentul de Politică Culturală al Ministerului Educației. Ministerul fixează liniile directoare ale politicii aplicabile bibliotecilor naționale pentru bibliotecile publice, elaborează proiecte de acte legislative, elaborează și prezintă deciziile referitoare la biblioteci, elaborează bugetul național al bibliotecilor, atribuie direct bibliotecilor, pentru nevoi speciale, subvenții discreționare, compilează statisticile naționale ale bibliotecilor și evaluează la nivel național serviciile de bibliotecă și de informare.

Prefecturile de provincie, în număr de 5, sunt autoritățile regionale care răspund de biblioteci. Ele sunt finanțate și administrate de către Ministerul de Interne, dar semnează acorduri anuale cu Ministerul Educației privind obiectivele serviciilor bibliotecilor publice. Au drept principală sarcină să promoveze și să evalueze serviciile de bibliotecă și de informare și să coordoneze activitățile în regiunea lor.

Finanțare

În 1999, totalul cheltuielilor de funcționare a bibliotecilor s-a ridicat la 1,182 miliarde FIM (199 milioane EURO), cu TVA inclus (1 EURO = 5,9 FIM). În 1998, guvernul a atribuit suma de 443,3 milioane (75 milioane EURO), ca ajutor statutar acordat comunelor care au o bibliotecă publică. Media cheltuielilor de funcționare s-a ridicat la 230,9 FIM/locuitor (39 EURO), dar diferențele între comune sunt considerabile.

În 1999, bibliotecile au primit 50 milioane FIM (8,4 milioane EURO) ca ajutor statutar pentru proiecte de construcție și pentru cumpărarea de bibliobuze. În plus, Ministerul Educației a susținut financiar dezvoltarea punerii în rețea a bibliotecilor. Printre proiectele cel mai puternic subvenționate, citățm recrutarea de experți în rețele informatice pentru mentenanța centralizată (a se vedea http://www.publiclibraries.fi).

Perspective

"Finlanda devine, în mod progresiv, o societate a informației, în care cunoștințele și abilitățile fac parte din cultură și constituie, în plus, unul dintre factorii-cheie ai producției. Finlanda

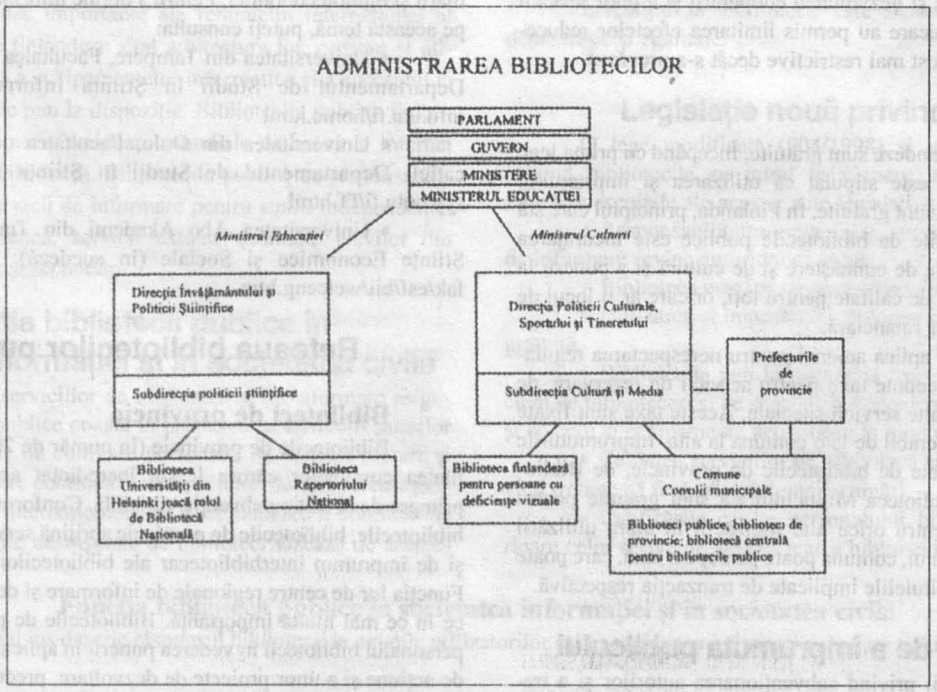

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Statisticile bibliotecilor publice

Ministerul Educației compilează statisticile de bază.

Rețeaua bibliotecilor

REȚEA	1991	1999	+ / – %
Comune	444	436	– 1,8
Total biblioteci	1.125	948	– 15,7
– biblioteci principale	444	436	– 1,8
– biblioteci filiale	486	401	– 17,5
– biblioteci ale instituțiilor	195	111	– 43,1
Bibliobuze	234	203	– 13,2
Total locuitori	4.973.936	5.134.021	+ 3,2

Utilizare și împrumut

În bibliotecile **finlandeze, procentul de utilizare** și procentul împrumuturilor rămân ridicate prin comparație cu media internațională, deși numărul de împrumuturi **a scăzut pentru prima oară**, în 1997. Această situație se datorează diminuării considerabile a numărului de achiziții noi și închiderii unor **biblioteci filiale.**

ÎMPRUMUTURI ȘI FRECVENȚĂ	1991	1999	+ / – %
Împrumuturi / an	89.239.997	99.268.261	+ 11,2
Împrumuturi / locuitor	17,9	19,3	+ 7,8
Frecvența anuală	53.368.661	63.764.831	+ 19,5
Frecvența / locuitor	10,7	12,4	+ 15,9

Colecții și personal

În ultimii ani, resursele în lucrări și în personal au fost reduse.

COLECȚII	1991	1999	+ / – %
Număr total de unități bibliografice	38.002.670	40.626.358	+ 6,9
– dintre care cărți	35.938.179	36.925.298	+ 2,7
– dintre care alte categorii de documente	2.064.491	3.701.060	+ 79,3
Total achiziții	2.284.593	1.866.740	– 18,3
– dintre care cărți	2.056.295	1.556.934	– 24,3
– dintre care alte categorii de documente	228.298	308.806	+ 35,7

Deși indicele de **frecvență a crescut în mod** semnificativ și utilizatorii bibliotecilor au nevoie din ce în ce mai mult de bibliotecari profesioniști, numărul de **angajați pe an a scăzut.**

ANGAJAȚI / AN	1991	1999	+ / – %
Angajați / An	4.612	4.156	– 9,9%
Personal finanțat prin resursele de post	909	613	– 33,7%

trebuie să fie în avangardă **în ceea ce privește politica** tehnologică. În evoluția societății informației, **accentul este pus pe** dezvoltarea și producerea de aplicații și **de servicii fondate pe conținut.**" (*Programul de guvernare finlandez*, **aprilie 1999**).

Bibliotecile vor **continua să-și ofere serviciile** cu conținut cultural și educativ tradiționale, dar trebuie, de asemenea, să ofere, în același timp, un acces la rețelele de informare și consultanță pentru obținerea informațiilor și utilizarea rețelelor. Deciziile naționale referitoare la copyright vor influența serviciile oferite de bibliotecile publice.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

În viitor, va fi important nu numai accesul la cunoaștere, ci și calitatea cunoașterii. Biblioteca, ca instituție de calitate, trebuie să răspundă acestei provocări. Accentul se deplasează acum spre dezvoltarea de conținuturi și de canale conviviale, permițând accesul la servicii de informare.

Trebuie revăzută integral finanțarea bibliotecilor, căci biblioteca are un rol vital, multiplu, de jucat în societatea informației. Dat fiind faptul că unul dintre principiile absolute ale societății noastre este dobândirea continuă de cunoștințe, este necesar să se determine modul în care trebuie pus în practică dreptul la informare al cetățenilor. O problemă esențială în această privință este maniera în care autoritățile locale, confruntate cu măsuri de austeritate, vor fi capabile să furnizeze utilizatorilor bibliotecii informații actualizate, sub diferite forme, cu echipamente moderne și cu personal perfect calificat.

În scopul garantării, în viitor, a accesului cetățenilor la informații, societățile democratice, deschise și transparente studiază mijloacele de a furniza cetățenilor lor informațiile actualizate necesare. Unul dintre obiective constă în a produce o parte dintre aceste informații la nivel național și de a le face accesibile prin rețeaua bibliotecilor publice.

Pentru aceasta, se iau, de asemenea, măsuri de intensificare a cooperării între bibliotecile publice, bibliotecile de cercetare și bibliotecile instituțiilor de învățământ, precum și între biblioteci și celelalte diviziuni administrative.

Biblioteci de cercetare, biblioteci speciale și biblioteci școlare

Bibliotecile universităților, ale organismelor de cercetare, ale instituțiilor de învățământ, ale organismelor administrative și ale întreprinderilor comerciale sunt exploatate și finanțate de către organismele de care depind și nu sunt guvernate de nici o legislație și de nici o reglementare națională. Aceste organisme stabilesc în mod autonom finanțarea și activitățile bibliotecilor.

Bibliotecile de cercetare finlandeze sunt exploatate, în principal, de către universități (20 la număr). Nu există nici o legislație sau reglementare națională specială aplicabilă bibliotecilor de cercetare. Pe lângă organismul lor tutelar, bibliotecile de cercetare deservesc societatea înconjurătoare și, astfel, bibliotecile publice de cercetare. Pe de altă parte, există mai mult de 20 de biblioteci specializate.

Bibliotecile școlilor politehnice sunt în curs de dezvoltare, căci această formă de educație a fost inițiată de puțin timp în Finlanda. Există un anumit număr de biblioteci în instituții de învățământ, în institute de cercetare și în unități administrative.

Biblioteca Națională

Biblioteca Universitară din Helsinki este Biblioteca Națională. Ea este exploatată și finanțată de Universitatea din Helsinki. Ministerul Educației atribuie o subvenție de stat discreționară pentru activitățile și proiectele specifice unei biblioteci naționale, ca, de exemplu, pentru proiectul Biblioteca Electronică Finlandeză.

Pentru mai multe informații, consultați http:// hul.helsinki.fi/hyk

Repertoriul Național

Repertoriul Național deservește în același timp bibliotecile publice și bibliotecile de cercetare. Este o bibliotecă de stat care depinde de Serviciul Educației și Științelor din Ministerul Educației. Serviciile sale sunt gratuite. Este singura bibliotecă care nu este accesibilă persoanelor particulare.

Pentru mai multe informații, consultați http://www.nrl.fi

Biblioteca finlandeză pentru persoane cu deficiențe vizuale

Biblioteca finlandeză pentru persoane cu deficiențe vizuale este o altă bibliotecă de stat care este guvernată de statute proprii și de reglementările Ministerului Educației. Ea depinde de Serviciul Politicii Culturale al ministerului. Această bibliotecă se adresează nevăzătorilor și celor cu alte probleme de vedere, persoanelor în vârstă, cu deficiențe vizuale și persoanelor cu probleme de auz. Serviciile sale sunt gratuite. Ea pregătește, de asemenea, cărți în Braille și cărți sonore pentru bibliotecă și pentru elevii și studenții cu deficiențe vizuale. Pentru mai multe informații, consultați http:// www.nvkirjasto.fi

Biblioteci școlare și ale altor instituții de învățământ

Bibliotecile școlare nu sunt foarte răspândite în Finlanda, deoarece majoritatea școlilor sunt foarte mici. Din acest motiv, era mai rațional să se dezvolte biblioteci publice care să deservească și sistemul educativ. Nu există nici o statistică națională referitoare la activitățile și costurile bibliotecilor școlare.

Școlile și celelalte instituții de învățământ finlandeze adoptă noi metode pedagogice, care pun accentul pe achiziția autonomă de informații și pe învățământul auto-dirijat. În scopul garantării accesului la informație al învățăcilor de toate vârstele, autoritățile locale creează parteneriate între instituțiile de învățământ și bibliotecile publice.

Pentru informații complementare:
Ministerul Educației / Biblioteci publice
http://www.minedu.fi/minedu/culture/public_libraries.html
Kirsti Kekki, Consilier cu Afaceri privind Bibliotecile,
Ministerul Educației, Serviciul Politicii Culturale
Cutia poștală 29, FIN-00023 GUVERN, FINLANDA
Telefon: +358 9 1341 7240
Mobil: +358 9 40 722 1320
Fax: +358 9 1341 6987
kirsti.kekki@minedu.fi

Traducere de Robert CORAVU

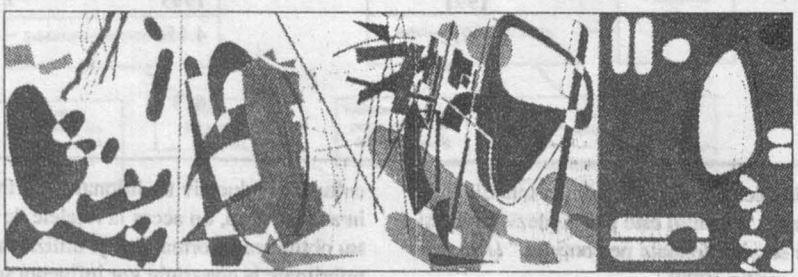

Sam Vanni (Finlanda) – *Contrapunctus*, pictură murală, 1959

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Seminar PULMAN

Veria, 14 – 21 septembrie 2002

În perioada 14 – 21 septembrie s-a desfăşurat la Biblioteca Publică Centrală din Veria (Grecia) unul din cele patru workshop-uri PULMAN – Program coordonat de Direcţia Generală pentru Societatea Informaţiei a Comisiei Europene.

Au participat reprezentanţi ai bibliotecilor din 11 ţări: Grecia, Portugalia, Estonia, Lituania, Cehia, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Bulgaria, Polonia şi România, fapt care a făcut posibil un schimb de experienţă deosebit de util.

Lectorii care au susţinut cursurile au avut în vedere în egală măsură partea teoretică şi exemplificarea acesteia, dar şi crearea unor discuţii pe marginea celor prezentate.

O prezentare deosebit de interesantă mi s-a părut cea susţinută de Rob Davies privind extinderea PULMAN, modul în care operează PULMAN şi Manualele Digitale.

De asemenea, au mai susţinut prezentări:

• Richard Hartley şi Ioannis Trohopoulos: *Dezvoltarea unei biblioteci moderne în contextul Europei de Sud: Probleme, rezolvări şi oportunităţi.* La această sesiune fiecare participant a prezentat situaţia din instituţia sa sau din ţară.

• Richard Hartley: *Cunoştinţele pentru o nouă bibliotecă publică: ce avem nevoie şi cum să le căpătăm.*

• Lawraine Wood: *Managementul schimbării.*

• Alexandra Papazoglu: *Noi servicii pentru copii şi tineri: rezultatele proiectelor CHILIAS şi VERITY.*

• Alexandra Papazoglu: *Web-site-ul bibliotecii ca un nou instrument în procesul de achiziţie.*

• Anna Fragkou şi Fillipos Kolovos: *E-Content în bibliotecile academice: accesul egal la informaţie, promovarea culturii.*

• Rob Davies: *Impactul social al Serviciilor Bibliotecii Publice în Europa viitorului. Strategii pentru noi servicii utilizând Ghidul PULMAN.*

• Mary Rowaltt: *Noile tehnologii: oportunităţi ale bibliotecilor publice.* A fost prezentat şi un film de scurt metraj reflectând impactul bibliotecii asupra diferitelor categorii sociale.

• Daphne Kiriaki-Manesi: *Standardele pentru evaluarea serviciilor bibliotecilor publice: calitate şi realitate.*

• Christos Papatheodorou: *Descoperirea cunoaşterii prin datele de bibliotecă.*

De asemenea, în organizarea programului workshop-ului au fost prevăzute vizite la diferite biblioteci din Salonic, dar şi la muzeele din Veria şi Vergina.

Workshop-ul s-a încheiat prin înmânarea diplomelor.

Rolul bibliotecii publice în Societatea Informaţională

În ultimele două zile (19 – 20 septembrie), participanţii au asistat la lucrările Conferinţei Internaţionale "Rolul bibliotecii publice în Societatea Informaţională". Organizatorii acestei Conferinţe au fost: Ministerul Educaţiei şi Cultelor, Centrul Naţional de Carte, Biblioteca Centrală din Veria, cu sprijinul Prefecturii Imathia şi al Consiliului Municipal din Veria. Au fost prezentate următoarele comunicări:

• Ian Pigott: *Agenda Europeană pentru serviciile bibliotecii publice moderne.*

• Mary Rowaltt: *Noile tehnologii: oportunităţi ale bibliotecilor publice.*

• Laurent Fleury: *Politica publică pentru bibliotecile publice din Franţa: exemplul Bibliotecii Publice de Informare din cadrul Centrului Pompidou.*

• Lynne Howarth: *Biblioteca publică: cadrul – managementul cunoaşterii.*

• Richard Hartley: *Biblioteca publică în era digitală: depozit de carte sau centru de informare?*

• Tuula Haavisto: *Politicile şi tacticile privind serviciile de informare din cadrul bibliotecilor publice: experienţa finlandeză.*

• Rob Davies: *PULMAN: liniile directoare privind politicile şi practicile pentru bibliotecile publice şi instituţiile locale de cultură.*

• Fabienne Soldini: *Practici obişnuite în bibliotecile publice.*

• Christophe Evans: *Folosirea bibliotecii publice: diferite modele.*

• *Biblioteca publică astăzi: Viziuni şi tendinţe internaţionale.*

Pentru a putea afla mai multe informaţii despre cele discutate în cadrul workshop-ului PULMAN şi al Conferinţei Internaţionale şi pentru a putea citi expunerile lectorilor din cadrul ambelor manifestări sunt utile următoarele adrese web: www.libver.gr/pulman-seminar – www.libver.gr/gr/conf2002

Aurelia ALBU

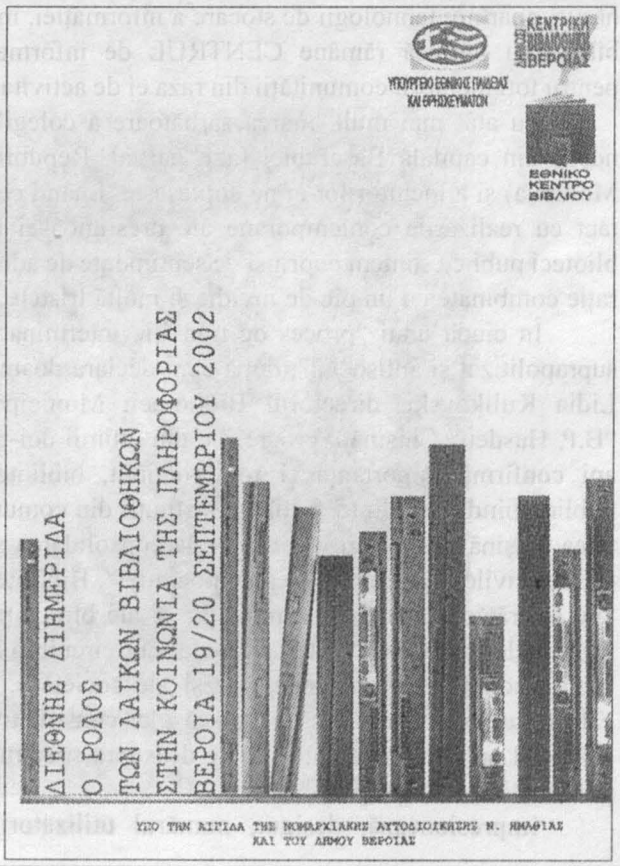

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca Municipală "B. P. Hasdeu" Chișinău
125 de ani de activitate

La ceas aniversar

Sergiu GĂBUREAC

"Numai bibliotecile sunt memoria sigură și durabilă a omenirii".
Schopenhauer

Un eveniment cu adânci rezonanțe a avut loc, de curând, pentru întreaga suflare a Chișinăului. O aniversare care demonstrează, o dată în plus, că informația și lectura publică au avut un permanent impact asupra semenilor noștri. Fără democratizarea accesului la informare și lectură, fapt petrecut încă din secolul al șaptelea d. H., când la Atena a fost deschisă prima bibliotecă publică, nici nu am putea concepe dezvoltarea unui popor sau a societății umane în ansamblul ei.

Civilizarea unei națiuni s-a realizat în zeci sau, uneori, în sute de ani, în funcție de capacitatea conducătorilor în a înțelege și, mai ales, în a accepta largul acces la cunoștințele înaintașilor stocate în bibliotecile publice.

Biblioteca publică a fost, este și va rămâne izvorul astâmpărării curiozităților și neliniștilor tuturor celor care vor să știe, să afle, să creeze noi valori materiale și spirituale, să își desăvârșească pregătirea profesională și generală. Se schimbă suportul tradițional, hârtia, apar noi tehnologii de stocare a informației, însă biblioteca publică rămâne CENTRUL de informare pentru toți membrii comunității din raza ei de activitate.

Cu atât mai mult, marea sărbătoare a colegilor noștri din capitala Basarabiei (azi, parțial, Republica Moldova) și a locuitorilor ei ne copleșește. Luând contact cu realizările contemporane ale prestigioasei biblioteci publice suntem cuprinși de sentimente de admirație combinate cu un pic de invidie și multă tristețe.

În ciuda unui "proces de tranziție interminabil, suprapolitizat și antisocial", după cum declara doamna Lidia Kulikovski, directorul Bibliotecii Municipale "B.P. Hasdeu" Chișinău, progresele din ultimii doi-trei ani confirmă importanța și rolul deținut, biblioteca publică fiind "una dintre puținele instituții din comunitatea chișinăuieană care contribuie la consolidarea societății civile și la dezvoltarea democrației". Biblioteca "nu s-a rătăcit în hățișurile tranziției și ale birocrației. Multiplele sincope, cauzate de desele scurtcircuitări ale biblioteconomiei basarabene, dar și ale societății, au călit-o, au determinat-o să găsească idei constructive, soluții și opinii competente situate deasupra spectrului politic atât de simțit și influent".

Impresionează, desigur, numărul utilizatorilor

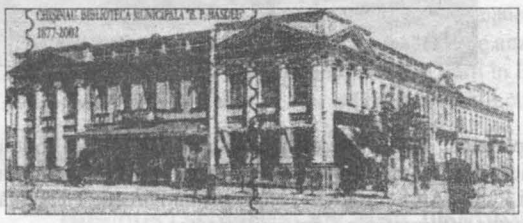

serviciilor oferite de către Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" Chișinău, aproape jumătate din populația urbei cu cca. 770.000 de locuitori sau numărul documentelor și informațiilor solicitate în 2001 de către utilizatori – 7.267.772. Aceste cifre arată, de fapt, dezvoltarea instituției, a colecțiilor și a serviciilor sale pentru membrii comunității. Servicii care au fost dezvoltate și diversificate radical, în timp ce conținutul activităților a cuprins toate palierele societății.

Asigurarea unei finanțări anuale decente (7.203.700 lei moldovenești, plus granturile acordate în valoare de 3.001.000 lei moldovenești în 2001) constituie cheia care a făcut posibilă modernizarea spațiilor și extinderea lor, introducerea accesării informației stocate în bazele electronice, precum și dotarea cu aparatură, tehnologii, mobilier la nivelul standardelor europene.

O astfel de finanțare, în condițiile economice știute, demonstrează capacitatea de înțelegere a autorităților locale, care au intuit perfect ce înseamnă pentru viitorul comunității accesul liber la informație și lectură publică în eliminarea rapidă a decalajelor față de societățile democrate dezvoltate, în atenuarea și eradicarea problemelor de ordin social-civic. Aceste autorități au conștientizat faptul că imaginea lor depinde, în mare măsură, și de modul sau condițiile în care funcționează biblioteca publică.

Utilizarea eficientă a fondurilor alocate, precum și implicarea responsabilă a personalului instituției, a determinat schimbarea rapidă și, totodată, creșterea interesului membrilor comunității față de noile servicii oferite. Să nu ne închipuim că toate problemele au fost rezolvate. Nici nu ar fi fost posibil, dar cele de bază au cunoscut modificări ireversibile.

Prin eliminarea susținută a informațiilor depășite moral (102.196 u.b. în 2001, cca. 10% din existent) și completarea colecțiilor (52.983 u.b.) se realizează, la

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

standarde europene, întinerirea fondului de unități biblioteconomice cu efect pozitiv în circulația colecțiilor care numără 1.104.478 u.b. Spațiile alocate Bibliotecii Municipale "B.P. Hasdeu" Chișinău (11.596,6 m.p.) primesc zilnic în jur de 9.000 de utilizatori pentru care muncesc 351,5 bibliotecari (285 cu studii superioare). La aceștia se adaugă alți 87,5 angajați ai bibliotecii. Numai în ultimul an au fost date în serviciul comunității două noi filiale, numărul lor ridicându-se la 36. Existența a 2.064 de locuri în sălile de lectură face ca orice comentariu să fie de prisos, biblioteca fiind abonată la 499 de periodice cu un total de 2.327 de abonamente (cu o medie de 50,7 abonamente per filială).

Dotările cu echipamente de ultimă generație, creându-se patru rețele locale, se concretizează în peste 50 de calculatoare cu sistem de operare WINDOWS 2000 Server, programul TINLIB fiind deja implementat. Au fost și sunt în curs de derulare mai multe proiecte precum: Informatizarea Bibliotecii Publice de Drept; Ludoteca de la Filiala "Transilvania"; În obiectiv – vârsta a treia (la Filiala "Onisifor Ghibu"); Servicii de bibliotecă pentru deținuții din penitenciare (prin Filiala "Cricova"); Tabere de lectură și agrement pentru copiii din familii vulnerabile din cartierul Buiucani (prin Filiala "Alba Iulia"); Centrul de Informații Economice etc.

Activitatea de cercetare științifică, bibliografică și editorială cunoaște rezultate concrete în lucrări de referință, realizate în condiții tipografice de excepție, ca de altfel toate tipăriturile (ghid, pliante, fluturași, reviste) sau materialele publicitare (medalii, brelocuri, pixuri ș.a.).

În același an 2001, Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" Chișinău a organizat 2.292 de manifestări și acțiuni de popularizare (cca. 6 acțiuni per bibliotecar) la care au participat peste 246.000 de persoane.

Nici construcția viitorului apropiat nu este neglijată, obiectivele propuse vizând: scurtarea timpului de punere în circulație a noilor documente intrate în bibliotecă (în prezent, cca. 12 zile); mărirea numărului de documente audio-vizuale achiziționate; stabilirea unor relații strânse cu deținătorii de informații locale, naționale și europene, cu alți furnizori de informații de interes public comunitar; creșterea și formarea unor noi baze de date; asigurarea on-line a accesului la bazele existente; pregătirea și perfecționarea personalului, dotări, renovări, modernizări, extinderi ș.a.m.d.

Din 1999, Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" Chișinău este membru al Asociației Internaționale a Bibliotecilor Metropolitane (INTAMEL) și are legături și relații strânse de colaborare cu biblioteci publice din România, Rusia, Ucraina, Turcia, Israel, Bulgaria ș.a.

Nu putem încheia, fără a cita crezul biblioteconomic al doamnei Lidia Kulikovski: "Cred în succesul Bibliotecii Municipale «B.P. Hasdeu», în rolul ei informațional, educațional, recreativ, indispensabil pentru comunitatea chișinăuieană și știu că, în același timp, acest rol obligă la un constant efort de articulare la dimensiunile și cerințele unor randamente valorice". Crez valabil pentru orice bibliotecă publică, verificat și confirmat pe toate meridianele lumii civilizate.

Acum, la ceas aniversar, dorim colegilor noștri să fie la fel de activi și de utili semenilor, să aibă cât mai multe satisfacții profesionale și personale. Îi felicităm din toată inima pentru strașnicul bilanț cu care s-au prezentat la sărbătorirea celor 125 de ani de existență, de lectură publică la Chișinău.

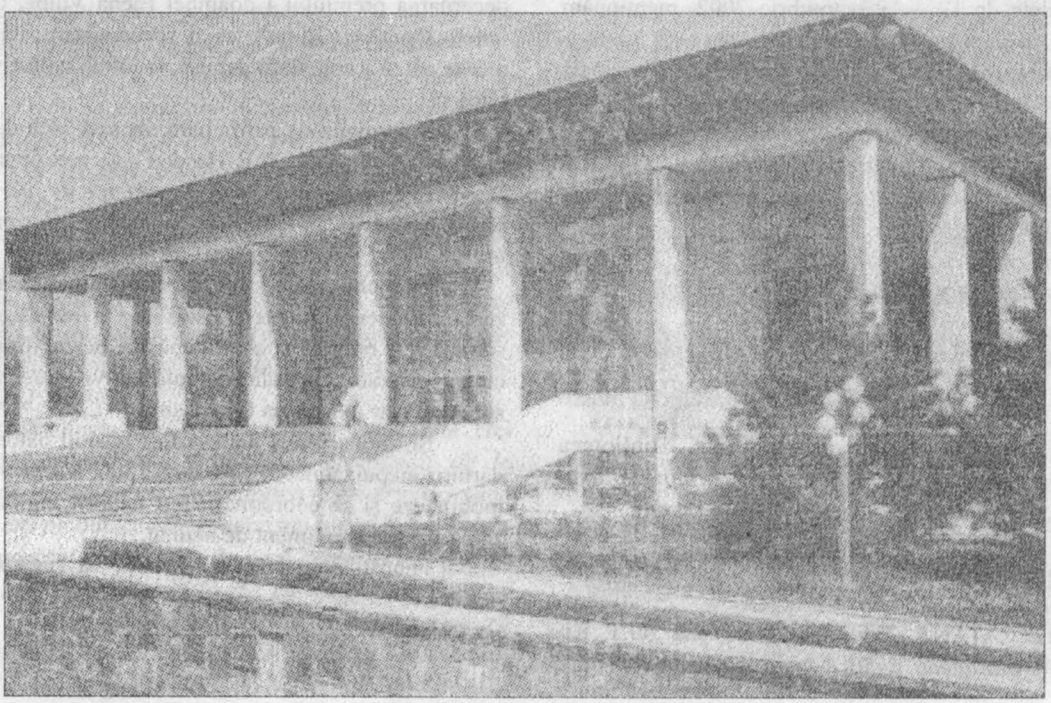

Chișinău – Opera Națională

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sub ploaia de artificii...

La mijloc de octombrie, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu" din Chișinău și-a aniversat 125 de ani de la înființare.

Cu sufletele pline de speranță, așa cum sunt cei pe care norocul nu i-a întâlnit încă, pline de generozitate, așa cum sunt doar cei cărora le-a fost răpit totul și pline de întrebări în legătură cu un viitor nedesluşit, românii basarabeni își împodobiseră orașul pentru a cinsti cum se cuvine trei sărbători: 566 ani de atestare documentară a orașului Chișinău, Sf. Cuvioasă Paraschiva și 125 ani de la deschiderea Bibliotecii Municipale „Bogdan Petriceicu Hasdeu".

Luni, 14 octombrie, chișinăoanii au umplut străzile orașului pentru a o sărbători pe Sfânta Paraschiva, protectoarea întregii Moldove, dar și Ziua Vinului (Ziua Recoltei). Ploaia ce nu mai contenea de câteva zile a fost biruită de ploaia de artificii și seninul s-a instalat în capitala ținutului dintre Prut și Nistru.

În orașul frumos, curat, cu multe parcuri și grădini, într-o atmosferă sărbătorească, destinsă, s-au desfășurat manifestările prilejuite de aniversarea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu".

Din cuprinsul programului bogat al acestei aniversări, desfășurat în zilele de 12 – 19 octombrie 2002, menționăm comunicările:

• Lidia KULIKOVSKI, director, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu": *Sfera responsabilităților sociale ale bibliotecii publice – o sinteză între cunoaștere și acțiune.*

• Victor PETRESCU, director, Biblioteca „I.H. Rădulescu" Târgoviște: *Considerații privind raportul bibliotecă publică – comunitate.*

• Adriana KIRÁLY, Biblioteca Județeană „Octavian Goga" Cluj: *Biblioteca publică și serviciile de informare a comunității.*

• Aurica DVORACIC, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi" Iași: *Imaginea bibliotecii publice – o percepție socială.*

• Natalia CHERADI, director adjunct, Biblioteca ASEM: *O bibliotecă de succes: abordarea activității Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu" în viziunea de marketing.*

• Silvia GHINCULOV, director, Biblioteca ASEM: *Bibliotecile Republicii Moldova în contextul constituirii societății informaționale.*

• Cristina CATANA, Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu" Neamț: *Biblioteca publică și provocările societății informației.*

• Liubovi KARNAEVA, Catedra Biblioteconomie și Asistență Informațională, Universitatea de Stat din Moldova: *Informarea legislativă ca factor de socializare politică (cazul bibliotecilor publice).*

• Eugenia BEJAN, director adjunct, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă" Chișinău: *Copiii – cetățeni cu drepturi depline în societatea informațională.*

• Natalia GOIAN-SENOCOSOV, dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării: *Controlul Bibliografic Universal – acces la informație.*

• Alexe RĂU, director, Biblioteca Națională a Republicii Moldova: *Integrarea și cooperarea în contextul noilor tehnologii.*

La finalul unei săptămâni încărcate de evenimente pline de conținut, oaspeți, colaboratori, utilizatori și, bineînțeles, bibliotecarii din rețeaua bibliotecilor publice din Chișinău au asistat la decernarea de premii și distincții. Acestea au fost acordate de către doamna director general, Lidia Kulikovski, unor scriitori, pictori, graficieni, ale căror opere se află în localul și/sau în patrimoniul bibliotecilor; unor actori, muzicieni, conducători de cenacluri, care își aduc contribuția la reușita manifestărilor culturale ce se desfășoară în biblioteci; unor edituri și editori, precum și utilizatorilor fideli. Nu au fost uitați ziariștii, reporterii, fotografii de la diverse agenții de presă și TV care au informat publicul în legătură cu evenimentele culturale ce au loc în Biblioteca „B.P. Hasdeu" și în filialele sale.

Au fost adresate mulțumiri reprezentanților Ministerului Culturii, Uniunii Scriitorilor și ai Inspectoratului pentru Cultură al Municipiului Chișinău pentru sprijinul acordat.

Nu puteau lipsi de pe lista cu premii și mențiuni tocmai bibliotecarii. Un moment de bucurie și emoție l-a constituit decernarea premiului I doamnei Elena Vulpe, directoarea filialei „Onisifor Ghibu", ca o recunoaștere atât a propriilor merite cât și a activității depuse de întreg colectivul acestei biblioteci.

În invitația de participare, lansată încă din vară de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu", se menționa că: *„Echipa Hasdeu vă va asigura condiții excelente de lucru, evenimente social-culturale deosebite și momente relaxante de sărbătoare".*

La încheierea festivităților ce s-au bucurat de o organizare, într-adevăr, excelentă, se poate spune că această promisiune a fost onorată și chiar depășită, deși e dificil de explicat cum o realizare apreciată prin calificativul *excelent*, el însuși un superlativ, ar mai putea fi depășită.

Și, totuși, acest lucru a fost posibil datorită energiei și dăruirii inepuizabile cu care d-na Lidia Kulikovski a reușit să mobilizeze și să coordoneze toți factorii implicați în organizarea acestui eveniment de neuitat.

Pentru toate acestea, primiți, vă rugăm, recunoștința noastră.

Aura CONSTANDACHE

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu"
10 ani de existență

Aura CONSTANDACHE

Orice referire la admirabilul lăcaș de cultură care este biblioteca „Onisifor Ghibu" îndeamnă la o aducere aminte a marilor înfăptuiri realizate pe tărâmul dintre Prut și Nistru de către „dinastia" Ghibu.

Marele patriot Onisifor Ghibu, născut în 1883 în Săliștea Sibiului, a manifestat o preocupare deosebită față de problemele românilor din provinciile supuse diferitelor imperii. Condamnat la moarte de un tribunal din Cluj pentru activitatea publicistică ce viza intrarea României în război alături de Antanta, pentru eliberarea Transilvaniei, se refugiază la București. A ajuns apoi în Basarabia, în 1916, și a fost unul dintre promotorii principali ai revenirii la conștiința națională a românilor basarabeni, fără de care nu ar fi fost posibilă Unirea din 1918. Tot ce a înfăptuit, a scris și a organizat în Basarabia în anii care au precedat Unirea, au fost acte iluministe: școli, manuale, biblioteci, ziare și reviste fondate de el în condiții extrem de dificile.

Soarta a făcut ca și Octavian Ghibu să se afle alături de tatăl său în Basarabia, la 27 martie 1918, iar mai târziu, după 1945, să fie întemnițați în închisorile comuniste pentru „vina" de a se fi dedicat, trup și suflet, românilor de pretutindeni. Tot soarta a vrut ca Octavian Ghibu să participe la Marea Adunare Națională din 27 august 1991, când a fost proclamată Independența Republicii Moldova, și să fie alături de basarabeni până în 1996, când a plecat să își doarmă somnul de veci la Sibiu, lângă tatăl său, Onisifor Ghibu.

Nimic mai firesc, deci, ca atunci când, în 1992, s-a înființat la Chișinău o bibliotecă de carte exclusiv românească, aceasta să primească numele ONISIFOR GHIBU.

Acum, în anul 2002, la aniversarea a 10 ani, câteva gânduri despre această bibliotecă și minunatul ei colectiv:

„Multe instituții de cultură stăteau de o parte și urmăreau procesul de Renaștere Națională. Biblioteca «O. Ghibu» era în centrul acestui proces, era chiar centrul acestui proces. A fost cea mai activă instituție culturală în acest răstimp și a clădit cel mai mult la promovarea valorilor culturale naționale, valorificând pentru aceasta orice oportunitate. Nu știu dacă altă bibliotecă sau instituție culturală din Chișinău a înregistrat vreodată atâta densitate de inteligență și cultură cât a înregistrat Biblioteca «Onisifor Ghibu»". – Lidia Kulikovski, director general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu"

„Una din cărțile lui Onisifor Ghibu se numește Trei ani pe frontul basarabean. *Activitatea bibliotecii de la Chișinău, care-i poartă numele, ar putea fi, pe drept cuvânt, definită «10 ani pe baricadele românismului în Basarabia». Cea mai importantă, cea mai de preț comoară, pe lângă cărți, e acest mic colectiv, în frunte cu magnifica doamnă Elena Vulpe, care a făcut din acest local un centru al spiritualității românești la care venim ca la o biserică, să ne încălzim sufletele, să găsim un reazem atunci când ne clătinăm".* – Ion Ungureanu, vicepreședinte al Fundației Culturale Române

Dar, poate că ar fi necesară o succintă trecere în revistă a câtorva din realizările bibliotecii în decurs de doar 10 ani:

• Situată în zona centrală a municipiului Chișinău, în incinta Palatului Republicii, cu un fond de publicații ce însumează peste 60.000 de titluri, Biblioteca Publică „O. Ghibu" este una dintre cele mai bogate biblioteci de carte românească din Republica Moldova. Aici se organizează cu regularitate simpozioane, conferințe, mese rotunde, ateliere de dezbateri, recitaluri, concursuri, lansări de carte și de disc, prezentări ale autorilor, întâlniri și dialoguri cu personalități publice, expoziții de carte, documente și fotografii, vernisaje de pictură, grafică și sculptură la care participă un public divers, receptiv, autohton și străin, format din tineri și adulți, atrăgând astfel numeroși cetățeni la un viu dialog intercultural.

• În cei 10 ani de la înființare, în bibliotecă s-au aflat personalități ale vieții sociale și culturale, scriitori, cercetători, muzicologi și muzicieni, plasticieni, actori, editori, istorici, jurnaliști, politicieni, profesori. Menționăm doar câțiva dintre cei mai cunoscuți: Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Tudor Gheorghe, Corneliu Vadim Tudor, Adrian Păunescu, Antonie Plămădeală, ambasadorii României la Chișinău (Marian Enache, Marcel Dinu, V. Bârsan), Mihai Cimpoi, președintele Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Ion Hadârcă, conducătorul Cenaclului „M. Eminescu", Iurie Roșca și mulți alții, fără a-i uita, bineînțeles, pe Octavian și Constanța Ghibu.

• Biblioteca găzduiește, printre altele, ciclul de prelegeri „Ora de română", exemplu de slujire devotată a limbii materne, care este susținut de lingviști, profesori universitari, scriitori, ziariști. Tot aici își desfășoară activitățile Clubul „Femeia", Clubul „Un zâmbet pentru vârsta a treia", Clubul Celor Tineri, Salonul de Arte Frumoase, Salonul Muzical, Cenaclul Literar „Iulia Hasdeu", care, diriguit de către poeta Eugenia Bulat, adună în bibliotecă liceeni din toată Republica Moldova dar și de peste Prut, din România.

• Biblioteca Publică „O. Ghibu" organizează stagierea și practica studenților de la biblioteconomie în scopul însușirii deprinderilor profesionale.

• Biblioteca scoate anual un număr apreciabil de publicații (pliante, bibliografii, liste bibliografice tematice, afișe, programe ș.a.) întocmite de angajații bibliotecii și realizate cu ajutorul echipamentelor din dotarea proprie.

• Biblioteca se bucură de atenția mijloacelor de informare în masă: ziare, reviste, agenții de presă, radio, TV. În ultimii ani s-au publicat 40 – 50 materiale de presă, s-au realizat 50 – 60 emisiuni radiofonice și TV care prezintă informații și secvențe de la diverse manifestări și atrag atenția publicului asupra bibliotecii ca forum al valorilor spirituale.

Având în vedere aceste importante realizări, se cuvine să aflăm și câteva din gândurile directoarei acestei biblioteci, doamna Elena Vulpe:

„Întreaga activitate, însăși existența Bibliotecii Publice «Onisifor Ghibu», este marcată de personalitatea

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

fascinantă a lui Onisifor Ghibu, om de aleasă cultură, înflăcărat patriot, suflet generos și răspânditor de lumină în spațiul basarabean. Lucrurile s-au rânduit astfel ca ștafeta dusă peste decenii de către Ghibu-tatăl să fie preluată de către fiul său, sincer prieten al românilor din Republica Moldova. Totul a început de la niște donații de carte oferite în anul 1991 de Biblioteca Municipală «Mihail Sadoveanu» din București. Energia și inspirația, gândurile și eforturile noastre au fost din start orientate spre ideea de a face o bibliotecă vie, accesibilă unui număr cât mai mare de potențiali utilizatori, atractivă nu numai prin fondul de carte și publicații, dar și prin ambianță, prin manifestările culturale organizate.

Am avut alături o echipă de sufletiste: Natalia Madan, Galina Chirvas, Lucia Bălan, Svetlana Vizitiu ș.a. care m-au susținut și cărora le mulțimesc pentru contribuția pe care au avut-o la afirmarea instituției noastre.

Având sprijinul generos al Bibliotecii Municipale «B.P. Hasdeu» și al Bibliotecii Municipale «Mihail Sadoveanu», apoi al Fundației Culturale «Ghibu», am putut contribui la prezentarea adevăratei istorii a Neamului, a culturii naționale veritabile. Ne-au susținut în această muncă și alte instituții și organizații sociale, culturale, științifice, artistice etc. din Republica Moldova și din România, precum și numeroase personalități marcante ale culturii noastre.

Putem spune că, în acești 10 ani de afirmare, ne-am justificat rostul și scopurile, ne-am motivat existența – de a fi necesari și utili societății. Multe din manifestările culturale organizate de noi au devenit adevărate evenimente în viața comunității. Aceste împliniri au fost posibile datorită atragerii și implicării multor oameni de cultură și știință, receptivității forurilor superioare și, firește, eforturilor depuse de membrii colectivului nostru. La această primă aniversare «rotundă» le aducem tuturor sincerele noastre mulțumiri, expresia profundei noastre recunoștințe".

În încheiere, ne alăturăm cu toții urării pe care scriitorul Ion Hadârcă a adresat-o acestei minunate biblioteci: *„... Trecând cu brio proba primului deceniu, urmează calea cea mai grea – a unui secol de noi împliniri întru prosperarea culturii române. Așa să ne ajute Dumnezeu!"*

Surse:

- *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu" – Program Jubiliar 125* (2002).
- „Bibliopolis", anul 2, nr. 1/2002.
- Octavian Ghibu, *Gânduri despre Basarabia*, 1997.

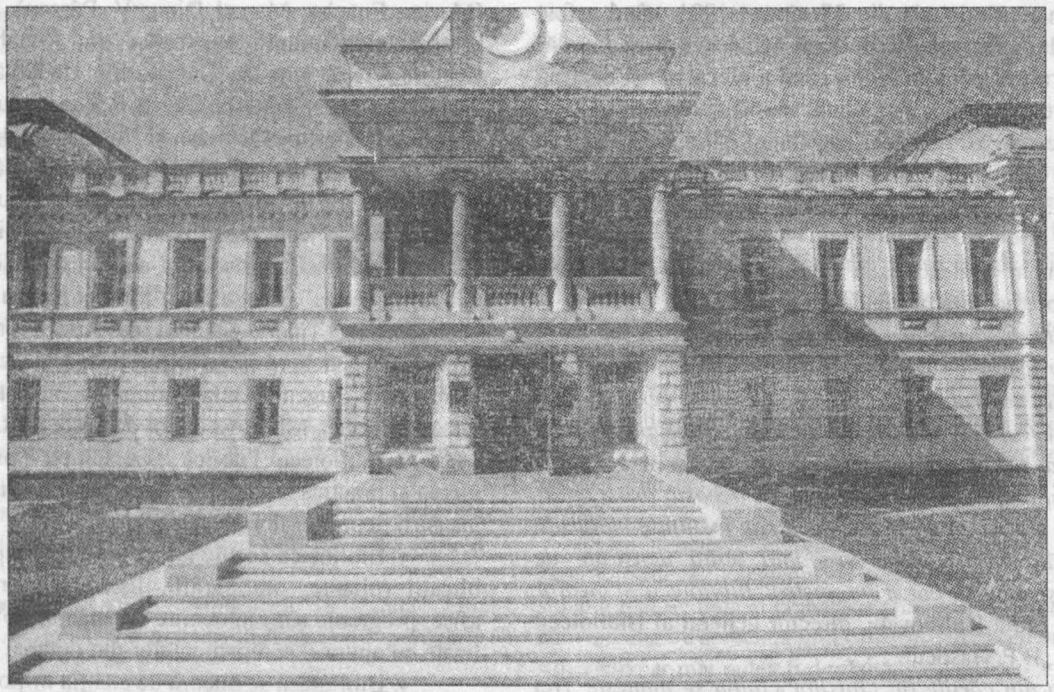

Chișinău – Muzeul de Istorie

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Evenimente editoriale

Aurelia ALBU

De curând, Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" din Chișinău a împlinit 125 de ani de activitate. Cu această ocazie, au văzut lumina tiparului câteva lucrări, rod al prestigioasei activități a colectivului de bibliotecari din această instituție.

1. *Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu": 125 de ani de activitate: bibliografie* / Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu", Centrul de Informare și Documentare Chișinău; ediție îngrijită de Lidia Kulikovski. – Chișinău: Cograf com, 2002. – 160 p.

Lucrarea prezintă istoria Bibliotecii pe parcursul celor 125 de ani de existență, așa cum este reflectată în periodice, cărți, rapoarte de activitate, bugete, recenzii, interviuri și alte tipuri de documente. Bibliografia este cronologică, iar materialele scrise în limba rusă sunt transliterate conform standardelor în vigoare.

2. Vieru-Işaev, Maria. *Biblioteca Municipală "Bogdan Petriceicu-Hasdeu" din Chișinău: 1877 – 2002: Etape, contexte, conexiuni și incursiuni istorice* / cuvânt înainte, Lidia Kulikovski; "*O contribuție valoroasă la cercetarea istoriei culturii basarabene*" / Gheorghe Palade. – Chișinău: Cograf com, 2002. – 248 p.

Structurată în zece capitole, lucrarea își propune să facă un istoric al Bibliotecii Municipale din Chișinău. De un deosebit ajutor cititorului este vastul aparat de referință, format din anexe și bibliografie.

3. *Catalogul cărților cu autografe din colecțiile Bibliotecii Municipale din Chișinău: Bibliografie* / alcăt. de C. Tricolici; prefață de Lidia Kulikovski. – Chișinău: Pontos, 2002. – 276 p.: 32 il.

Prezenta lucrare prezintă volumele cu autograf existente în Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu". O parte din autografe și dedicații au fost scanate și incluse în lucrare ca material ilustrativ. Pentru a facilita regăsirea informației, s-a realizat un capitol de indici: Donatori, Autori, Geografic, Limbă, Biblioteci deținătoare de cărți cu autografe.

4. Kulikovski, Lidia; Verebcean, T. *Mihai Cimpoi: Biobibliografie*. – Chișinău: Litera, 2002. – 192 p.

Viața și activitatea criticului și istoricului literar Mihai Cimpoi sunt ilustrate într-o lucrare bine realizată, iar studiile introductive ale unor personalități din domeniu și indici de autori și de periodice sunt menite să redea cât mai exact personalitatea acestuia.

5. Vieru-Işaev, Maria. *Alexandru Cristea: (1890 – 1942): Viața și activitatea reflectate în timp* / cuvânt înainte, Lidia Kulikovski; "*Dosarul «Alexandru Cristea» sau o anchetatoare printre cercetători*" / Vasile Malanețchi. – Chișinău: Civitas, 2002. – 336 p.

Cunoscut ca autor al melodiei "Limba noastră" pe versurile lui Al. Mateevici, Alexandru Cristea a fost – o bună parte a activității sale – profesor de muzică și dirijor al corului Școlii Eparhiale din Chișinău. Lucrarea prezintă mărturii ale colaboratorilor și ale elevilor din Corul Școlii Eparhiale.

6. *Presa basarabeană de la începuturi până în anul 1957: Catalog* / alcăt. Margarita Șcelcikova; ediție îngrijită de Lidia Kulikovski. – Chișinău: Epigraf, 2002. – 652 p.

Sunt prezentate periodicele editate pe teritoriul Basarabiei în perioada 1812 – 1957. Nu au fost descrise foile volante, raporturile anuale, lucrările congreselor, ședințelor și comitetelor. Bibliografia are următoarea structură: *Publicații periodice apărute pe teritoriul Basarabiei, Publicații periodice basarabene din străinătate, Dubia* (publicații cu informații incomplete) și *Aparatul auxiliar (Lista surselor bibliografiate, Lista siglelor și publicațiilor* și *Indexuri auxiliare: cronologic, geografic, de nume și pseudonime, de limbă, de suplimente, tematic și de tipografii).*

Desigur, s-ar putea spune mai multe despre aceste lucrări, am stabilit un punct de reper, lăsând cititorul să le răsfoiască și să își formeze propriile opinii.

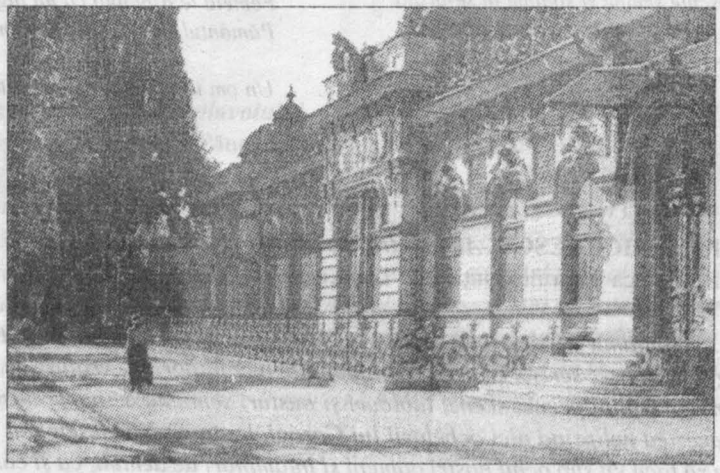

Chișinău – Muzeul de Arte

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

"Pro Patria" – In Memoriam
Volum coordonat de Florin Rotaru
Cuprinde studiul *Cultul morților la români* de Ion Ghinoiu
Editura Biblioteca Bucureștilor, 2001, 252 p.

Cimitirul eroilor germani "PRO PATRIA" din București a apărut în timpul primului război mondial... Anii au trecut cu alte clipe de răstriște. Pământul românesc a mai fost ocupat fie militar, fie ideologic în formulele războaielor reci. Indiferent de forma ocupării, tendințele de ștergere a memoriei istorice au fost permanente. Totuși, în pofida vicisitudinilor, autoritățile românești au respectat angajamentul asumat și au păstrat locul de veșnică odihnă al soldaților germani. Un cult străvechi al morții, păstrat cu sfințenie de români, a fost zidul inexpugnabil... (Florin Rotaru)

I. NEGOIȚESCU, *Istoria literaturii române (1800 – 1945)*
Ediția a II-a, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, 456 p.

Cheile pentru citirea adecvată a Istoriei literaturii române *a lui I. Negoițescu pot fi identificate în bună măsură printr-o lectură în oglinda Istoriei călinesciene: și ca în orice răsfrângere specular, totul e invers în cealaltă parte a liniei de simetrie, dar imaginea se păstrează întreagă. Obsedat de genialitate, genial el însuși în felul său prin însușiri intelectuale, el trebuia să sfideze prin cartea lui singurul reper pe lângă care nu putea trece indiferent.* (Marian Papahagi)

Anghel DUMBRĂVEANU,
***Begoniile de la mansardă*, sonete**
Editura Eubeea, Timișoara, 2001, 86 p.

Un om iernând într-un cântec

Sunt prevestiri că vremile urcând decad
necunoscute semne și spaime ni se-arată
Numai femeia zboară în vis ca altădată
ferindu-se să calce pe umbrele din vad

Va fi să fie mult mai bine sau mai rău
se-ntreabă doi smirdari în vârfure de munte
Vom respira mireasma florilor preatimpuriu cărunte
ori vom sui cu brazii în Rarău

Va să fie mult mai bine sau mai rău

Vin păsări de la sud de cine știe când
Se-ntorc spre Nil egretele din Deltă
Femeia te așteaptă ca un jugastru zveltă
Pământul se învârte în spaima unui gând

Un om iernând în cântec așteaptă ziua fremătând

Ionuț NICULESCU, *Alexandru Davila*
Biblioteca Teatrului Național "I.L. Caragiale", Editura Universalia, București, 2001, 128 p.

... Împătimit de istoria Teatrului cel Mare, dăruit ei, îmbătat fericit de parfumurile ei ascunse în cărți, gazete, afișe, scrisori, jurnale intime, albume, fotografii, vrafuri de role răsfoite de mâinile celebrilor magicieni ai primei scene, tablouri și busturi semnate de nume ilustre, suveniruri fără de număr, dintre acestea nelipsind nici ochelarii lui Caragiale, Ionuț Niculescu mai este și un înzestrat povestitor în stare să facă vii sub ochii noștri oameni și întâmplări de demult, ca și când ar fi fost martor și părtaș... (Dinu Săraru)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Nicolae ROTARU, *Paşii fără urmă*
Editura Diagonal, Bucureşti, 2001, 318 p.

Rugă

Lăsaţi-mă să evadez din mine,
Să-mi ies din minţi pe-o scară de cuvinte,
Să-mi curgă alfabetul tot din vine
Şi, gol, să scap de umbra mea fierbinte.

Lăsaţi-mă şi-mi scap din mână hăţul
Cu care ţin în frâu vechi bidivii
Ai gândului de împrumut, şi-nvăţul
Să-l lepăd, în sfârşit, pe trei simbrii.

Lăsaţi-mă să plec pe calea mea,
Destul m-aţi oropsit să calc pe urme,
S-o numeri şi pentru mine-o stea,
Sunt oaia rătăcită-n mii de turme.

Lăsaţi-mă să-ncerc şi acest leac,
La masa voastră am cinat destul;
Mă duc să rabd acest sfârşit de veac
Ca un calic ce sunt, şi nesătul.

Gelu NEGREA, *Anti-Caragiale*
Ediţia a II-a, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 2002, 200 p.

... Are dreptate D. R. Popescu: "Prefecţi, poliţai, cataveni, trahanachi, agamizi (...) – ei sunt dinastiile noastre nobiliare, dinastia Farfuridi, dinastia Brânzovenescu, dinastia Dandanache, ei sunt nemurirea noastră cea de toate zilele...!" *În ei trebuie să căutăm adevărul şi frumuseţea, sublimul şi derizoriul,* incrementa atque decrementa *spiritului românesc autentic, nu într-un imaginar adonisiac şi iluzoriu.*

(Gelu Negrea)

Ute FREVERT, H.-G. HAUPT, *Omul secolului XX*
Traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, Editura Polirom, Iaşi, 2002, 328 p.

Existenţa oamenilor din secolul XX este marcată de inovaţii, reguli noi şi fracturi majore. Ca în nici un alt veac, viaţa privată şi înţelegerea societăţii au fost revoluţionate de o întreagă serie de evenimente majore: războaiele mondiale, fascismul, comunismul, democratizarea, războiul rece, ameninţarea nucleară, şomajul, inflaţia, crizele economice etc. Din cele 14 capitole-portret ale acestui volum rezultă o imagine plurală a epocii, cu toate contradicţiile, incertitudinile, firescul şi nefirescul ei. (Polirom)

Robert MUCHEMBLED, *O istorie a diavolului. Civilizaţia occidentală în secolele XII – XX*
Traducere din franceză de Em. Galaicu-Păun, Editura Cartier, Chişinău, 2002, 384 p.

Diavolul este întotdeauna un copil al timpului său. Mare mit creştin în epoca în care oamenii din Occident nu aveau dreptul să-şi aleagă religia, în care ereticii erau persecutaţi, iar vrăjitoarele arse pe rug, el se va strecura apoi în simbolismele romantice ale unui timp al revoltelor şi al revoluţiilor. De curînd, el îşi multiplică metamorfozele în sînul unei societăţi din ce în ce mai tentate de promovarea individului, dat fiind că acest puternic val în creştere face să dea înapoi sistemele de gîndire care-şi propun să impună certitudinile lor uniforme. Astfel, lenta retragere a Bisericilor, în special a celei catolice, lasă suficient loc liber pentru a gîndi Răul într-o manieră nouă. (Cartier)

NOTĂ: Cărţi achiziţionate de Serviciul Dezvoltarea Colecţiilor al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Festivalul Internațional "Zile și Nopți de Literatură"

În zilele de 19 – 24 septembrie 2002, la Neptun – Mangalia, s-a desfășurat Festivalul Internațional „Zile și Nopți de Literatură", organizat de Uniunea Scriitorilor din România, Ministerul Culturii și Cultelor, Societatea Română de Radiodifuziune și Primăria Municipiului Mangalia. Au participat peste 100 de scriitori din 27 de țări.

Această primă ediție a festivalului, inițiat de dl. Eugen Uricaru, președintele Uniunii Scriitorilor din România, s-a desfășurat sub genericul „Inter arma silent musae?", punând în dezbatere destinul literaturii, al culturii în general într-o lume aflată, la începutul secolului XXI, în fața unor provocări majore.

Festivalul a mai cuprins: recitaluri de poezie, lansări de carte – Salon de Carte la Constanța, precum și o întâlnire cu profesorii și studenții Universității din Constanța.

Au fost decernate: Premiul „Ovidius", pentru valoarea recunoscută a operei literare și pentru contribuția la afirmarea libertății de expresie și a toleranței interetnice – Jorge Semprún; Premiul Festivalului Internațional „Zile și Nopți de Literatură" pentru lărgirea frontierelor literaturii – Alain Robbe-Grillet.

Către Ministerul Culturii și Cultelor
Domnului FLORIN ROTARU
Secretar de Stat

Stimate Domnule Secretar de Stat,

Dorim să vă mulțumim și pe această cale pentru sprijinul esențial pe care l-ați acordat Festivalului Internațional "Zile și Nopți de Literatură", ediția 2002.

Fără acest sprijin, Festivalul care, cred că sunteți de acord, a fost un succes meritat pentru organizatori și cultura română, n-ar fi putut avea loc.

Nădăjduim într-o la fel de strânsă colaborare cu Dumneavoastră și pentru edițiile viitoare.

Primiți, vă rog, din partea colectivului de organizatori, din partea mea, cele mai bune gânduri, urări de sănătate și succese în nobila Dumneavoastră misiune.

Al Dumneavoastră,

EUGEN URICARU
Președintele Uniunii Scriitorilor din România

"Bob de rouă"

La începutul iernii, dinspre inima Transilvaniei ne vin semne primăvăratice: "Bob de rouă" – Dew Drop, o foarte frumoasă "revistă trimestrială a elevilor de la Școala generală nr. 6" din Târgu-Mureș.

Scris în limbile română, engleză și franceză, și ilustrat de copii, un album de o sută de pagini deschide ferestre și aruncă fascicole de lumină asupra unor reale ori virtuale talente, exprimate în firescul sincerității și naivității începuturilor. Spre deosebire de alte publicații școlare, în care rigorile didactice compartimentează motive și preocupări, această năzdrăvănie înmănunchează într-un spațiu al copilăriei, tresăriri, mirări, gânduri, sentimente, ca într-o joacă, motive din mediul familiar, din natură, din dragoste, din credință, din istorie, din patimile Mântuitorului, din orizontul științei și culturii, în capitole care ordonează cu fantezie și seriozitate profesională acest univers: **Surâs de muguri noi**; **Candelă nestinsă la icoana mamei**; **Povești țesute din fire de lumină**; **"Viață dăruind..."**; **Joc de creion**; **Noi, lumea noastră**; **Divertisment**.

Notăm datele redacționale ale publicației: *"Datorăm continuitatea apariției revistei noastre, frumoasei prietenii care leagă școala noastră de* ***Manor Junior School, Hatfield, Doncaster, Anglia****. Pentru noi înseamnă foarte mult, le mulțumim! Thanks to our wonderful friends from* ***Manor Junior C. of E. School – Hatfield, England*** *this magazine can appear. We do appreciate it!*

Colectivul de redacție format din elevii claselor: a VI-a A – Irina Ciucă, Ruxandra Cracea, Sevim Gliga, Alexandra Mare, Adriana Radu; a VII-a A – Anca Purcar, Mihaela Laslo, Roxana Hârceagă, Raluca Fărcaș, îndrumați de prof. Corina Gherman, prof. Lucia Munteanu, prof. Gabriela Șandru, vă așteaptă cu drag la întâlnirea cu următorul număr al revistei școlare ***Bob de rouă****, care își păstrează rubricile permanente, dar primește cu deschidere și interes orice observație sau sugestie de înnoire".*

Întâmpinăm acest bob de rouă cu nețărmurite sentimente confraterne, ca pe o îndrăzneață și merituoasă faptă culturală. (*I. H.*)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

noiembrie 2002

♦ 1 noiembrie. **Ziua Radiodifuziunii Române**

♦ 1 noiembrie 1887. 115 ani de la nașterea lui **Nicolae Davidescu**, poet, prozator și critic literar (1 nov. 1887 – 12 ian. 1954)

♦ 1 noiembrie 1907. 95 de ani de la moartea lui **Alfred Jarry**, poet, dramaturg și romancier francez (8 sept. 1873 – 1 nov. 1907)

♦ 1 noiembrie 1927. 75 de ani de la nașterea **Georgetei Costin-Crăciun**, pictoriță

♦ 1 noiembrie 1972. 30 de ani de la moartea lui **Ezra Pound**, poet și eseist britanic (30 oct. 1885 – 1 nov. 1972)

♦ 2 noiembrie 1912. 90 de ani de la nașterea lui **Gheorghe Ivănescu**, lingvist, istoric literar, academician și profesor universitar (2 nov. 1912 – 3 iun. 1987)

♦ 4 noiembrie 1892. 110 ani de la nașterea lui **Constantin Loghin**, istoric literar (4 nov. 1892 – 23 feb. 1961)

♦ 6 noiembrie 1882. 120 de ani de la nașterea lui **Aurel Vlaicu**, pilot și constructor de avioane, unul dintre pionierii aviației mondiale (6 nov. 1882 – 13 sept. 1913)

♦ 7 noiembrie 1897. 105 ani de la nașterea lui **Dumitru Ciurezu**, poet (7 nov. 1897 – 5 ian. 1978)

♦ 8 noiembrie 1922. 80 de ani de la nașterea lui **Christian Neethling Barnard**, scriitor și chirurg sud-african, realizatorul primului transplant de cord la om (8 nov. 1922 – 2 aug. 2001)

♦ 8 noiembrie 1937. 65 de ani de la nașterea lui **Mihail Diaconescu**, prozator, critic și istoric literar

♦ 8 noiembrie 1972. 30 de ani de la moartea lui **Athanase Joja**, filosof, logician și profesor universitar (3 iun. 1904 – 8 nov. 1972)

♦ 10 noiembrie 1872. 130 de ani de la inaugurarea **Universității din Cluj**

♦ 10 noiembrie 1927. 75 de ani de la nașterea lui **Nicolae Florei**, interpret de operă

♦ 10 noiembrie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Ștefan Cazimir**, profesor, istoric literar și om politic

♦ 11 noiembrie 1962. 40 de ani de la moartea lui **Ion Nistor**, istoric, academician, om politic, profesor universitar (16 aug. 1876 – 11 nov. 1962)

♦ 12 noiembrie 1857. 145 de ani de la înființarea **Societății medicale științifice din București**, având-l ca președinte pe N. Kretzulescu, iar ca secretar pe Carol Davila

♦ 13 noiembrie 1862. 140 de ani de la nașterea lui **Vasile Goldiș**, om politic, publicist și academician (13 nov. 1862 – 10 feb. 1934)

♦ 13 noiembrie 1862. 140 de ani de la moartea lui **Ludwig Uhland**, poet, prozator, dramaturg, filolog (26 apr. 1787 – 13 nov. 1862)

♦ 13 noiembrie 1977. 25 de ani de la moartea lui **Constantin C. Giurescu**, istoric, membru al Academiei Române și fondator al Institutului de istorie națională (26 oct. 1901 – 13 nov. 1977)

♦ 14 noiembrie 1907. 95 de ani de la înființarea, la București, a **Societății Astronomice Române "Camille Flammarion"**

♦ 14 noiembrie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Geo Saizescu**, regizor

♦ 14 noiembrie 1967. 35 de ani de la moartea lui **Petre P. Panaitescu**, istoric, profesor universitar (1 mart. 1900 – 14 nov. 1967)

♦ 15 noiembrie. **Ziua Internațională a Scriitorilor Întemnițați** (instituită din inițiativa Federației Mondiale a PEN-Clubului)

♦ 15 noiembrie 1862. 140 de ani de la nașterea lui **Gerhart Hauptmann**, dramaturg german (15 nov. 1862 – 6 iun. 1946)

♦ 15 noiembrie 1887. 115 ani de la nașterea **Mariannei Moore**, poetă, eseistă și traducătoare americană (15 nov. 1887 – 5 feb. 1972)

♦ 16 noiembrie 1927. 75 de ani de la fondarea revistei **"Cugetul liber"**, sub conducerea lui Ion Pas și Eugen Relgis

♦ 17 noiembrie 1747. 255 de ani de la moartea lui **Alain-René Lesage**, romancier și dramaturg (8 mai 1668 – 17 nov. 1747)

♦ 17 noiembrie 1827. 175 de ani de la nașterea lui **Petko Slaveikov**, poet, prozator și om politic bulgar (17 nov. 1827 – 1 iul. 1895)

♦ 17 noiembrie 1847. 155 de ani de la nașterea lui **Émile Faguet**, eseist, ziarist, istoric, dramaturg și critic literar francez (17 nov. 1847 – 7 iun. 1916)

♦ 17 noiembrie 1902. 100 de ani de la nașterea lui **Constantin Baraschi**, sculptor (17 nov. 1902 – 22 mart. 1966)

♦ 17 noiembrie 1902. 100 de ani de la nașterea lui **Eugene Paul Wigner**, fizician american, laureat al Premiului Nobel în 1963

♦ 17 noiembrie 1917. 85 de ani de la moartea lui **Auguste Rodin**, sculptor francez (12 nov. 1840 – 17 nov. 1917)

♦ 17 noiembrie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **George Muntean**, scriitor și cercetător literar

♦ 17 noiembrie 1957. 45 de ani de la moartea lui **George Murnu**, poet, prozator, traducător, istoric și academician (1 ian. 1868 – 17 nov. 1957)

♦ 18 noiembrie 1882. 120 de ani de la nașterea lui **Jacques Maritain**, eseist și filosof francez (18 nov. 1882 – 28 apr. 1973)

♦ 18 noiembrie 1922. 80 de ani de la moartea lui **Marcel Proust**, romancier, estetician și critic literar francez (11 iul. 1871 – 18 nov. 1922)

♦ 18 noiembrie 1952. 50 de ani de la moartea lui **Paul Éluard**, poet și prozator francez (14 dec. 1895 – 18 nov. 1952)

♦ 19 noiembrie 1932. 70 de ani de la nașterea lui **Mircea Nicolau**, scenograf

♦ 19 noiembrie 1947. 55 de ani de la moartea lui **Emil Racoviță**, naturalist (15 nov. 1868 – 19 nov. 1947)

♦ 19 noiembrie 1992. 10 ani de la moartea lui **Radu Tudoran**, prozator, publicist și traducător (8 mart. 1910 – 19 nov. 1992)

♦ 20 noiembrie 1752. 250 de ani de la nașterea lui **Thomas Chatterton**, poet preromantic englez (20 nov. 1752 – 24 aug. 1770)

♦ 20 noiembrie 1907. 95 de ani de la nașterea lui **Mihai Beniuc** (20 nov. 1907 – 24 iun. 1988)

♦ 20 noiembrie 1912. 90 de ani de la nașterea **Letiției Papu**, poetă și prozatoare (20 nov. 1912 – 2 mai 1979)

♦ 20 noiembrie 1952. 50 de ani de la moartea lui **Benedetto Croce**, filosof, istoric și estetician italian (25 feb. 1866 – 20 nov. 1952)

♦ 21 noiembrie 1932. 70 de ani de la premiera, la Teatrul Național București, a piesei **Titanic vals** de Tudor Mușatescu

♦ 22 noiembrie 1972. 30 de ani de la moartea lui **Horia Hulubei**, fizician, chimist, membru al Academiei Române (1896 – 22 nov. 1972)

♦ 24 noiembrie 1902. 100 de ani de la nașterea lui **Nicolae Crevedia**, poet și prozator (24 nov. 1902 – 5 nov. 1978)

♦ 24 noiembrie 1927. 75 de ani de la moartea lui **Ion I. C. Brătianu**, om politic (20 aug. 1864 – 24 nov. 1927)

♦ 24 noiembrie 1967. 35 de ani de la moartea lui **G. C. Nicolescu**, istoric literar (1911 – 24 nov. 1967)

♦ 25 noiembrie 1562. 440 de ani de la nașterea lui **Lope de Vega**, dramaturg spaniol, creatorul teatrului modern spaniol (25 nov. 1562 – 27 aug. 1635)

♦ 25 noiembrie 1877. 125 de ani de la nașterea lui **Harley Granville-Barker**, actor, dramaturg și critic literar englez (25 nov. 1877 – 31 aug. 1946)

♦ 25 noiembrie 1942. 60 de ani de la moartea lui **Mihail Dragomirescu**, estetician, prozator și critic literar (22 mart. 1868 – 25 nov. 1942)

♦ 25 noiembrie 1972. 30 de ani de la moartea lui **Henri Coandă**, inginer și constructor de avioane, creatorul primului avion bimotor din lume (7 iun. 1886 – 25 nov. 1972)

♦ 26 noiembrie 1892. 110 ani de la nașterea lui **Valeriu Lucian Bologa**, medic, istoric și profesor universitar (26 nov. 1892 – 30 oct. 1971)

♦ 27 noiembrie 1867. 135 de ani de la nașterea lui **Grigore Antipa**, savant, întemeietorul Muzeului de Istorie Naturală din București (27 nov. 1867 – 9 mart. 1944)

♦ 27 noiembrie 1887. 115 ani de la moartea lui **Petre Ispirescu**, prozator și folclorist (ian. 1830 – 27 nov. 1887)

♦ 27 noiembrie 1972. 30 de ani de la moartea lui **Victor Eftimiu**, poet și prozator (24 ian. 1889 – 27 nov. 1972)

♦ 27 noiembrie 1987. 15 ani de la moartea lui **Nicolae Ciobanu**, critic și istoric literar (4 aug. 1931 – 27 nov. 1987)

♦ 28 noiembrie 1907. 95 de ani de la nașterea lui **Alberto Moravia**, scriitor și jurnalist italian (28 nov. 1907 – 26 sept. 1990)

♦ 28 noiembrie 1912. 90 de ani de la nașterea lui **Colea Răutu**

♦ 29 noiembrie 1627. 375 de ani de la nașterea lui **John Ray**, naturalist englez (29 nov. 1627 – 17 ian. 1705)

♦ 29 noiembrie 1797. 205 ani de la nașterea lui **Gaetano Donizetti**, compozitor italian (29 nov. 1797 – 8 apr. 1848)

♦ 29 noiembrie 1852. 150 de ani de la moartea lui **Nicolae Bălcescu** (29 iun. 1819 – 29 nov. 1852)

♦ 30 noiembrie 1667. 335 de ani de la nașterea lui **Jonathan Swift**, scriitor iluminist irlandez (30 nov. 1667 – 19 oct. 1745)

NOTĂ: Rubrică realizată de Serviciul Bibliografic al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Ion Heliade Rădulescu Bicentenary
Dan BERINDEI – The Place of Ion Heliade Rădulescu in the Creation of Modern Romania 2

UNESCO Anniversary
Ion Luca Caragiale – 150
Florin CONSTANTINIU – The World of Caragiale in the Romanian Political Life 4

Ana Maria ORĂȘANU – Old Bucharest Buildings – The Central School 7
Patrimony 9
ALFRED JARRY – *UBU* 10
Contemporary Autographs – *Iuliu RAȚIU* 12
Nicolae SÂRBU – The Caraș-Severin „Paul Iorgovici" County Library in 2002 14
Culture 2000 Framework Programme in Romania 17

National Authorities on Public Libraries in Europe – Danish National Library Authority
Public Library in the Electronic Era [I] 20

Kirsti KEKKI – Public Libraries in Finland 24
Aurelia ALBU – PULMAN Workshop in Veria 29

Chișinău "B.P. Hasdeu" City Library – 125 Years
Sergiu GĂBUREAC – Anniversary 30
Aura CONSTANDACHE – Celebration in Chișinău 32
– "Onisifor Ghibu" Public Library – 10 Years 33
Aurelia ALBU – Publishing Events in Chișinău 35

Catalogue 36
The 2002 DAYS AND NIGHTS OF LITERATURE International Festival 38
DEW DROP School Magazine in Târgu-Mureș 38
Calendar 39

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

București, str. Take Ionescu nr. 4
sector 1, cod poștal 79711
Tel/Fax: 211.36.25; 212.83.11
E-mail: abidob@email.ro
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redactor șef: Ion HOREA
Secretar de redacție și Culegere text: Iulia MACARIE
Tehnoredactare computerizată: Elisabeta BENYI
Marian TĂNASE

CUPON

ABONAMENT LA
"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **"Biblioteca Bucureștilor"** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: București, Str. Take Ionescu nr. 4, sector 1, cod poștal 79711.
Anexez chitanța de plată a sumei de ..... lei în contul dvs.
nr. 2511.1-3771.1/ROL BCR sector 1.

Asociația noastră ABIDOB și Biblioteca Metropolitană București sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociațiile INTAMEL și EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicație care vă oferă ultimele noutăți din Comunitatea internațională a bibliotecilor.

Administrația noastră face, prin plata directă sau prin mandat poștal, abonamente la revista lunară **"BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR"**. Costul unui număr este de 20.000 lei. Cheltuielile de expediere sunt suportate de abonat la primirea publicației. Pentru străinătate: America de Nord, America de Sud, Africa, Asia, Australia, Europa, Asia Mică (Israel, Țările Arabe) – 8 $ per exemplar.

Tipărit la Tipografia "SEMNE '94"

Redacția revistei "BIBLIOTECA BUCUREȘTILOR" respectă opțiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

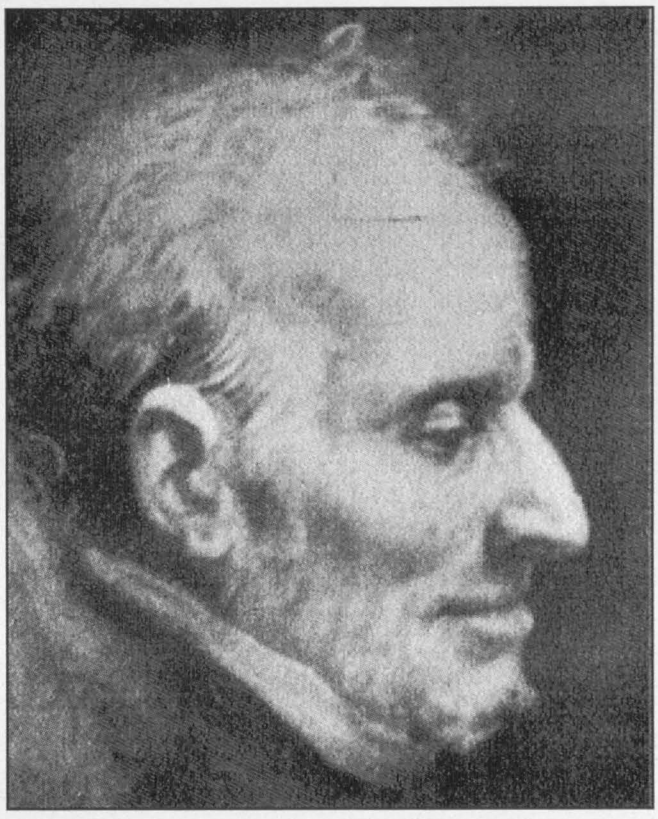

LOPE DE VEGA

1562 – 1635

440 de ani de la naştere

"La singurătăţile mele merg/ din singurătăţile mele vin,/ fiindcă pentru a merge cu mine/ îmi ajung gândurile mele./ Nu ştiu ce e prin satul/ unde trăiesc şi unde mor,/ căci venind din mine însumi/ nu pot veni mai de departe./ Nu poate dura lumea/ pentrucă se spune şi cred/ că sună a sticlă spartă/ şi are să se sfărâme curând... / Aud clopotele bătând/ şi nu mă înspăimânt, deşi aş putea,/ că în locul cu atâtea cruci/ sunt atâţi oameni morţi./ Privesc mormintele,/ ale căror marmuri veşnice/ spun fără limbă/ că stăpânii lor n-au fost veşnici".

Traducere de G. Călinescu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

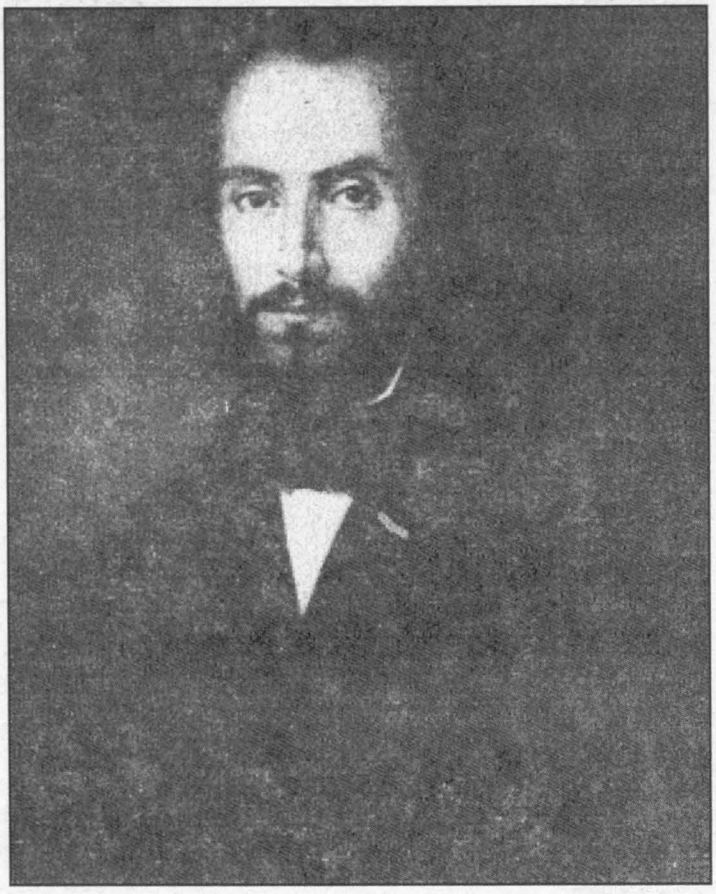

NICOLAE BĂLCESCU

1819 – 1852

150 de ani de la moarte

"Eu cred că mijloacele noastre de lucrare, punctul de reazăm este în Transilvaniea; numai cu românii de acolo vom putea odată pune țerile în picioare, printr-înşii chestiea noastră se leagă cu a Europei, fără dînşii sîntem izolați. E nevoie dar a nu declara că voim doă Românii, una austriacă şi alta turcă. Greşala ta este că crezi pe diplomați proşti de tot şi că lesne se pot înşăla. Apoi rusii şi austriacii ne-a dovedit-o încă mai de mult, arătînd că țintirea noastră este a întemeia Regatul Daciei. Un partit politic trebue să-şi aibă steagul său şi să-l apere ouvertement et franchement. Mijloacele de lucrare numai, cer secretul".

Scrisoare către Ion Ghica
Paris, 6 decembrie 1850

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro